

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทับม่วงวิทยา
อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

สารนิพนธ์

ของ

กัญญาพร แก้วรักษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา

กันยายน 2552

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทับม่วงวิทยา
อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

บทคัดย่อ

ของ

กัญญาพร แก้วรักษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา

กันยายน 2552

กัญญาพร แก้วรักษา. (2552). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว. สารนิพนธ์ กศม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาติกานนท์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้ว เมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบ (Cluster Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน ใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 16 คาบ คาบละ 60 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถิติการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบค่าสถิติ t- test Dependent

ผลการศึกษาพบว่า

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องสระแก้วเมืองน่าอยู่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว มีประสิทธิภาพ 85.63/86.33

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่องสระแก้วเมืองน่าอยู่หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE DEVELOPMENT OF THAI SUPPLEMENTARY READING BOOKS ON
THE TITLE OF HABITABLE SAKAEO FOR MATHAYOMSUKSA V,
SUBMUANGWITTAYA SCHOOL, TAPHAYA, SAKAEO.

AN ABSTRACT
BY
KANYAPORN KAEWRAKSA

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University
September 2009

Kanyaporn Kaewraksa. (2009). *The Development of Thai Supplementary Reading Books on the Title of Habitable Sakaeo for Mathayomsuksa V Student, Submuangwittaya School, Taphaya, Sakaeo*. Master's Project, M.Ed. (Secondary Education).
Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assist. Prof. Kachornsri Jatikanon.

The purpose of this research were to develop the supplementary reading books and students' achievement on Sakaeo for Mathayomsuksa V students, submuangwittaya school, Taphaya, Sakaeo.

The sample were 40 Mathayomsuksa V students in the first semester of the 2009 academic year at Submuangwittaya school. They were randomly selected by Cluster Random Sampling and were taught through the Thai supplementary reading books on the development of Thai supplementary reading books on the title of Habitable Sakaeo for Mathayomsuksa V Students, Submuangwittaya School, Taphaya, Sakaeo.

The instrument used in this study included the Thai supplementary reading books on the title of Habitable Sakaeo and learning achievement tests. The data were statistically analyzed by t-test Dependent.

The results of this research indicated that:

1. The efficiency of the supplementary reading books on the title of Habitable Sakaeo for Mathayomsuksa V Students, Submuangwittaya School, Taphaya, Sakaeo. was 85.63/86.33
2. The students' achievement was significantly increased after the experiment at.01 level.

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทับม่วงวิทยา
อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

สารนิพนธ์
ของ
กัญญาพร แก้วรักษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
กันยายน 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง
การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ของ ภัฏญญาพร แก้วรักษา
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขจรศรี ชาทิกานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุตินา วัฒนะศิริ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิน รุ่งเรืองธรรม)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่เดือน กันยายน พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้เป็นอย่างดี เพราะได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และคำแนะนำอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา วัฒนศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิน รุ่งเรืองธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง และรองศาสตราจารย์อัฉรา สุขารมณ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็นคำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้งานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อไป ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิน รุ่งเรืองธรรม และอาจารย์สุวัตร สร้อยทอง ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำอย่างดีในการตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย เป็นผลให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการเมธี วงษ์หอย อาจารย์ปัญญาวัชร พงษ์พั้ง และคณะครูโรงเรียนชัยม่วงวิทยาทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน อำนวยความสะดวก และเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์รัศมี มีบุญเปี่ยม ที่กรุณามอบชั่วโมงสอนในวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ให้ทำการวิจัยครั้งนี้ รวมถึงขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา ที่ให้ความร่วมมือทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่านที่ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิงไว้ในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา กลุ่มการสอนภาษาไทยทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณครูสมจิตร แก้วรักษา คุณแม่ คุณพ่อและญาติพี่น้องทุกท่านที่ให้ความรักและการอบรมเลี้ยงดูแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี รวมถึงให้การสนับสนุน และคอยให้กำลังใจที่ดีเสมอมา ความดี และคุณค่าที่เกิดประโยชน์จากงานวิจัยนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

กัญญาพร แก้วรักษา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
สมมติฐานในการวิจัย	5
1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม	6
ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	6
ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	7
ลักษณะและประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	8
การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม	10
ขั้นตอนการทำหนังสือสำหรับเด็ก	15
พัฒนาการและความสนใจในการอ่านหนังสือเด็ก	17
การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	20
งานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่าน เพิ่มเติม	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสระแก้ว	26
ประวัติเมืองสระแก้ว	26
ที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดสระแก้ว	28
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	37
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	37
ประเภทของแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	39
ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	47
ประโยชน์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	49
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	52
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
ขั้นตอนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม	53
วิธีการหาคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	56
แบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 8 หน่วย	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	68
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	68
สมมติฐานการวิจัย	68
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	68
วิธีดำเนินการทดลอง	69
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
อภิปรายผลการวิจัย	73
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก	85
ภาคผนวก ข	87
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	123

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแบบแผนการวิจัยในการทดสอบสมมติฐาน	60
2 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ตามเกณฑ์ 80/80	66
3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่	67

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2 แผนที่จังหวัดสระแก้ว	28
3 ปราสาทสด๊กก๊อกธม	29
4 อุทยานแห่งชาติปางสีดา	30
5 ปราสาทเขาน้อยสีชมพู	32
6 วัดนครธรรม	32
7 เขาฉกรรจ์	34
8 อุทยานแห่งชาติตาพระยา	34
9 ละลุ	36
10 ตลาดโรงเกลือ	37

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการศึกษาหาความรู้ เป็นปัจจัยในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มีศักยภาพในทุกๆ ด้าน การอ่านนอกจากจะทำให้ได้ความรู้แล้วยังทำให้จิตใจมีความสุขและได้รับความเพลิดเพลิน บุคคลที่มีชีวิตที่ผ่านพ้นวัยเรียนไปแล้วมีนิสัยรักการอ่านก็จะเป็นผู้ที่มีความรู้ทันสมัยไม่ล้าหลัง นโยบายหลักสำคัญประการหนึ่งของรัฐบาล ก็คือ การปลูกฝังรักการอ่านในมาตรา 24 ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึง เรื่องการจัดกิจกรรมไว้ว่า ให้ผู้เรียนรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

ในปัจจุบันการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมทักษะทางการอ่าน นั้น ยังนับว่าไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จากรายงานสรุปการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ประจำปีการศึกษา 2549 - 2550 ของโรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว (2549-2550: 1-7) พบว่านักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4 ยังมีทักษะการอ่านอยู่ในเกณฑ์พอใช้ การอ่านถือว่าเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูควรจะต้องชี้แนะ และฝึกฝนให้นักเรียน ซึ่งหน้าที่ของครูนี้มิใช่จำกัดแต่เพียงสอนให้อ่านได้ อ่านออก อ่านเป็น แต่ต้องสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนด้วย ปัญหาก็คือ ทำอย่างไรนักเรียนจึงจะอยากอ่าน เพราะถึงแม้นักเรียนจะตระหนักดีว่าการอ่านมีความสำคัญมากเพียงใด แต่นักเรียนส่วนใหญ่ก็ยังไม่มียนิสัยรักการอ่าน

เด็กไทยให้ความสำคัญกับการอ่านน้อยลง จึงทำให้ทักษะด้านการอ่านด้อยลงอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ จากสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2548 สัมภาษณ์อัตรา การอ่านหนังสือเด็กไทยโดยเฉลี่ยเพียงปีละ 5 เล่มต่อคน ขณะที่ประเทศพัฒนาแล้วอย่างอเมริกา อัตราการอ่านหนังสือโดยเฉลี่ยปีละ 50 เล่มต่อคน อาจเพราะมีสื่อเร้าอื่นๆ ทั้งทางโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เกมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ ซึ่งรูปลักษณะน่าสนใจ ประกอบกับเป็นสื่อใหม่ทันสมัย เป็นที่นิยมของเด็กมากกว่า เด็กไทยที่อยู่ในชนบทจะขาดโอกาสทางการศึกษา คือ ไม่มีหนังสือดีๆ อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ นุช ม่วงแก้ว (2533: 17) กล่าวว่า เด็กไม่รักการอ่าน เด็กขาดความพร้อม ปัญหาจากครอบครัว ปัญหาจากสิ่งแวดล้อม ปัญหาจากการเรียน การขาดการฝึกฝน ครูผู้สอน ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือเข้าห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้า นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการอ่านหนังสือ เป็นต้น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาจำนวนมากอ่านหนังสือไม่เป็น ครูผู้สอนควรพัฒนาการอ่านให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ไม่ควรละเลยที่จะฝึกฝนนักเรียน

เมื่อทราบปัญหาการอ่านของนักเรียนแล้ว ครูซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการสอนการอ่าน จึงควรคิดค้นวิธีที่จะส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน นำกิจกรรมมาช่วยสอนเพื่อเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสำเร็จของครูและนักเรียน ผู้ที่เป็นนักอ่านจะประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน ตลอดจนการพัฒนาสังคมร่วมด้วย

การถ่ายทอดเนื้อหาต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดทัศนคติที่ดีต่อเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ นั้นจึง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สื่อการเรียนการสอนที่เข้าถึงเด็กได้อย่างแท้จริง สามารถตอบสนองความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ดังที่ วรศักดิ์ ชันทอง (2544: 2) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อการสอนจะเป็นสื่อกลาง ในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ทางด้านวิชาการต่างๆ จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียนรวมถึงช่วยส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอันจะทำให้ผู้เรียน ได้เกิดความคิดรวบยอดได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสื่อการสอน ในปัจจุบันนี้ได้มีการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ มากมาย แต่สื่อที่มีความสำคัญเป็นพื้นฐานการเรียนการสอนมากที่สุดคือ หนังสือ

หนังสือมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการรวบรวมเรื่องราวต่างๆ ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้คนในยุคปัจจุบันสามารถศึกษาค้นคว้าได้ ดังที่ นกมล จันทร์เพ็ญ (2533: 62) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือคือผู้เปิดประตูจากอดีตสู่อนาคต นอกจากนี้ความจำเป็นของการใช้หนังสือในการเรียนการสอนหรือในการศึกษาหาความรู้ นั้น เพราะหนังสือเป็นสื่อที่สำคัญและมีคุณค่าต่อการศึกษาเล่าเรียน ดังนั้น การอ่านหนังสือจะเป็นแนวทางสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ ซึ่งพบเสมอว่า นักเรียนที่เรียนไม่ดีนั้นมีสาเหตุมาจากการอ่านหนังสือไม่แตกฉาน ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะที่สำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้ว เมืองน่าอยู่ เพื่อใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเพิ่มจำนวนหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย และเพื่อให้นักเรียนได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวหรือเหตุการณ์และสถานที่สำคัญในอดีตที่มีคุณค่า ของชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ อันจะนำไปสู่ความรักและความภาคภูมิใจ ในจังหวัดของตน นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาทักษะการอ่านและสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียนด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องสระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยมงคลวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ที่สร้างขึ้นให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลัง การเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ที่ผ่าน เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 / 80
2. เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและสนใจในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และ เป็นแนวทางในการให้ความรู้แก่นักเรียน เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ในรูปแบบของหนังสืออ่าน เพิ่มเติมที่มีการนำเสนอเกี่ยวกับสถานที่สำคัญในจังหวัดสระแก้ว อันจะเป็นแนวทางปลูกฝังเยาวชน ไทยให้มีความรู้ความเข้าใจในถิ่นฐานบ้านเกิดด้วยความภาคภูมิใจ
3. เป็นแนวทางแก่ครูในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมในสาระการเรียนรู้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยมงคลวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ที่ศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 3 ห้องเรียน ห้องละ 40 คน รวมนักเรียน 120 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยมงคลวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ที่ศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1 ห้องเรียนจำนวนนักเรียน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2.1 ตัวแปรที่ศึกษา

2.1.1 ตัวแปรต้น คือ การเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่

2.1.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสระแก้วเมืองน่าอยู่

2.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยดำเนินการ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ใช้เวลา 16 คาบ คาบละ 60 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วยเนื้อหา 8 หน่วย ได้แก่

หน่วยที่ 1 ปราสาทสด๊กก๊อกธม

- หน่วยที่ 2 อุทยานแห่งชาติปางสีดา
- หน่วยที่ 3 ปราสาทเขาน้อยสิชมพู่
- หน่วยที่ 4 วัดนครธรรม
- หน่วยที่ 5 เขาฉกรรจ์
- หน่วยที่ 6 อุทยานแห่งชาติตาพระยา
- หน่วยที่ 7 ละลุ
- หน่วยที่ 8 ตลาดโรงเกลือ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถทางการอ่านของแต่ละคน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้น ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เกิดความเข้าใจหรือขยายขอบเขตความเข้าใจให้กว้างและลึกซึ้งมากขึ้นในเนื้อหาที่ต้องการเน้น และมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านเพิ่มเติม มีขั้นตอนในการสร้างคือ

- 1.1 สํารวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานที่สำคัญในจังหวัดสระแก้ว
- 1.2 ศึกษาขั้นตอนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 1.3 ศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 1.4 นำหนังสือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพและนำไปทดลองใช้กับนักเรียน

กลุ่มย่อยเพื่อหาข้อบกพร่อง

- 1.5 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อวัดผลการเรียนรู้ด้านความรู้

2. หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ หมายถึง หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในประวัติความเป็นมาของสถานที่ต่างๆ ในจังหวัดสระแก้ว และส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เพื่อการค้นคว้าและพัฒนาตนในระดับต่อไป ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 หน่วย คือ

- หน่วยที่ 1 ปราสาทสด๊กก๊อกธม
- หน่วยที่ 2 อุทยานแห่งชาติปางสีดา
- หน่วยที่ 3 เขาสามลิบ
- หน่วยที่ 4 วัดนครธรรม
- หน่วยที่ 5 เขาฉกรรจ์
- หน่วยที่ 6 อุทยานแห่งชาติตาพระยา

หน่วยที่ 7 ละลุ

หน่วยที่ 8 ตลาดโรงเกลือ

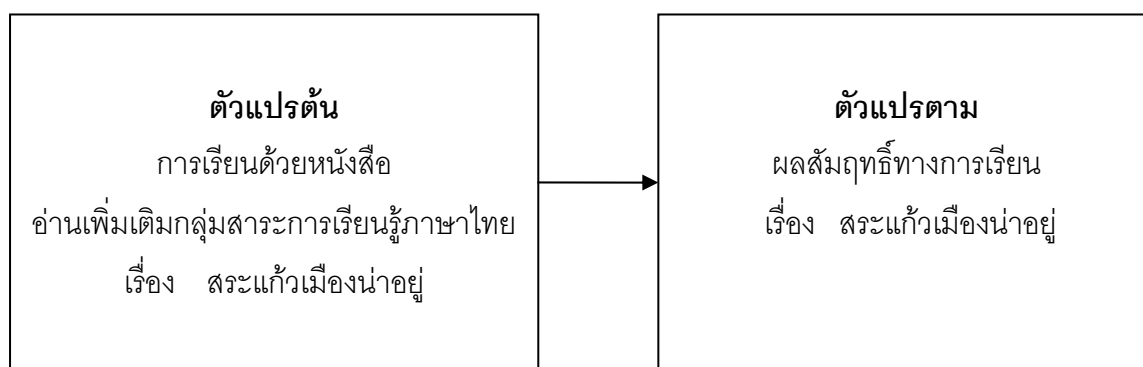
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ในด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ ในเรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ของนักเรียนหลังจากการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ที่วัดด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ ที่ผู้วิจัยสร้างเป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก

4. ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง การนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องสระแก้วเมืองน่าอยู่ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและนำไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข ให้ได้ประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80 / 80

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ไม่ต่ำกว่า 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ไม่ต่ำกว่า 80

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.2 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.3 ลักษณะและประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.4 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.5 ขั้นตอนการทำหนังสือสำหรับเด็ก
 - 1.6 พัฒนาการและความสนใจในการอ่านหนังสือเด็ก
 - 1.7 การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
2. เอกสารที่เกี่ยวกับจังหวัดสระแก้ว
 - 2.1 ประวัติเมืองสระแก้ว
 - 2.2 ที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดสระแก้ว
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.1 ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.2 ประเภทของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.3 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.4 คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.5 ประโยชน์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมหรือเรียกอีกอย่างว่า หนังสืออ่านประกอบ มีผู้ให้ความหมายไว้มากมายท่านดังนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2548: 1) ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า “ได้แก่หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละคน”

บันลือ พุกษะวัน (2521: 58) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า เป็นวัสดุการอ่านประเภทหนึ่ง ที่ไม่ใช่แบบเรียนแต่เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เด็กสามารถเลือกอ่านได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน นักเรียนอาจใช้ได้หลายลักษณะ เช่น อ่านเพื่อค้นคว้าหาคำตอบ อ่านเพื่อหาประสบการณ์ให้ลึกซึ้งเฉพาะเรื่อง อ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรือเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

จินตนา ไบกาซูยี (2534: 19) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เดิมเคยเรียกกันว่า หนังสืออ่านประกอบ

ปัญญาพร นิตยะประภา (2534: 39) ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่าเป็นแบบเรียนอีกชนิดหนึ่ง ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้แต่เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเพิ่มเติมไปจากหนังสือแบบเรียน หรือใช้ประกอบหนังสือเรียนให้สมบูรณ์ขึ้น เป็นหนังสือที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง นอกจากจะให้ความรู้เพิ่มเติมแล้ว การเสนอเรื่องราวหรือการเขียนนำอ่าน และอ่านเพลินกว่าหนังสือแบบเรียน ซึ่งส่วนใหญ่มักจะมีแต่ข้อเท็จจริง สำหรับเด็กเริ่มอ่านหนังสือเพิ่มเติมจะช่วยให้การอ่านแตกฉานขึ้น

ถวัลย์ มาศจรัส (2539: 87) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรเป็นการนำเนื้อหาในหลักสูตรมาเขียนในลักษณะต่างๆ อาจเขียนในรูปของร้อยแก้ว หรือร้อยกรองก็ได้ เพื่อให้เด็กอ่านเข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย และผู้เรียนสามารถศึกษาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

จากความหมายข้างต้นของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่กล่าวมา สรุปความได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่จะช่วยให้นักเรียนนำมาใช้ประกอบกับการเรียนในเนื้อหาวิชาเรียนได้เป็นอย่างดี หนังสือมีความน่าสนใจและอ่านเพลิน และยังส่งเสริมการเรียนของนักเรียนให้เข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย เด็กสามารถอ่านได้ตลอดเวลาตามที่ต้องการและเหมาะสำหรับครูนำมาใช้ประกอบในการเรียนการสอน

1.2 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

บันลือ พุกษะวัน (2521: 58-59) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. เรียนทุกวิชา ไม่ว่าวิชาอะไร ไม่อาจสนองความต้องการ ในด้านความเข้าใจความหมายของเรื่องราวบางเรื่องได้กว้างขวางพอ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ย่อมช่วยขยายประสบการณ์ได้มากกว่า ทั้งยังมีภาพประกอบ ช่วยให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

2. เฉพาะแบบเรียนภาษาไทย ไม่อาจสามารถที่จะซ้ำคำ มีประโยคตัวอย่างตลอดจนเรื่องราวได้เพียงพอ หนังสืออ่านเพิ่มเติมย่อมช่วยย้าในการซ้ำคำ ลักษณะประโยคการใช้คำและความหมายของคำอรรถรสของคำศัพท์ต่างๆ ได้ดี

3. หนังสืออ่านเพิ่มเติม มักจัดทำเพื่อความมุ่งหมายเฉพาะส่วน ย่อมที่จะช่วยเน้นขยายและเป็นเรื่องราว ช่วยให้เพลิดเพลิน สร้างนิสัยในการรักการอ่านได้มากกว่าแบบเรียน

4. หนังสืออ่านเพิ่มเติม ย่อมสามารถสนองความต้องการ การฝึกทักษะ ซึ่งเด็กจะใช้เวลาอ่าน อย่างมีอิสระทั้งในห้องเรียน ห้องสมุด เป็นการส่งเสริมลักษณะนิสัยในการรักการค้นคว้า และพัฒนาการอ่านได้มากกว่า

5. หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เป็นเรื่องราว ย่อมช่วยขัดเซยความรู้สึก ความบกพร่องทางด้านจิตใจของเด็กผู้อ่านเป็นรายกรณี เช่น เด็กที่ขาดความอบอุ่นจากทางบ้านได้รับการทารุณเข้มงวด กวดขัน ก็สามารถที่จะหาส่วนชดเชยทดแทนได้ จากเรื่องราวที่อ่านด้วยความอบอุ่น ความมั่นคงทางจิตใจ ความเมตตากรุณาและเสริมสร้างคุณธรรมได้เป็นอย่างดี และดีกว่าแบบเรียนทั่วไป ซึ่งไม่สามารถเขียนทำนองหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้

รูปการเขียนเนื้อเรื่องที่เหมาะสม ได้แก่ เรื่องประเภทนิทาน นิยายผจญภัย นิทานพื้นบ้านต่างๆ เรื่องแต่งใหม่ที่มีตัวละครไม่มากแต่มีบทเคลื่อนไหวมาก ดำเนินเรื่องรวดเร็ว ไม่มีบทบรรยายมาก นิทานคำกลอนง่ายๆ นิทานเพลงสั้นๆ เรื่องเกี่ยวกับการละเล่นต่างๆ เรื่องเกี่ยวกับประเพณีเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติสิ่งรอบตัวเด็ก เรื่องชีวิตประจำวัน เรื่องเกี่ยวกับของเล่นเครื่องดนตรีกลไก เรื่องอวกาศ เรื่องดนตรีและเครื่องดนตรีง่ายๆ นอกจากนี้ยังมีเรื่องที่สร้างจากจินตนาการ เช่น นิยายแนววิทยาศาสตร์เรื่องมหัศจรรย์ เรื่องฝันเฟื่อง เรื่องการใช้ของวิเศษ เรื่องตื่นเต้นเร้าใจ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความเร้นลับของวิญญาณหรือเรื่องผีและเรื่องตลกฮาซันและสุดใจ เหล่าสุนทร (2525: 111) ได้ให้ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า “นักเรียนได้อ่านมาก จะเป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความรู้กว้างขวาง งามงาม”

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่าเป็นการเพิ่มเติมความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ในหนังสือแบบเรียนไม่มี ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้อ่านเพื่อให้การอ่านนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ลักษณะและประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กระทรวงศึกษาธิการ (ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก. 419/2522) ได้กำหนดประเภทของหนังสือที่ใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยจำแนกประเภทตามลักษณะของหนังสือดังนี้

1. หนังสือเรียน คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ใช้สำหรับการเรียน มีสาระตรงตามที่จะนำไปไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้อง อาจมีลักษณะเป็นเล่ม เป็นแผ่น เป็นชุดก็ได้ หนังสือเรียนอาจมีชื่อเรียกต่างๆ กัน เช่น แบบเรียน แบบสอนอ่าน หนังสืออ่าน หนังสือประกอบการเรียน

2. หนังสือเสริมประสบการณ์ คือ หนังสือที่กระทรวงอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียน แต่ไม่ใช่เป็นหนังสือเรียน หนังสือประเภทนี้โรงเรียนควรจัดหาไว้บริการครูและนักเรียนในโรงเรียน โดยคำนึงถึงประโยชน์ในแง่ของการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในคุณค่าทางภาษา การเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวางขึ้น สำหรับหนังสือเสริมประสบการณ์ กระทรวงศึกษาธิการ จำแนกประเภทดังนี้

2.1 หนังสืออ่านนอกเวลา คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตร นอกจากหนังสือเรียนสำหรับให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน โดยถือว่ากิจกรรมการเรียนเกี่ยวกับหนังสือนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

2.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่าหนังสืออ่านประกอบ

2.3 หนังสืออุเทศ คือ หนังสือสำหรับใช้ค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับการเรียน การเรียบเรียงหนังสือประเภทนี้เป็นเชิงวิชาการ

2.4 หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เป็นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านให้มากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้เกิดความรู้ มีคติ และมีสารประโยชน์

2.5 แบบฝึกหัด คือ สื่อสารการเรียนสำหรับผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียน แบบฝึกหัดที่ใช้ในโรงเรียนได้นั้น กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด

จินตนา ไบกาซุย์ (2534: 24) แบ่งประเภทหนังสือสำหรับเด็กออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. หนังสือเรียน ซึ่งใช้เรียนในโรงเรียน มุ่งให้ความรู้ตามหลักสูตรเป็นหลักใหญ่
2. หนังสืออ่านทั่วไป ที่มีทั้งหนังสือเรียน ซึ่งมุ่งหมายให้ความรู้หรือความเพลิดเพลินอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินควบคู่กันไป แบ่งออกได้หลายลักษณะ เช่น หนังสือภาพ หนังสือภาพประกอบเรื่อง นิทาน นิยาย สารคดีประเภทต่างๆ

3. นิยายสาร วารสารและการ์ตูน ซึ่งเป็นหนังสือที่มุ่งหมายให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน และสาระความรู้ควบคู่กันไป โดยมีเนื้อหาเป็นเรื่องสั้นๆ อาจจบในตัวเองในฉบับเดียวกัน หรือต่อเป็นตอนๆ ในแต่ละฉบับก็ได้

จากข้อความข้างต้น หนังสือได้แบ่งเป็นหลายประเภทด้วยกันเพื่อใช้สำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

1.4 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อเสริมการเรียนรู้การสอนในหลักสูตร จะต้องมีการคัดเลือกหนังสือที่เหมาะสม และเลือกประโยชน์ต่อผู้อ่านมากที่สุด ซึ่งมีผู้ศึกษาและตั้งเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกหนังสือเพื่อนำมาใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบบทเรียนได้ดังนี้

ภิญญู สาร (2521: 253 - 254) กล่าวถึง หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกหนังสืออ่านประกอบ ซึ่งสามารถนำมาเป็นเกณฑ์ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้เป็นอย่างดี โดยกำหนดว่า จะต้องพิจารณาหนังสือ 3 ด้านดังนี้

1. เนื้อหาของหนังสือ

- 1.1 หนังสือเล่มนี้มีอะไรน่าสนใจในเชิงความนึกคิดของนักเรียนหรือไม่
- 1.2 ถ้าเป็นหนังสือที่ให้ความรู้หรือข่าวสาร ความรู้หรือข่าวสารนั้น ถูกต้องทันสมัยเพียงใด จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ที่เด็กมีอยู่แล้วหรือไม่
- 1.3 เป็นสิ่งแปลกออกไปจากหนังสือเล่มอื่นที่นักเรียนมีอยู่แล้วหรือไม่
- 1.4 ถ้าเป็นหนังสือนวนิยายแสดงให้เห็นภาพสะท้อนของชีวิตเพียงใด ตัวละครในเรื่องแสดงอาการหรือพูดจริงๆ แสดงหรือพูดเพียงใด เรื่องทำนองนี้อาจเกิดกับชีวิตเราหรือไม่

2. ความน่าอ่านของหนังสือ

- 2.1 เนื้อเรื่องที่นำมาเสนอ เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของผู้อ่านหรือไม่เพียงพอ
- 2.2 เขียนชัดเจนและอ่านเข้าใจง่ายเพียงใด
- 2.3 ลวดลายการเขียนดี หรือน่าเบื่อ และไม่น่าสนใจ
- 2.4 ถ้าเป็นหนังสือเกี่ยวกับความรู้หรือข่าวสาร สิ่งเหล่านี้บอกอย่างตรงไปตรงมา หรือเลือนหายหรือซ่อนเร้นอยู่ในเรื่อง หรือในคำพูดเพียงใด

3. รูปร่างของหนังสือ

- 3.1 กระดาษ การพิมพ์ ตัวพิมพ์น่าพอใจหรือไม่
- 3.2 ภาพประกอบมีคุณค่าเพียงใด

3.3 การเย็บเล่มแข็งแรงทนทานหรือไม่

3.4 ขนาดของเล่มใหญ่หรือเล็ก เหมาะกับผู้อ่านเพียงใด

ถวัลย์ มาศจรัส (2548) ได้แนะนำหลักการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าในกระบวนการเขียนหนังสือที่อิงหลักวิชาการ จัดเป็นงานเขียนที่ง่ายที่สุดกว่างานเขียนอื่นๆ ทั้งนี้เพราะงานเขียนที่อิงหลักวิชาการ เป็นงานจัดระเบียบสาระทางด้านวิชาการให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เป็นการเขียนเพื่อการสื่อสาร คือสื่อสารความรู้ สื่อสารความคิด และสื่อสารประสบการณ์ การเขียนหนังสือที่อิงหลักวิชาการ หรืออิงหลักสูตรง่ายก็เพราะว่า

1. เป็นการรวบรวมความรู้ ความคิดที่ได้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ไว้แล้วอย่างมากมายมาเรียบเรียงใหม่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการเขียน
2. เป็นการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้ว มาผสมผสานหรือบูรณาการกับประสบการณ์ ความชำนาญการ ความเชี่ยวชาญของผู้เขียนในรูปลักษณะใหม่ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ
3. มีเป้าหมายที่ชัดเจนว่า ต้องการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ให้ใครอ่าน ต้องการให้อ่านอะไร ต้องการให้อ่านเมื่อไรให้อ่านไปทำไม อ่านอย่างไร
4. เป็นการเขียนจากความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ความชำนาญการ ความเชี่ยวชาญ ความเชี่ยวชาญพิเศษของตนเอง

สูตรสำเร็จในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม

สูตรสำเร็จง่ายๆ ในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ที่การค้นคว้า

1. การรับรู้ และการเรียนรู้สิ่งที่ไม่เคยรับรู้ และไม่เคยเรียนรู้มาก่อน
2. ความคิด ทรรศนะ และมุมมองใหม่ๆ
3. ข้อมูลจากอดีตและปัจจุบัน
4. คลังองค์ความรู้ และคลังคำใหม่ๆ
5. ศัพท์บัญญัติเฉพาะของแต่ละสาขาวิชา
6. นวัตกรรมใหม่ๆ
7. ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ

พัทธา สายหนู (2515) ได้กล่าวว่า เจตนาในการทำหนังสือสำหรับเด็กนั้น ต้องดูว่าเราต้องการอะไรบ้าง สิ่งสำคัญที่เราต้องการ ควรได้แก่ ปลูกฝังคุณธรรมซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมาก เนื่องจากเป็นสมาชิกรุ่นใหม่ของสังคมและจะต้องรับผิดชอบสังคมรุ่นต่อไป เพื่อให้อ่านหนังสือได้คล่องแคล่วแตกฉาน เพื่อลับสมองและส่งเสริมเชาวน์ปัญญาของเด็ก เพื่อให้ความรู้ เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินอารมณ์ เจตนา

ในการสร้างหนังสือเด็ก นอกจากการคาดหวังที่ผู้ใหญ่ต้องการให้หนังสือมีอิทธิพลสร้างคุณลักษณะของเด็กที่สังคมต้องการแล้ว สิ่งที่จะต้องคิดคำนึงควบคู่กันไปก็คือ เจตนาในการสร้างหนังสือเพื่อสนองความต้องการของเด็ก ซึ่งแนวเจตนารมณ์ที่ต้องสนองความต้องการของเด็กนั้นนับเป็นคุณธรรมสงเคราะห์แก่เด็กโดยแท้ ความต้องการของเด็กดังกล่าวย่อมแสดงออกมาในรูปการต่างๆ เช่น จินตนาการ ความใฝ่ฝัน ความอยากรู้อยากเห็น ความคิดสร้างสรรค์ ความสนุกสนานบันเทิงใจ ผ่อนคลายอารมณ์ ความรอบรู้ใหม่ๆ รวมทั้งการเพิ่มพูนขีดความสามารถในทางการอ่านให้สูงขึ้น สิ่งเหล่านี้เป็นอาหารทางจิตใจของเด็กและอยู่ในอาณาจักรหรือแวดวงของชีวิต ซึ่งเราเรียกว่า โลกของเด็กนั่นเอง ชีวิตในโลกของเด็กจะสดใสดังที่เด็กใฝ่ฝันนั้น ผู้ใหญ่ย่อมจะต้องมีภาระหน้าที่ช่วยอุ้มชู ประดับประดา สร้างสรรค์ชีวิตของเด็กให้บรรลุจุดประสงค์ในความต้องการของเด็กด้วยแรงศรัทธาและความจริงใจอย่างสม่ำเสมอ สำหรับ หทัย ดันหยง (2529) กล่าวว่าหนังสือสำหรับวัยรุ่นอาจสร้างลักษณะเป็นหนังสือสำหรับวัยรุ่นที่สนองความรู้สึกของวัยรุ่น ว่าเป็นผู้ใหญ่มากกว่าอายุของตนเอง หนังสือจึงมีลักษณะเกินวัยไปบ้าง เป็นหนังสือเรื่องยาวกว่าเด็กวัยอื่น เป็นหนังสือที่มีเนื้อหามากกว่าภาพ เป็นหนังสือที่ไม่มีเรื่องชอบฝันโดยเด็ดขาด เป็นหนังสือที่เป็นแนวสัจนิยม เป็นหนังสือที่สอดคล้องกับสภาพเป็นจริงของวัยรุ่น เช่น ปัญหาชีวิต ความรัก มิตรภาพหนังสือสำหรับวัยรุ่นในโลกปัจจุบันมีลักษณะเด่น ซึ่งเป็นผลงานของนักเขียนหนังสือสำหรับเด็กที่พยายามจะสร้างผลงานให้มีลักษณะประสานรอยต่อระหว่างวัยรุ่นกับวัยหนุ่มสาว ที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างสนิทแนบเนียน ให้เกิดเร้าความรู้สึก หรือความสำนึกที่เป็นมนุษยธรรมสากล ให้เกิดความรู้สึกร่วมสมัย ส่งเสริมเสรีภาพทางความคิดทางสร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่ แสวงหาเรื่องราวที่น่าตื่นเต้นเร้าใจ ท้าทายความสามารถของมนุษย์ ส่วนฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527) กล่าวถึงลักษณะหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก รวมทั้งขั้นตอนและวิธีการทั่วไปในการจัดทำหนังสือควรประกอบด้วย

1. ชื่อเรื่อง ชื่อต้องสื่อความหมายที่ชัดเจน เพื่อบอกให้ทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ต้องการนำเสนออะไร
2. ความนำ เป็นการเกริ่นนำเพื่อจูงผู้อ่านให้สนใจเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอต่อไป เหมือนการขับร้องเพลงต้องมีดนตรีนำมาก่อน
3. เนื้อเรื่องดี เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจ และสติปัญญาความสามารถในการอ่านของเด็ก สำหรับเด็กโตขึ้นเนื้อเรื่องจะเป็นเรื่องที่ห่างตัวเด็กออกไป เป็นเรื่องที่เด็กสนใจอยากรู้อยากเห็น ไม่เยิ่นเย้อ สับสน ต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ส่วนหนังสือสารคดีสำหรับเด็กชั้นประถมปลาย หรือเด็กก่อนวัยรุ่น และเด็กวัยรุ่นนั้นเนื้อหาจะต้องลำดับจากง่ายไปหายาก หรือเรียงลำดับเหตุการณ์ให้เหมาะสม เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ เกิดความต่อเนื่องและจดจำง่าย โดยไม่จำเป็นต้องท่องจำ เนื้อเรื่องเป็นเนื้อหาสาระที่น่าเสนอทั้งหมดว่ามีอะไรบ้าง ในส่วนเนื้อเรื่องนี้จะมี

ประเมินต่างๆ ย่อยๆ ออกไป เพื่อนำเสนอประเด็นให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมไปถึงความเพลิดเพลินในการอ่านอย่างมีความสุข

4. นักเขียน เป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องมีเทคนิค และมีความสามารถพิเศษที่จะเขียนหนังสือสำหรับเด็กให้เด็กสนใจได้ ถือเอาหนังสือเป็นเพื่อนได้ ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับเด็กด้วย เช่น รู้จิตวิทยาของเด็ก รู้ความต้องการและความสนใจของเด็กว่าเด็กวัยไหนสนใจหนังสือประเภทไหน นอกจากนี้ นักเขียนควรมีจิตใจรักเด็กอย่างแท้จริง ไม่เห็นแก่เงิน มองเห็นความสำคัญของเด็กว่า เป็นทรัพยากรบุคคลที่เป็นความหวังของประเทศชาติ ในการพัฒนาประเทศในอนาคต ผู้เขียนต้องเข้าใจสอดแทรกสิ่งดีงามและความรู้เพื่อสร้างสรรค์เด็ก

5. โครงเรื่อง จะต้องเรียงลำดับ ไม่สลับซับซ้อน สับสน โครงเรื่องแปลกตื่นเต้น และน่าสนใจ โครงเรื่องหมายถึงการกำหนดกรอบเนื้อหาสาระสำหรับการเขียนหนังสืออย่างมีเอกภาพ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียนหนังสือที่ผู้เขียนกำหนดขึ้นอย่างมีเป้าหมาย โครงเรื่องเปรียบเสมือนสะพานข้ามคลอง ทำให้เราข้ามคลองไปถึงอีกฝั่งหนึ่งได้โดยไม่ตกน้ำตกท่าไปเสียก่อน โครงเรื่องในการเขียนถ้าวางโครงเรื่องดี เรื่องที่เขียนก็จะน่าอ่าน มีประเด็นการนำเสนอที่ชัดเจน ไม่สะเปะสะปะ ออกนอกถู้นอกทาง เมื่อจะเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ก็จะต้องมีการจัดทำโครงเรื่องเสียก่อนว่า เรื่องที่จะเขียนประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระอะไรบ้าง

6. แก่น หรือแก่นของเรื่อง แก่นของเรื่อง หมายถึง แนวคิดของเรื่องที่ผู้เขียนได้แทรกไว้ในโครงเรื่องและเนื้อเรื่องของหนังสือแต่ละเล่ม ส่วนมากแก่นของเรื่องหนังสือสำหรับเด็ก มักจะเป็นเรื่องที่มองเห็นได้ชัดเจน ทำนองเดียวกัน คือสอนให้เด็กเป็นคนดี กล้าหาญ ซื่อสัตย์ ประหยัด ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น

7. ภาพประกอบ มีส่วนสำคัญมากที่จะดึงดูดความสนใจของเด็กให้อยากอ่าน ภาพควรเป็นภาพสีสดใส ชัดเจนไม่เลอะเลือน สำหรับเด็กไทยนั้นไม่ค่อยชอบสีทึบๆ เช่น สีฟ้า สีเทา แต่จะชอบสีร้อน เช่น สีแดง สีเหลือง ภาพมีทั้งภาพวาด ภาพถ่าย ภาพเขียน ถ้าเป็นภาพลายเส้นควรชัดเจน กระฉ่างตา จำนวนภาพจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับวัยของเด็ก ถ้าเด็กโตขึ้นจำนวนภาพก็ลดลงตามวัยของเด็ก

8. ผู้วาดภาพประกอบ จะต้องเรียนรู้จิตวิทยา ความสนใจและความต้องการของเด็ก ตลอดจนสีและลักษณะของภาพที่เด็กชอบ ผู้วาดภาพประกอบควรได้ปรึกษากับนักเขียนเป็นประจำ เพื่อให้ภาพออกมาตรงตามความต้องการของผู้เขียน ตลอดจนความถูกต้องทั้งในด้านตรงตามเนื้อเรื่อง และถูกต้องตามหลักความเป็นจริง

9. การจัดรูปเล่ม การวางรูปหน้า ตลอดจนการจัดภาพและคำบรรยายให้เหมาะสมตามลำดับ มีศิลป์ ไม่วางภาพและคำบรรยายภาพเต็มหน้ากระดาษจนไม่มีช่องว่างเลย จะทำให้เด็ก

เมื่อ ควรจะมีการเว้นว่างบ้าง เพื่อจะนำให้เด็กได้พักสายตา รูปเล่มควรให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยใช้สูตรสัดส่วน 4:3 เช่น 8x6 นิ้ว 4x3 นิ้ว 10x7.5 นิ้ว หรือสัดส่วน 1: 0.62 ซึ่งถือว่าสมดุลและสวยงามที่สุด วรรณ บัวเกิด (2527) ได้กล่าวถึงขนาดของหนังสือที่วัยรุ่นพอใจว่ามีขนาด 10x13 นิ้ว และขนาด 5x8 นิ้ว

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527) ได้กล่าวถึงลักษณะภาพและคำบรรยายซึ่งมีวิธีการจัดวางได้หลายวิธี

1. ภาพอยู่คนละหน้ากับคำบรรยาย ภาพประกอบอาจอยู่ด้านขวามือ ตามหลักความสนใจของคนทีมองด้านขวาก่อนเสมอ
2. ภาพวางไว้หน้าเดียวกันกับตัวอักษร คำบรรยายอาจจะอยู่ด้านบนหรือด้านล่างก็ได้ ปนกันไปก็ได้
3. ภาพและคำบรรยายอยู่หน้าเดียวกัน วางไว้ทั้งด้านบนและด้านล่าง และกระจายไปทั่วหน้ากระดาษตามที่ว่าง
4. ภาพและคำบรรยาย กระจายเป็นภาพและคำบรรยายติดต่อกันทั้งสองหน้า ทำให้มองเห็นชัดเจน ซึ่งมักเป็นภาพใหญ่ เป็นการวางภาพที่น่าสนใจ ทำให้ภาพใหญ่และกว้าง
5. ถ้อยคำสำนวน ใช้ภาษาง่ายๆ เหมาะสมกับวัยของเด็ก ในการอธิบายไม่ใช้ศัพท์สูงเกินไป เหมาะกับสติปัญญา ความสามารถในการอ่านและความเข้าใจของเด็ก ควรใช้ภาษาสำนวนที่เป็นกันเองกับเด็ก
6. ตัวละคร ต้องเป็นตัวละครในวัยเดียวกันกับเด็ก หรือใกล้เคียงกับเด็ก ตัวละครไม่มากนัก จนเด็กรู้สึกสับสน
7. เทคนิคการเขียนหรือวิธีการเขียน ควรมีเทคนิคที่จะทำให้การดำเนินเรื่องราวสนุกสนาน เด็กอ่านด้วยความเพลิดเพลินไม่เป็นการสับสน เห็นชัดเจน เป็นลักษณะกึ่งเล่ากึ่งสอน เทคนิคการดำเนินเรื่องทำให้เกิดความประหลาดใจ น่าติดตามเรื่องราวไปเรื่อยๆ ด้วยความสนใจและตื่นเต้น
8. ปก อาจเป็นปกอ่อนหรือปกแข็งก็ได้ ถ้าปกแข็งราคาจะแพง แต่แข็งแรงทนทาน บนปกควรมีภาพที่ตรงกับเนื้อเรื่อง เป็นภาพที่ดึงดูดความสนใจ เด็กดูภาพก็อยากอ่านและเดาได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
9. ตัวอักษร ตัวโต ชัดเจน เด็กยิ่งเล็กตัวอักษรยิ่งโต และเว้นช่องไฟให้ห่างเพื่อเด็กจะได้อ่านง่าย เมื่อเด็กโตขึ้นจึงลดขนาดตัวหนังสือได้ จนกระทั่งเข้าสู่วัยรุ่นจึงใช้ตัวพิมพ์ธรรมดา (ขนาด 19 พ้อยท์ครึ่ง, เท่ากับ 1/72 นิ้ว) ตัวอักษรไม่ควรเป็นอักษรประดิษฐ์ จะทำให้อ่านยาก
10. จำนวนหน้า เด็กก่อนวัยรุ่น ตั้งแต่ประถมปลาย ประมาณ 30-100 หน้า เด็กวัยรุ่น ประมาณ 100-200 หน้า

หนังสือสำหรับเด็กวัย 10-20 ปี (ก่อนวัยรุ่นจนถึงวัยรุ่น) เด็กวัยนี้อ่านหนังสือได้คล่องแล้ว ฉะนั้น ความจำเป็นในการอ่านก็จะเพิ่มมากขึ้น หนังสือสำหรับเด็กวัยนี้ควรมีลักษณะดังนี้

1. ตัวอักษรขนาดตัวพิมพ์ธรรมดา
2. มีภาพสีและขาวดำตามความเหมาะสม (ลดจำนวนลงได้) เรื่องประมาณ 70%

รูปประมาณ 30%

3. ใช้ภาษาง่ายๆ สำนวนง่าย ๆ ภาษาที่วัยรุ่นนิยมใช้ แต่ไม่ใช่คำแสลง
4. เนื้อเรื่องดี มีความสมจริงมากขึ้น เป็นเรื่องของเด็กในวัยเดียวกัน หนังสือควรมีทั้งประเภทให้เกิดความเพลิดเพลินและให้ความรู้ เนื้อหาอยู่ในความสนใจของเด็กวัยรุ่น ไม่เป็นการสั่งสอน แต่แนะและยกตัวอย่างให้เห็นจริง

5. มุ่งให้สร้างจินตนาการและเกิดความคิดสร้างสรรค์
6. เป็นลักษณะหนังสือฉบับกระเป๋
7. หน้าปก ภาพวาดน่าสนใจ มีศิลป์
8. ความยาว 150-200 หน้าขึ้นไป

สรุปได้ว่า การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับวัยรุ่นจะต้องสร้างเนื้อหาให้มีเนื้อหาสาระทางวิชาการให้ความสนุกสนานแปลกกว่าแบบเรียน หนังสือไม่หนาหรือใหญ่เกินไป ตัวหนังสือโปร่งตา ดำเนินเรื่องเร็ว รูปภาพไม่จำเป็นมากนักเนื้อหาตรงกับความสนใจและสามารถสร้างจินตนาการได้

1.5 ขั้นตอนการทำหนังสือสำหรับเด็ก

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527: 4-21) กล่าวถึงขั้นตอนการทำหนังสือสำหรับเด็ก ดังนี้

1. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการทำหนังสือ จากหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก เพื่อดูแนวทางจัดทำหนังสือ ทั้งโครงเรื่อง แก่นของเรื่อง วิธีเขียน ภาษาที่ใช้ ลักษณะดีเด่นและจุดบกพร่องของหนังสือแต่ละเล่ม และศึกษาผลงานของนักเขียนหนังสือสำหรับเด็กที่มีชื่อเสียง

2. เขียนโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง ตั้งชื่อเรื่อง กำหนดแก่นของเรื่อง เมื่อเขียนเสร็จแล้วอาจนำไปเล่าหรือไปให้เด็กอ่าน เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของเด็กว่าชอบหรือไม่ชอบเพียงใด ถ้าเด็กชอบก็แสดงว่าเรื่องที่เขียนน่าจะใช้ได้ และถ้าเด็กไม่ชอบก็ให้เด็กวิจารณ์แล้วนำไปแก้ไข การเขียนบทสคริปต์เป็นการนำเรื่องราวที่ได้จากเค้าโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องย่อมาเขียนบอกขั้นตอนของเนื้อเรื่องและรูปภาพโดยบอกแต่ละหน้าของหนังสือตั้งแต่หน้าปก ไปรองปกหน้า

3. ปกใน จนถึงหน้าสุดท้ายจะมีภาพและคำบรรยายอย่างไรบ้าง เป็นภาพเกี่ยวกับอะไร และคำบรรยายจะเขียนว่าอย่างไร อยู่ส่วนใดของหน้าหนังสือ เริ่มตั้งแต่หน้าปกเป็นต้นไป

4. การทำดัมมี่ คือ การทำหนังสือจำลองสำหรับเด็กที่จะทำขึ้นมา อาจจะเป็นเล่มเล็กๆ ก็ได้ แล้วนำรายละเอียดจากบทสคริปต์มาเขียน และวาดรูปลงไปที่ดัมมี่ตั้งแต่ปกจนถึงหน้าสุดท้าย วาดภาพและเขียนคำบรรยายให้กับบทสคริปต์ สำหรับการวาดภาพนั้น ถ้าวาดไม่ได้ก็ให้เขียนเป็นวงกลมแทน และบอกว่าเป็นภาพอะไรก็ได้

5. การทำรูปเล่ม คือ การทำหนังสือจริงๆ ได้แก่ การวาดภาพ คำบรรยาย รวมทั้งการวางหน้า การจัดภาพของหนังสือให้เหมาะสม โดยดูจากดัมมี่ สำหรับขนาดของรูปเล่ม มีหลายชนิดที่นิยม คือ ขนาดเล็ก 13x18.5 เซนติเมตร หรือ 16 หน้ายก ขนาดกว้าง 14.6x21 เซนติเมตร หรือ 16 หน้ายก ใหญ่ ลักษณะรูปเล่มจะวางในแนวนอนหรือแนวตั้งก็ได้ การเย็บเล่มจะเย็บจากตรงกลางหนังสือ หรือเย็บข้าง

6. การตั้งชื่อเรื่องที่น่าสนใจ น่าตื่นเต้น น่าติดตามและทำให้เดาได้ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวนที่เด็กติดใจ ซึ่งเป็นกลวิธีหรือเทคนิคหนึ่งที่ตั้งชื่อให้เด็กเกิดภาพพจน์

ถวัลย์ มาศจรัส (2539: 41- 42) ได้แนะนำและให้เริ่มปฏิบัติตามขั้นตอนด้วยคำถามต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ปัจจุบันสอนกลุ่มประสบการณ์อะไร

ขั้นที่ 2 จะเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่เท่าไร

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องอะไร โดยตอบคำถามเหล่านี้ให้ได้ คือ

เขียนทำไม เพื่ออะไร

เนื้อหาเป็นอย่างไร

สาระที่ได้คืออะไร

รูปแบบการเขียนเป็นอย่างไร ร้อยแก้วหรือร้อยกรอง

ขั้นที่ 4 หาข้อมูลจากที่ไหน

ขั้นที่ 5 วางแผนการเขียนไว้อย่างไร

ขั้นที่ 6 จะลงมือเขียนเมื่อไร และกำหนดจะให้แล้วเสร็จเมื่อใด

ขั้นที่ 7 ลงมือเขียน

ทั้ง 7 ขั้นตอนคือ จุดเริ่มต้นที่ครูจะต้องจัดระเบียบไว้เพื่อให้การปฏิบัติมีแบบแผน ทั้งยังเป็น การสร้างวินัยให้กับตนเองอีกด้วย

จากข้อความข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก ควรเป็นโครงเรื่องที่ ไม่ซับซ้อน สนุก สมเหตุสมผล ไม่เน้นหนักทางความรู้จนเกินไป เพื่อนักเรียนจะได้ติดตามอ่านตลอด เรื่องและควรสร้างให้มีเนื้อหาและถ้อยคำภาษาที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจหรือให้มีความง่ายตรงกับระดับชั้นของนักเรียน สำหรับรูปเล่มในการจัดพิมพ์นั้น อาจทำได้ทั้งรูปแบบแนวตั้งและรูปแบบแนวนอน แต่หากจะให้ดึงดูดความสนใจแล้ว ควรให้มีรูปลักษณะที่แปลกเร้าความสนใจได้ดี

1.6 พัฒนาการและความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็ก

จินตนา ไบกาชฎี (2542: 61-64) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กว่า

กลุ่มวัยเรียนมัธยมศึกษา (ตอนต้น: 12-14 ขวบ) หรือก่อนวัยรุ่น

กลุ่มนี้เป็นวัยที่เริ่มย่างเข้าสู่ความเป็นวัยรุ่นอย่างจริงจัง จะเห็นได้อย่างชัดเจน เมื่อเด็กอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ซึ่งเป็นช่วงระยะการเชื่อมต่อระหว่างเด็กและวัยรุ่น จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งในด้านร่างกายโดยเฉพาะอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับรูปร่าง ขนาด และเสียง รวมทั้งอารมณ์จิตใจ และอุปนิสัย ใจคอ ตลอดจนความชอบและความถนัดต่างๆ ความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นจะเห็นอย่างชัดเจน

ในเรื่องร่างกาย เด็กหญิงและเด็กชายจะมีการเปลี่ยนแปลงแสดงความแตกต่างทางเพศอย่างเห็นได้ชัดเจน เด็กผู้ชายเสียงจะแตก น้ำเสียงจะเริ่มห้าวขึ้น แขนขาเริ่มยาวแก่งก้าง เริ่มมีกล้ามเนื้อ อวัยวะเพศเริ่มขยายตัวใหญ่ขึ้น และเริ่มมีสุจิ มีขนตามตัวในบางแห่ง เด็กหญิงเริ่มมีหน้าอกโตขึ้นและมีประจำเดือน สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนคือ เด็กกินจุและนอนมาก

ส่วนอารมณ์ ความรู้สึกในตัวเอง เด็กจะเริ่มสับสนในเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะร่างกาย เติบโตคล้ายเป็นผู้ใหญ่ แต่จิตใจยังเป็นเด็ก จึงเกิดความกังวล ข้างคิดเกิดอารมณ์หุนหัน ใจน้อย อ่อนไหว ขี้รำคาญ แสลงอน ชอบโต้เถียง ได้แย้ง มีการแสดงออกทางอารมณ์ ทำตามอารมณ์ของตัวเองมากขึ้น ซึ่งบางครั้งอาจจะไม่เหมาะสมกับการทะเลาะ

ในด้านสังคมนั้น เด็กเริ่มสนใจเพื่อนฝูงมากขึ้น ต้องการให้เพื่อนยอมรับตนเข้ากลุ่ม ชอบรับเอาค่านิยม ความคิด และพฤติกรรมของเพื่อนๆ มาเป็นตัวอย่าง ดังนั้นความสัมพันธ์กับเพื่อนจึงมีมากกว่าความสัมพันธ์ต่อพ่อแม่ เช่นเดียวกันเมื่ออยู่ที่โรงเรียน จะเชื่อครูและเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ สำหรับด้านสติปัญญานั้น เด็กเริ่มเลือกและสนใจเฉพาะสิ่งที่ตนพอใจ และส่วนใหญ่จะตามเพื่อน มีความสังเกตเพิ่มขึ้น ชอบทดลองด้วยตนเองเพื่อแสวงหาคำตอบ อยากรู้ อยากเห็น แต่บางครั้งก็กล้าทำ บางครั้งก็ไม่กล้าทำ

ความสนใจ ในระยะนี้ทั้งสองเพศเริ่มแสดงความแตกต่างในสิ่งที่ชอบไม่เหมือนกัน เด็กหญิงจะเข้ากลุ่มเพศหญิงเดียวกันที่มีอุปนิสัยและความชอบเหมือนกัน ในขณะที่เด็กชายจะเลือกเพื่อนชายที่ชอบกิจกรรมเหมือนกัน เช่น บางกลุ่มชอบเล่นกีฬา ดนตรี หรืออ่านหนังสือ หรือบางกลุ่มสนใจในการเรียนเป็นเด็กเรียน หรือบางกลุ่มชอบเที่ยวกลายเป็นเด็กเที่ยวไป

กลุ่มเด็กชายจะสนใจกีฬาที่เล่นเป็นทีม มีกติกากฎเกณฑ์ มีการแข่งขัน เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล บางกลุ่มชอบประดิษฐ์ค้นคว้าเครื่องมือวิทยาศาสตร์ หรือของเล่นจากไฟฟ้า วิทยุ ชอบอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการค้นคว้า ทดลอง กำลังภายใน การ์ตูน การผจญภัย ชีวประวัติ

เพศศึกษา ชอบดูภาพยนตร์ตื่นเต้น ผจญภัย ตลก ชื่นชอบเพลงของนักร้องคนโปรด ชอบฟังเพลงทางวิทยุและเทป ส่วนรายการโทรทัศน์ชอบรายการเพลง การเดินรำ กีฬา เกมทายปัญหา เป็นต้น

กลุ่มเด็กหญิง ชอบดูกีฬามากกว่าจะเป็นผู้เล่น สนใจสิ่งประดิษฐ์และการฝีมือ สนใจการแต่งกาย ชอบอ่านหนังสือโรแมนติก คอลัมน์ข่าวสั้น เรื่องสั้นๆ จากหนังสือพิมพ์ นิยายสาร วารสารของเด็กและวัยรุ่น ชอบเก็บสะสมภาพเกี่ยวกับสวยๆ งามๆ ภาพดารานักร้องที่ชื่นชอบ เพลง เกม หนังสือวีซีดีและละครชีวิตที่ไม่เคร่งเครียด มีลักษณะเป็นแนวกระจุกกระจิม หรือเรื่องราวในครอบครัว

กลุ่มวัยรุ่นมัธยมศึกษา (ตอนต้น: 15 -18 ปี) หรือกลุ่มวัยรุ่น

ในช่วงนี้ เด็กกลุ่มนี้เริ่มปรับสภาพความเปลี่ยนแปลงได้บ้างแล้ว แม้บางคนจะยังคงมีความเปลี่ยนแปลงอยู่อีก แต่ความเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่จะเป็นไปและต่อเนื่องต่อจากช่วงวัยก่อนวัยรุ่น ซึ่งอยู่ในขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ด้านร่างกายนั้น ความเจริญเติบโตในด้านความสูงยังคงมีอยู่ จนกระทั่งอายุได้ 18 ปี โดยเฉลี่ยความสูงจะหยุดลง ขนาดอวัยวะต่างๆ ยังคงเปลี่ยนแปลง เพื่อแสดงความแตกต่างทางเพศ ออกมาอย่างเด่นชัด เด็กชายจะเริ่มมีลักษณะเป็นชายหนุ่มขึ้น กล้ามเนื้อแขนขาจะขยายออก ตะโพกมีเนื้อหนังมากขึ้น มีขนรักแร้และที่อวัยวะสืบพันธุ์ เสียงเริ่มเป็นหนุ่ม หูไม่แสบแตกพรวดห้าวๆ เหมือนเดิม เริ่มผื่นเปื่อย การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เกิดจากภาวะร่างกายและฮอร์โมน จึงเป็นไปอย่างรุนแรงมาก เด็กผู้หญิงก็เช่นเดียวกัน หน้าอกจะขยายโตจนต้องใส่เสื้อชั้นในชนิดยกทรง ตะโพกและแขนขาเริ่มกลมกลึง อ่อนช้อย สดสวย เป็นหญิงสาวมากขึ้น เลือกล้างตัวเอง ดูแลเอาใจใส่ร่างกายมากขึ้น กิริยาท่าทางเริ่มมีจริตแสดงความเป็นสาว รู้จักเอียงอายหน้าแดงเมื่อถูกชม

ในส่วนอารมณ์นั้น ยังคงความสับสนวางตนเองไม่ถูกว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นวัยรุ่นดี บางครั้งปฏิบัติตนดังผู้ใหญ่ ไม่ต้องการให้มีการอบรมสั่งสอน แต่ต้องการให้มีการดูแลเอาใจใส่ ให้ความรัก และความช่วยเหลือ มีความอ่อนไหว ซ้ำคิด ใจน้อย ภู่วาม มีความกังวลและความกลัว เช่น กลัวรูปร่างตนเองไม่หล่อไม่สวย กลัวการเรียนไม่ดี กลัวสอบตก กลัวสอบเอนทรานส์ไม่ติด กลัวไม่มีเพื่อนหรือเพื่อนไม่รัก เข้าสังคมไม่ได้ เผชิญหน้ากับเพื่อนต่างเพศไม่เป็น ไม่ชอบการตำหนิ หรือไม่ชอบการล้อเลียนเรื่องเพื่อนต่างเพศ โกรธง่ายและระงับความโกรธไม่ได้มักแสดงออกอย่างรุนแรง ทั้งทำทางคำพูดและการกระทำ ไม่ค่อยยอมรับฟังเหตุผล มีความหงุดหงิดง่าย ธรรมชาติที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทำให้เกิดผลดังได้กล่าวมานี้

ในด้านสังคม เพื่อน โรงเรียน และครูผู้สอนยังคงเป็นแบบอย่างที่ได้ก๊วยนี้ยึดเป็นตัวอย่าง และเชื่อถือมากกว่าพ่อแม่ และญาติพี่น้องในครอบครัว วัยนี้เป็นวัยของการศึกษาหาความรู้จากโรงเรียน และจากการศึกษานอกระบบต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ หนังสือพิมพ์

นิตยสาร วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ ล้วนมีบทบาทต่อพัฒนาการด้านบุคลิกภาพของเด็กมาก เพราะเด็กวัยนี้ให้ความสนใจต่อสังคมแวดล้อมมากนั่นเอง ในวัยนี้แม่เด็กจะเริ่มแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง แต่ก็ยอมรับกติกาและระเบียบของสังคม ของหมู่คณะ รักเพื่อน รักโรงเรียน รักสี รักคณะ รักสถาบันอย่างรุนแรง รู้จักเสียสละเพื่อเพื่อนฝูงและครอบครัว สนใจสังคมภายนอกมากขึ้น

ความสนใจ เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น เด็กจะแสดงความชอบเฉพาะของตนออกมามาก เริ่มสนใจเพื่อนต่างเพศ แต่เมื่อเข้ากลุ่มทำกิจกรรมการเรียนหรือกิจกรรมเสริม จะชอบเลือกเข้ากลุ่มเพศเดียวกัน การเล่นกีฬาแยกเล่นตามลักษณะเพศ และตามลักษณะกีฬาที่ตนชอบ โดยเฉพาะกีฬาที่ต้องการทักษะ ความคล่องแคล่วทางร่างกายและจิตใจ การเลือกเรียนวิชาเป็นไปตามความถนัดและความชอบส่วนตัวมากขึ้น อีกทั้งยังอาจจะเกิดจากแรงบันดาลใจที่ได้เห็นตัวอย่างการประกอบอาชีพนั้นๆ แต่บางคนก็เลือกตามเพื่อนๆ ปะปนกันไป ความถนัดหรือความสามารถเฉพาะด้าน เช่น กีฬา ดนตรี คำนวณ การทดลองวิทยาศาสตร์ การวาดภาพ ความถนัดทางภาษา การแต่งเรื่อง เขียนเรื่อง ของแต่ละคนเริ่มแสดงออกมาอย่างชัดเจน ซึ่งควรจะได้รับการส่งเสริมให้หาความรู้และทักษะการปฏิบัติเพิ่มขึ้น บางคนอาจจะหารายได้จากความถนัดหรือความสามารถพิเศษนี้ได้ ด้วยเหตุที่วัยนี้ชอบแสดงความเด่นเพื่อเรียกร้องความสนใจต่อสังคม และบางครั้งชอบใช้ความรุนแรงแทนเหตุผล ดังนั้นความชอบของกลุ่มนี้จึงมุ่งไปที่ดารา หรือนักร้อง หรือวีรบุรุษที่ตนชื่นชอบและมีบุคลิกภาพคล้ายคลึงกับกลุ่มของตนเองมาก แต่อย่างไรก็ตามความชอบ อุปนิสัยและบุคลิกภาพของเด็กวัยนี้มีความแตกต่างไปตามเพศ พื้นฐานฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและสังคมเป็นส่วนประกอบสำคัญ

ความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็กวัย 12-18 ปี

ลมูล รัตตากร (2529: 19-34) ได้สรุปจากผลการวิจัยเกี่ยวกับความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโรงเรียนรัฐบาลทั่วประเทศ พบว่า ความสนใจและแนวการอ่านของนักเรียนชายและหญิง นักเรียนชายและหญิงสนใจเรื่องต่อไปนี้มากเหมือนกัน คือ

1. เกร็ดความรู้สั้นๆ รวมในเล่มเดียวกัน
2. ความรู้ทั่วไป
3. การเรียนรู้ การจำ การลืม และการทดสอบเชาวน์
4. การคิดค้นหาเหตุผล
5. พุทธศาสนา
6. การศึกษา การเรียนการสอนตามหลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย
7. นิทานตลกขบขัน
8. นิทานที่เป็นตำนานของแต่ละท้องถิ่น

9. นิทานเรื่องสัตว์
10. ไวยากรณ์ภาษาต่างๆ
11. คณิตศาสตร์
12. ดาราศาสตร์
13. การเปลี่ยนแปลงของพื้นโลก พื้นน้ำ อากาศ รวมทั้งการพยากรณ์อากาศ
14. วิศวกรรมศาสตร์
15. การประดิษฐ์เครื่องแต่งกายและการออกแบบ
16. การรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรค
17. การขับร้อง การร้องเพลง รวมเนื้อเพลง
18. นวนิยาย ประวัติศาสตร์
19. การท่องเที่ยวเพื่อหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์
20. การรวบรวมแผนที่
21. ประวัติบุคคลสำคัญในสาขาวิชาต่างๆ
22. สงคราม

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า ความสนใจในการอ่านของเด็กในระดับมัธยมศึกษา นิยมอ่านหนังสือประเภทสารคดี นวนิยาย เด็กผู้ชายชอบอ่านเรื่องที่มีลีลาฉับไว จริงจัง รุนแรง ต่อสู้ ผจญภัย และเรื่องในเชิงวิทยาศาสตร์ อ่านหนังสือในระดับที่เหมาะสมกับวัยของตน ไม่ชอบอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับผู้หญิง การอ่านก็อยู่ภายใต้อิทธิพลชนบประเพณีของเด็กชาย เด็กหญิงชอบอ่านนวนิยาย ชอบอ่านเรื่องที่มีลีลาอ่อนโยน นุ่มนวล ความรัก ความสวยงาม และเรื่องในเชิงจินตนาการ อ่านหนังสือที่มีระดับเกินวัย ชอบอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับผู้ชายและการอยู่ภายใต้อิทธิพลชนบประเพณีของเด็กหญิง และทั้งเด็กหญิง เด็กชาย ยังสนใจอ่านตำนานประวัติเกี่ยวกับจังหวัดของตนเอง รวมถึงสถานที่สำคัญ สถานที่ท่องเที่ยว อาหาร ผลิตภัณฑ์ที่นำออกจำหน่ายที่มีชื่อเสียงในท้องถิ่นของตนเอง คือจะสนใจอ่านเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเช่นกัน

1.7 การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ถวัลย์ มาศจรัส (2548: 164) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. เนื้อหา

1.1 สอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 1.2 ถูกต้องตามหลักวิชาและเป็นปัจจุบัน
- 1.3 ยากง่ายเหมาะกับช่วงชั้น
- 1.4 มีความยาวของเนื้อหาพอเหมาะ
- 1.5 มีแหล่งอ้างอิงค้นคว้า และ/หรือบรรณานุกรม
- 1.6 ได้ยึดต่อความมั่นคงและศีลธรรมอันดีงาม
2. การนำเสนอเนื้อหา
 - 2.1 มีรูปแบบการเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมและน่าสนใจ
 - 2.2 เสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมการอ่าน เพิ่มพูนทักษะการคิด
3. การใช้ภาษา
 - 3.1 สื่อความหมาย ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย
 - 3.2 ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา
 - 3.3 ใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
 - 3.4 ใช้ศัพท์เฉพาะถูกต้อง (ถ้ามี)
4. ภาพ ตาราง แผนภูมิ
 - 4.1 ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นปัจจุบัน
 - 4.2 เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา
 - 4.3 มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ
 - 4.4 ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาชัดเจน

ปราณี เชียงทอง (2526: 78-79) ได้กล่าวถึงหลักการประเมินคุณค่าหนังสือสำหรับเด็กว่า ต้องพิจารณาดังต่อไปนี้

1. ฉากต้องชัดเจน น่าเชื่อถือ ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์และชีวประวัติ ฉากของเรื่องต้องตรงความเป็นจริง
2. การดำเนินเรื่องต้องสอดคล้องกับเหตุการณ์และเรื่องราวต่างๆ ในเนื้อเรื่องเป็นอย่างดี
3. ตัวละครต้องสมจริง น่าเชื่อถือ และเป็นไปตามธรรมชาติของคนจริงๆ และต้องมีตัวละครที่เด็กสามารถลอกเลียนแบบได้
- 4.เค้าโครงเรื่อง ควรให้มีข้อขัดแย้ง มีปัญหา มีฝ่ายตรงข้ามและการสิ้นสุดแห่งปัญหาหรือข้อขัดแย้งในที่สุด
5. แนวคิดของเรื่อง ไม่ควรเป็นเรื่องลึกซึ้งหรือซับซ้อน ควรเป็นเรื่องง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน ตามประสบการณ์ของเด็ก

6. แนวการเรียนรู้ ควรเป็นเรื่องที่ยากง่ายเหมาะแก่การทำความเข้าใจเรื่องของเด็ก การใช้ถ้อยคำสำนวนและคำศัพท์ต่างๆ เหมาะกับวัยและประสบการณ์ของเด็ก

7. รูปเล่มและภาพประกอบ รูปเล่มควรจะเหมาะสม สะดวกต่อการหยิบถือของเด็ก ลักษณะรูปเล่มภายนอกดึงดูดใจเด็กเป็นสำคัญ ความหนาและความใหญ่เกินของหนังสือไม่เป็นที่ถูกใจเด็ก กระดาษมีคุณภาพดี ขนาดตัวหนังสือต้องพอเหมาะกับวัยและสายตาของเด็ก มีความชัดเจนไม่เลอะเลือน การเว้นวรรคตอนต้องถูกต้อง สะกดการันต์ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ภาพประกอบควรเป็นภาพสี ลักษณะเป็นภาพง่ายๆ ไม่ซับซ้อน และเป็นภาพที่แสดงการกระทำและความเคลื่อนไหว

คุณภาพในการพิมพ์ การเข้าเล่มและการจัดหน้า เป็นส่วนสำคัญมากสำหรับหนังสือเด็ก การเย็บเล่มต้องคงทนถาวร ควรเป็นปกแข็งหรือปกที่ใช้กระดาษมีคุณภาพดี การจัดหน้าควรให้มีที่ว่างเพื่อเป็นการพักสายตาของเด็ก

วิริยะ สิริสิงห์ (2524: 82) กล่าวถึงหลักการประเมินคุณค่าหนังสือเด็ก ควรพิจารณาดังนี้

1. มีจุดคิดที่แน่นอน
2. คำโครงเรื่องติดต่อกันจนเด็กติดตามได้อย่างสนุกสนาน
3. สำนวน ภาษา สำคัญมาก ควรให้ถูกต้องมีศิลปะการเขียนและเขียนได้ตรงรสนิยมของเด็ก
4. การจัดรูปเล่มเหมาะสมสวยงามดี
5. ภาพประกอบถือว่าสำคัญที่สุดจะขาดไม่ได้ และภาพจะต้องตรงกับเนื้อเรื่องด้วย
6. ตรงตามความสนใจ ความนิยมและพื้นความรู้ของเด็กในแต่ละระดับ

จากหลักเกณฑ์การประเมินข้างต้นของหนังสืออ่านเพิ่มเติม พอจะสรุปการประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้เป็น 6 ด้าน คือ

1. โครงเรื่อง สิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างหนังสือ คือ การเขียนโครงเรื่อง โครงเรื่องที่ดียจะต้องเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหนังสือ โดยติดต่อสืบเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน มีเหตุผลให้ผู้อ่านอยากติดตามโครงเรื่องควรเริ่มจากจุดภายในเรื่องคลี่คลายสู่ภายนอก เพื่อให้ผู้อ่านได้เกิดแนวคิด ทรรศนะคติจากลักษณะของตัวละคร ชี้ให้เห็นผลพยายามของบุคคล บางตอนควรมีความตลกขบขัน แสดงความสนุกสนานรื่นเริง ซึ่งจะทำให้เรื่องนั้นมีชีวิตชีวาชวนติดตาม

2. ฉาก ฉากต่างๆ ในเรื่องจะต้องชัดเจน น่าเชื่อถือและจะต้องตรงกับความเป็นจริง ฉากจะบอกให้รู้ว่าเรื่องเกิดที่ไหน เมื่อใด บรรยายฉากควรเป็นบรรยายภาพที่เด็กคุ้นเคย ช่วยเสริมประสบการณ์ ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกเหมือนอยู่ในสถานการณ์นั้น

3. แก่นของเรื่อง มีอะไรเป็นแนวคิดของเรื่อง แนวคิดของเรื่องควรเป็นเรื่องในชีวิตประจำวัน ตามประสบการณ์ของเด็กไม่ควรเป็นเรื่องลึกลับหรือซับซ้อน แนวคิดของเรื่องจะช่วยในด้านการพัฒนา

และการปรับตัวของเด็ก รวมทั้งช่วยเด็กที่ประสบปัญหาในทำนองเดียวกับตัวละคร และช่วยสนองความต้องการการเรียนรู้ของเด็กด้วย

4. ตัวละคร ในเรื่องไม่ควรมีตัวละครมาก เพราะจะทำให้เรื่องซับซ้อนเกินไป ตัวละครควรมีบุคลิกเด่นชัดในตัว เป็นไปตามธรรมชาติของคนจริงๆ มีพฤติกรรมสมเหตุสมผล และเป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็กลอกเลียนแบบได้

5. แนวการเขียนของเรื่อง เรื่องนั้นจะเขียนทำนองใดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นโดยวิธีใด ยากหรือง่ายแก่การทำความเข้าใจเรื่อง การเขียนควรใช้ภาษาง่ายๆ ชัดเจนเหมาะกับวัยของเด็ก และวัยของตัวละคร การบรรยายเหตุการณ์ต้องใช้ภาษากระทัดรัด อ่านแล้วเกิดภาพพจน์และจินตนาการ ใช้ภาษาถูกต้องตามสมัยนิยม ถ้าเป็นบทร้อยกรองต้องถูกต้องตามฉันทลักษณ์ ก่อนเขียนเรื่องผู้เขียนต้องศึกษาบัญชีคำของกรมวิชาการ เพื่อจะได้เลือกคำให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

6. รูปเล่ม

6.1 รูปเล่ม ควรเหมาะสมมือ สะดวกต่อการหยิบถือของเด็ก กระดาษต้องมีคุณภาพดี การเย็บเล่มคงทนถาวร ความหนาของหนังสือเหมาะกับวัย การจัดหน้าควรให้มีที่ว่างเพื่อเป็นการพักสายตาของเด็ก การจัดภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง หน้าปกดึงดูดความสนใจ ภาพต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่องในเล่ม ชื่อเรื่องสะดุดตาผู้อ่าน ปกหลังมีความกลมกลืนสอดคล้องกับปกหน้าและต้องไม่ผิดพลาดในการพิมพ์

6.2 ภาพ ภาพช่วยเสริมความเข้าใจ ความหมาย และสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็ก ภาพจะเป็นสิ่งที่จะช่วยขยายความหมายของเรื่องในเล่ม รูปภาพที่สวยงามจะทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินมีจินตนาการและเกิดความคิดสร้างสรรค์

6.3 ตัวอักษร พอเหมาะกับวัยและสายตาของเด็ก มีความชัดเจนเว้นวรรคตอนถูกต้อง สะกดการันต์ถูกต้องตามหลักภาษาไทย สีของตัวอักษรเหมาะสมไม่วางอักษรทับบนภาพ ซึ่งจะทำให้ภาพดูยuckyค่าลงไป

6.4 คุณค่าของเรื่อง ต้องวางจุดมุ่งหมายว่าจะให้อะไรกับผู้อ่าน เรื่องจะต้องสอนให้รู้จักนึกคิด มีพฤติกรรมที่ดีงาม แฝงคุณธรรม ปลูกฝังทัศนคติที่ดี พัฒนาความสนใจในการอ่านชดเชยในด้านอารมณ์ได้ดี

ความรู้และความเข้าใจในเรื่องการประเมินคุณค่าหนังสือสำหรับเด็กมีประโยชน์มากในการสร้างหนังสือให้ได้ตามหลักเกณฑ์ จะทำให้เด็กได้อ่านหนังสือที่มากด้วยคุณค่าในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านเนื้อหา รูปเล่มและส่วนประกอบอื่นๆ ของหนังสือ

สรุป การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับวัยรุ่น มองดูจากภายนอกรูปเล่มมีความดึงดูดและน่าสนใจ ตั้งชื่อเรื่องเร้าใจมีความแปลกใหม่ เห็นแล้วน่าหยิบมาอ่าน ขนาดของตัวหนังสือต้องมีความ

เหมาะกับวัย ใช้ภาษาอ่านแล้วเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนวุ่นวาย มีภาพประกอบแปลกใหม่ทันสมัยสะดุดตา ใช้กระดาษมันอย่างดี การเย็บเล่มวัสดุที่ใช้เย็บเล่มต้องทนทานและเย็บด้วยความประณีต

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

งานวิจัยในประเทศ

สุมาลี วัฒนวงศ์ (2548: บทคัดย่อ) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง “พืชสมุนไพรที่น่ารู้” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่าการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพืชสมุนไพรในท้องถิ่นที่ใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ และรูปแบบของหนังสือที่เหมาะสมในการสร้าง ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง “พืชสมุนไพรที่น่ารู้” ได้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการอ่านสูงกว่าก่อนการอ่านร้อยละ 80 และนักเรียนมีเจตคติต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นอยู่ในระดับดี

นภาลักษณ์ สุวรรณธาดา (2524) ได้สร้างหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย เรื่อง “หิโตปเทศ คำกลอน” สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเรียบเรียงใหม่จากหนังสือหิโตประเทศ ฉบับแปลโดย เสถียร โกเศศ แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 100 คน ผลปรากฏว่าหนังสือที่สร้างขึ้นทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น ทั้งยังได้ความเพลิดเพลินจากการอ่านด้วย

อโนมา ไม้มหอม (2542: 104) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของวัยรุ่น เรื่อง “สร้างเสน่ห์ด้วยการกิน” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาวิ – ห้วยโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยปรากฏว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของวัยรุ่น เรื่อง “สร้างเสน่ห์ด้วยการกิน” มีประสิทธิภาพ 80.34 / 80.13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่าก่อนการเรียน นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุดในทุกด้าน รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ และครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับดีมากในทุกด้าน

ขวัญจิตร สังข์ทอง (2542: 81) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง “สมุนไพรในครัวเรือน” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 92.02 / 96.70 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่าก่อนการอ่าน และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่ากลุ่มควบคุม

สุกุลธีร์ จรัสศรีสุนทร. (2551) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “การอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมของไทย” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย

พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 93.91 / 84.83 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติระดับ.05

งานวิจัยในต่างประเทศ

อนอร์ (Anuar. 1979) ได้สำรวจเนื้อหาหนังสือที่เด็กชอบอ่านในสิงคโปร์ พบว่า หนังสือสำหรับเด็กควรเป็นหนังสือที่เด็กสามารถบอกลักษณะนิสัยของตัวเองได้ สามารถบอกสถานที่หรือฉากของเรื่องได้ และเป็นเรื่องที่น่าสนใจจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ สนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก หรือเป็นเรื่องที่ลึกลับน่าพิศวง จึงเสนอแนะว่า ควรสร้างเรื่องประเภทส่งเสริมจินตนาการให้แก่เด็ก เพราะจะมีส่วนช่วยให้เด็กเข้าใจชีวิต เข้าใจปัญหาของผู้อื่นทั้งช่วยส่งเสริมให้มีความพยายามที่ฟันฝ่าอุปสรรคและความลำบากต่างๆ ที่ต้องเผชิญในชีวิตเมื่อเติบโตใหญ่

แอมส์แตน (Amsten. 1960: 309) ได้ศึกษาลักษณะของภาพที่เด็กชอบ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียน 9 – 12 ปี โดยให้นักเรียนเลือกรูปภาพที่มีลักษณะต่างๆ กัน 10 ภาพ เพื่อวัดจำนวนสัปดาห์ และลักษณะของภาพที่เด็กชอบ จากผลการทดลองพบว่า เด็กอายุระหว่าง 9 – 12 ปี ชอบภาพที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ ภาพเขียนสีสัคคายของจริงตามธรรมชาติ และทั้งเด็กหญิงและเด็กชายทั้งที่อ่านหนังสือเก่งและไม่เก่ง ต่างเลือกภาพลักษณะใกล้เคียงกัน ภาพเขียนสีสัคคายของจริงตามธรรมชาติ

บันดี (Bundy. 1983: บทคัดย่อ) ได้สำรวจและพัฒนาเพื่อหาประสิทธิภาพทางด้านการอ่านของนักเรียนในระดับเกรด 4 เกรด 5 และเกรด 6 โดยสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 326 คน เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้น เพศ และประสิทธิภาพในการอ่าน และวิเคราะห์เหตุการณ์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป ผลการวิจัยสรุปได้ว่า เด็กเกรด 4 และเกรด 6 มีความสนใจในเรื่องเหตุการณ์บ้านเมืองและการผจญภัยมากกว่าเด็กเกรด 4 และเกรด 5 และพบว่าเพศหญิงมีความสนใจและสามารถอ่านนิทาน โคลงกลอน ชีววิทยา สัตว์ การ์ตูน ในขณะที่เพศชายจะสนใจด้านวิทยาศาสตร์และกีฬา

เฟรนช์ (French. 1952: 90-95) พบว่า เด็กในอายุต่างกัน ชอบภาพต่างกัน ชอบภาพที่ซับซ้อนมากกว่าลักษณะง่ายๆ ส่วนเด็กนักเรียนอนุบาลและนักเรียนเกรด 1 ซึ่งมีอายุ 6 ขวบ ถึงเกรด 5 ชอบภาพลักษณะง่ายๆ แสดงให้เห็นว่าเด็กซึ่งมีอายุน้อยชอบภาพลักษณะง่ายๆ มากกว่าเด็กที่มีอายุสูงขึ้น

ฟัสโก (Fusco. 1983) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการตามระดับการเรียนรู้และปฏิกิริยาตอบสนองต่อวรรณกรรมของเด็ก โดยใช้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจาก Sorchman Wadin River middle school ให้นักเรียนอ่านหนังสือที่คัดเลือกไว้แล้วอย่างอิสระ แล้วนำหนังสือที่นักเรียนเลือกอ่าน

มาวิเคราะห์ด้วยแบบวิเคราะห์วรรณกรรมเพื่อการศึกษา และหลังจากที่เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว เปรียบเทียบการปฏิบัติงานของกลุ่ม พบว่า นักเรียนมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อเรื่องต่างกัน คือ จะตอบสนองต่อเรื่องที่จัดคู่การเรียนรู้ได้ดีกว่า อายุและเพศ สัมพันธ์กับการเรียนรู้ของนักเรียนน้อยมาก เรื่องที่มีความหมายต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด คือ เรื่องที่นักเรียนอ่านแล้วประสบความสำเร็จ และการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนจากการอ่านวรรณกรรมนั้นขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาของนักเรียนด้วย

ทินเกอร์ (Tinker. 1986) ได้สรุปผลการวิจัยของ Mackintosh ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านของเด็กเกรด 1 – 8 จากจำนวนนักเรียน 628 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กสนใจหนังสือที่ให้ข้อเท็จจริงของเรื่องต่างๆ
2. เด็กชอบอ่านนิทานเกี่ยวกับสัตว์ที่เป็นสัตว์จริงๆ มากกว่าสัตว์พูดได้
3. เด็กตั้งแต่เกรด 2 เป็นต้นไป จะมีความสนใจเรื่องของประเทศ หรือดินแดนที่ห่างไกลออกไป รวมทั้งการดำเนินชีวิตของประชาชนในดินแดนเหล่านั้นด้วย
4. เด็กที่อยู่ในเกรดต่ำกว่า เกรด 8 ไม่สนใจเรื่องอาชีพ
5. เด็กตั้งแต่เกรด 5 เป็นต้นไป จะสนใจเรื่องอาชีพ
6. เด็กจะเพิ่มความสนใจในเรื่องวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์ที่เกิดขึ้นใหม่ๆ
7. เด็กตั้งแต่เกรด 5 เป็นต้นไป จะสนใจในเรื่องชีวประวัติ โดยเฉพาะชีวประวัติของชาวอเมริกันที่มีชื่อเสียงและเรื่องของนักบุกเบิก และนักสำรวจ

จากการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม และหนังสือส่งเสริมการอ่าน สรุป ได้ว่าผู้สร้างหนังสือได้จัดเนื้อหาให้ตรงกับความสนใจ เหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ทำให้การอ่านและการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจที่จะแสวงหาหนังสืออื่นๆ มาอ่านอีกด้วย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสระแก้วเมืองน่าอยู่

2.1 ประวัติเมืองสระแก้ว

ชื่อจังหวัดสระแก้ว มีที่มาจากชื่อสระน้ำโบราณในพื้นที่อำเภอเมืองสระแก้ว ซึ่งมีอยู่ 2 สระ ในสมัยกรุงธนบุรี ประมาณปี พ.ศ. 2324 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อครั้งทรงเป็นสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกเป็นแม่ทัพยกไปตีประเทศกัมพูชา (เขมร) ได้แะพังกองทัพที่บริเวณสระน้ำทั้งสองแห่งนี้ กองทัพได้อาศัยน้ำจากสระใช้สอย ได้ขนานนามสระทั้งสองว่า "สระแก้วสระขวัญ" และได้ขนานนามจากสระทั้งสองแห่งนี้ใช้ในการประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา โดยถือว่าเป็นน้ำ

บริสุทธิ สระแก้วเดิมมีฐานะเป็นตำบลซึ่งสมัยก่อนทางราชการได้ตั้งเป็นด่านสำหรับตรวจคนและสินค้าเข้า-ออก มีข้าราชการตำแหน่งนายกองทำหน้าที่เป็นนายด่าน จนถึงปี พ.ศ.2452 ทางราชการจึงได้ยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอ ชื่อว่า "กิ่งอำเภอสระแก้ว" ขึ้นอยู่ในการปกครองของอำเภอบินทร์บุรี โดยใช้ชื่อสระน้ำเป็นชื่อกิ่งอำเภามาจนถึงปัจจุบัน ต่อมาเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2501 ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นอำเภอชื่อว่า "อำเภอสระแก้ว" ขึ้นอยู่ในการปกครองของ จังหวัดปราจีนบุรีและต่อมาเมื่อ 1 ธันวาคม 2536 ได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดสระแก้วขึ้น ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่มที่ 110 ตอนที่ 125 ลงวันที่ 2 กันยายน 2536 เป็นผลให้จังหวัดสระแก้ว ได้เปิดทำการในวันที่ 1 ธันวาคม 2536 โดยเป็นจังหวัดที่ 74 ของประเทศไทย

ตามรอยประวัติศาสตร์

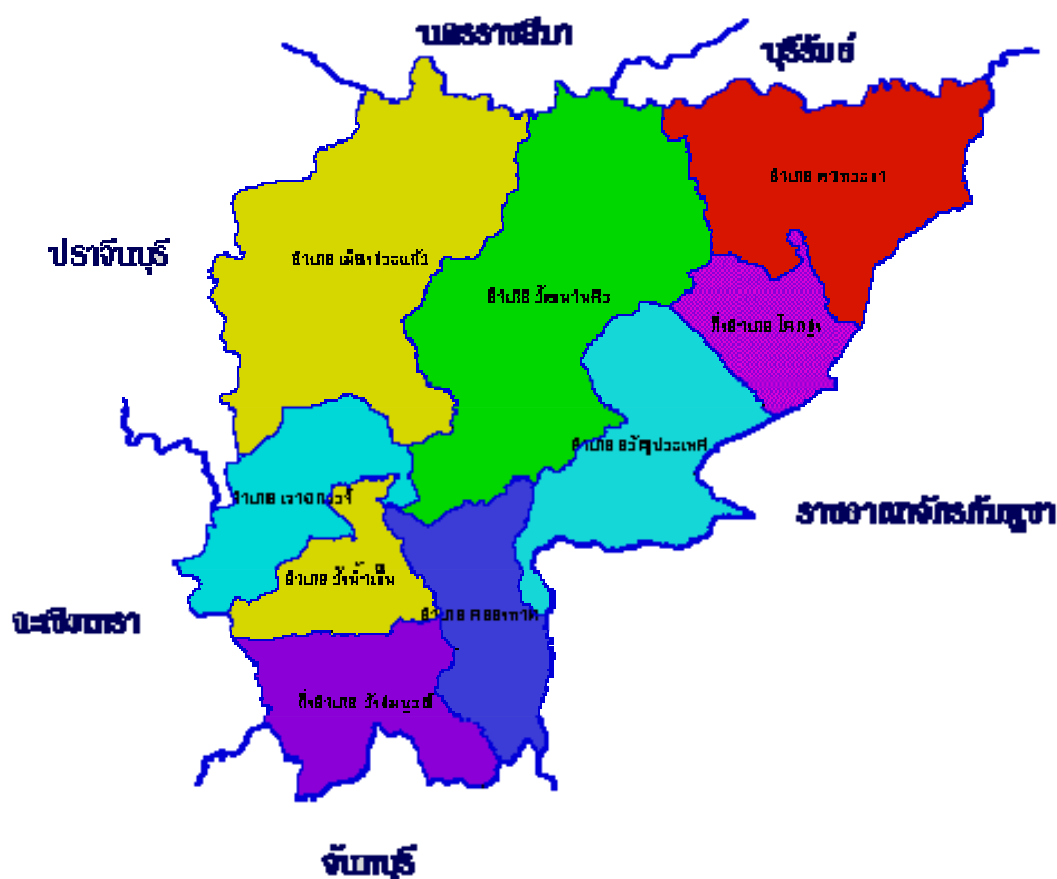
จังหวัดสระแก้วมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานนับ 4,000 ปี ตั้งแต่ยุคหินใหม่-ยุคโลหะ โดยมีการ ค้นพบวัตถุโบราณที่บ้านโคกมะกอก ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ ในยุคต่อมาก็มีการ ค้นพบโบราณ วัตถุอีก เช่น ที่อำเภอรัญประเทศและเขตอำเภอดาพระยา แสดงหลักฐานว่าสระแก้วเคยเป็นชุมชน สำคัญที่มีความเจริญรุ่งเรืองในยุคเจนละทวารวดี มีอารยธรรมและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง และมีกษัตริย์หรือผู้ครองเมืองนับถือศาสนาฮินดู ลัทธิไศวนิกายและไวษณพนิกาย ดังจะเห็นได้จาก โบราณสถานและจารึกรูปอักษรปัลลวะต่างๆ ที่ปรากฏที่ปราสาทเขาน้อย เขตอำเภอรัญประเทศ ซึ่งถือกันว่าเป็นหลักฐานบันทึกศักราชที่เก่าที่สุดในกลุ่มจารึกรุ่นแรกที่พบในประเทศไทย สร้างขึ้นราวปีพุทธศักราช 1180

นอกจากนี้ยังพบหลักฐานความเจริญของอารยธรรมขอมระหว่างพุทธศตวรรษที่ 15-16 ในแถบนี้ อย่างมากมาย มีทั้งปราสาทอิฐ ปราสาทหิน เตาเผาเครื่องถ้วย และคูเมืองโบราณที่ยังหลงเหลือร่องรอย ปรากฏในปัจจุบัน เช่น จารึกพบที่ปราสาทสต็อกก็อกธมอีก 2 หลัก ซึ่งในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 15 ปราสาทสต็อกก็อกธมได้ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นเทวสถานของพระศิวะ ดังข้อความในจารึกสต็อกก็อกธมหลักที่ 1 ได้กล่าวถึงว่าในปีพุทธศักราช 1480 พระเจ้าชัยวรมันที่ 4 โปรดให้นำศิลาจารึกมาปักไว้ที่ปราสาท สต็อกก็อกธม เพื่อประกาศห้ามเรียกข้าของเทวสถานแห่งนี้ ไปใช้ในกิจการอื่น แต่ให้ข้าของเทวสถาน ได้บำรุงรักษาและบูชาพระศิวลึงค์หรือรูปเคารพ ซึ่งได้ประดิษฐานอยู่ ณ เทวสถานสต็อกก็อกธมนี้ตลอดไป ส่วนจารึกอีกหลักหนึ่งได้กล่าวสรรเสริญ พระเจ้าอาทิตย์วรมันที่ 2 ซึ่งได้ทรงบูรณะโบราณสถานแห่งนี้จนสำเร็จ พร้อมจารึกที่เกี่ยวกับอารยธรรม และศาสนา เป็นต้น จากจารึกและโบราณสถานที่พบนี้ สามารถบ่งบอกให้ทราบถึงระบบการปกครองของอาณาจักรขอม โบราณบนผืนแผ่นดินสระแก้วแห่งนี้ เปรียบเสมือนมรดกทางภูมิปัญญาของบรรพชนที่มีคุณค่าเป็น คุณประโยชน์ต่อการศึกษา

2.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดสระแก้ว ตั้งอยู่ภาคตะวันออกของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 256 กม. มีเนื้อที่ประมาณ 7,195.436 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 4,496,962 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอ ละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ราชอาณาจักรกัมพูชา
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอบินทร์บุรี อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี และอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาพประกอบ 2 แผนที่จังหวัดสระแก้ว

หน่วยที่ 1 ปราสาทสด๊กก๊อกธม

ภาพประกอบ 3 ปราสาทสด๊กก๊อกธม

เป็นโบราณสถานที่ใหญ่และสำคัญของจังหวัดสระแก้ว ตั้งอยู่ที่บ้านหนองเสม็ด ตำบลโคกสูง สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 15 เพื่อใช้ประดิษฐานรูปเคารพและใช้ประกอบพิธีกรรม ตามคติความเชื่อถือในลัทธิศาสนาฮินดู โบราณสถานประกอบด้วยองค์ปราสาท 3 หลัง หันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีคูน้ำล้อมรอบ 4 ด้าน มีกำแพงแก้ว 2 ชั้น ชั้นนอกทำด้วยศิลาแลง ชั้นในทำด้วยหินทรายตัวปราสาทก่อสร้างด้วยหินทราย มีโคปุระหรือซุ้มประตูเหลืออยู่เพียงด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตกเท่านั้น ภายในระเบียงคดมีบรรณาลัยก่อด้วยหินทราย 2 หลัง อยู่หน้าปราสาทหลังกลางซึ่งเป็นปราสาทประธาน ปราสาทด้านซ้ายมือและปราสาททองคำประธานอยู่ในสภาพปรักหักพัง ตามจารึกกล่าวว่า ประดิษฐานศิวลึงก์ ด้านนอกปราสาททางทิศตะวันออกมีสระน้ำขนาดใหญ่รูปสี่เหลี่ยม มีถนนปูด้วยหินจากตัวปราสาทไปจนถึงสระน้ำตลอดแนว ได้มีการค้นพบศิลาจารึก ๒ หลัก จารึกด้วยอักษรขอมโบราณเป็นหลักฐานสำคัญที่บ่งบอกถึงอายุการสร้างปราสาทสด๊กก๊อกธมแห่งนี้ ตลอดจนบอกถึงวัตถุประสงค์ของการสร้างจารึกหลักที่ 2 นั้นว่าเพื่อเฉลิมพระเกียรติแด่พระเจ้าอาทิตย์วรมันที่ 2 ในโอกาสที่บูรณะปราสาทสด๊กก๊อกธมสำเร็จเมื่อปีพุทธศักราช 1595 คำว่า สด๊กก๊อกธม หมายถึง เมืองที่มีต้นกกขึ้นรกในหนองน้ำใหญ่ ซึ่งปัจจุบันยังพอมองเห็นหนองน้ำใหญ่ในอดีตอยู่ใกล้ๆ ปราสาทนั่นเอง ปัจจุบันจารึกทั้ง 2 หลักถูกเก็บรักษาไว้ที่หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร

โคปุระ หรือซุ้มประตูเหลืออยู่เพียงด้านทิศตะวันออก และทิศตะวันตกเท่านั้นภายในระเบียงคดมีบรรณาลัยก่อด้วยหินทราย 2 หลัง อยู่หน้าปราสาทหลังกลางซึ่งเป็นปราสาทประธาน ปราสาทด้านซ้ายมือ และปราสาททองคำประธานอยู่ในสภาพปรักหักพัง ด้านนอกปราสาททางทิศตะวันออกมีสระน้ำตลอดแนวได้มีการค้นพบศิลาจารึก 2 หลัก จารึกด้วยตัวอักษรขอมโบราณปัจจุบัน

เก็บรักษาไว้ที่หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากรสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 15 เพื่อใช้ประดิษฐานรูปเคารพ และใช้ประกอบพิธีกรรมตามคติความเชื่อถือในลัทธิศาสนาฮินดู

หน่วยที่ 2 อุทยานแห่งชาติปางสีดา

อุทยานแห่งชาติปางสีดา มีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ในท้องที่อำเภอสระแก้ว อำเภอวัฒนานคร อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี มีสภาพป่าอุดมสมบูรณ์ ประกอบด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญและ มีค่ามีสภาพธรรมชาติและเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่สวยงามหลายแห่ง เช่น น้ำตกปาง น้ำตกหน้าผาใหญ่ โขดหินตามลำน้ำที่มีลักษณะแปลกๆ อุทยานแห่งชาติปางสีดามีเนื้อที่ประมาณ 844 ตารางกิโลเมตร หรือ 527,500 ไร่

ประวัติความเป็นมา

ภาพประกอบ 4 อุทยานแห่งชาติปางสีดา

บริเวณน้ำตกปางสีดา เป็นหน่วยงานหนึ่งในโครงการพัฒนาที่ราบเชิงเขา จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการที่จะจัดตั้งป่าในบริเวณนี้ให้เป็นสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว อีกทั้งเพื่อเป็นการรักษาดินน้ำลำธารและสภาพป่าธรรมชาติ กรมป่าไม้จึงได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปดำเนินการสำรวจและจัดตั้งให้เป็นวนอุทยาน ชื่อว่า “วนอุทยานปางสีดา” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 เป็นการดำเนินการตามนัยพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยให้อยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานป่าไม้เขตปราจีนบุรี มีนายเดชา พงษ์พานิช นักวิชาการป่าไม้ 3 ทำหน้าที่หัวหน้า ซึ่งต่อมา ได้ทำการสำรวจพื้นที่ใกล้เคียงโดยรอบที่มีแนวเขตติดต่อกัน ปรากฏว่า บริเวณดังกล่าวมีสภาพป่าอุดมสมบูรณ์ประกอบด้วย

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญและมีค่า เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่าและพืชพันธุ์ที่หายาก สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีน้ำตกหลายแห่ง เช่น น้ำตกปางสีดา น้ำตกน้ำโดน น้ำตกผาน้อย และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของแม่น้ำบางปะกง ซึ่งเป็นเสมือนเลือดใหญ่ที่หล่อเลี้ยงเกษตรกรรมในภาคตะวันออก สมควรดำเนินการจัดตั้งให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ตามหนังสือวนอุทยานแห่งชาติน้ำตกปางสีดา ที่ กส.07008(ปด)/22 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ.2523 เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติดั้งเดิมไว้เพื่อประโยชน์ในการท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อการศึกษาค้นคว้าของประชาชนส่วนรวม ทั้งเป็นการสนองมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ.2522 ที่ให้พิจารณาจัดตั้งอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์ป่าให้เป็นการเพียงพอต่อมาจึงได้โอนความรับผิดชอบมาให้กองอุทยานแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งให้เป็นอุทยานแห่งชาติ กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ ได้นำเสนอคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ มีมติในการประชุมครั้งที่ 2/2523 เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2523 เห็นควรให้ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ป่าน้ำตกปางสีดาเป็นอุทยานแห่งชาติ เคยได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ ป่าเขาสะโดน และป่าท่ากะบาน ในท้องที่ตำบลแก่งดินสอ อำเภอนาดี ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกป่าซ้องตำบลท่าแยก ตำบลโคกป่าซ้อง อำเภอสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติในปี พ.ศ. 2525 ซึ่งประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 99 ตอนที่ 24 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2525 นับเป็นอุทยานแห่งชาติแห่งที่ 41 ของประเทศ

หน่วยที่ 3 ปราสาทเขาน้อยสีชมพู

ปราสาทเขาน้อยสีชมพู ตั้งอยู่ที่ตำบลคลองน้ำใส ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ลักษณะปราสาทเป็นเขานินปูนสูงจากพื้นราบประมาณ 130 เมตร ประกอบด้วยปรางค์ 3 หลัง ซึ่งหักพังลงแต่คงเหลือปรางค์องค์กลางเท่านั้นที่ยังคงสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานแห่งชาติตั้งแต่ปี พ. ศ.2478 ที่ปรางค์องค์กลางมีทับหลังหินทรายศิลปะขอมสมโบร์ ราวพุทธศตวรรษที่12 เสาประดับกรอบประตูรูปแปดเหลี่ยม ศิลปะขอมพนมกุเลน ศิลปินภาษาขอม และภาษาสันสกฤตระบุมหาศักราช 559 (พ.ศ.1180) และปฏิมากรรมรูปนางมเหสี สุธรรมา 8 กรซึ่งได้ถูกเคลื่อนย้ายหรือโจรกรรมไปหมด ต่อมาหน่วยศิลปากรที่ 5 ได้ทำการขุดแต่งปราสาทเขาน้อยพบทับหลังศิลปะขอมแบบสมโบร์และไพรกเมษ จำนวน 4 ชิ้น ฐานรูปเคารพโบราณวัตถุอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้เก็บรักษาและเก็บแสดงไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติปราจีนบุรี

ภาพประกอบ 5 ปราสาทเขาน้อยสีชมพู

หน่วยที่ 4 วัดนครธรรม

วัดนครธรรมนี้ตั้งอยู่ในท่ามกลาง 5 หมู่บ้าน คือ บ้านสระลพ บ้านเมือง บ้านจิก บ้านพร้าว และบ้านตลาดวัฒนานคร หน้าวัดติดกับเทศบาลอำเภอวัฒนานคร และกองพิสูจน์หลักฐาน กองวิทยาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ห่างจากสถานีรถไฟและถนนสุวรรณศร ประมาณ 1 กิโลเมตรเศษ เดิมวัดนี้มีชื่อว่า วัดสระลพ มาเปลี่ยนเป็นชื่อว่าวัดนครธรรม “นี้เมื่อ พ.ศ.2506 เพื่อให้เป็นมงคลแก่พระครูวิวัฒนนครธรรม

ภาพประกอบ 6 วัดนครธรรม

วัดนครธรรมนี้ ตามหลักฐานปรากฏว่าไม่มีผู้ใด เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างมาแต่สมัยใด แต่ก็มีอาศัยบารมีเจ้าอาวาสองค์ก่อนๆ โดยความร่วมมือร่วมใจเกิดศรัทธาในพระบรมพุทธานุภาพของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ก็ได้ให้การสนับสนุนอุปถัมภ์ด้วยดีเสมอมาจนถึงปัจจุบันนี้

วัดนี้เป็นวัดโบราณเก่าแก่วัดหนึ่ง และมีผู้บริหารสืบทอดกันมาเป็นลำดับ ได้สร้างกันมานาน ปฏิสังขรณ์สืบต่อเนื่องกันมาหลายสมัยเพื่อให้วัดเป็นวัดที่สมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองสงฆ์ ร.ศ. 121 ซึ่งเป็นกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในขณะนั้น ทางวัดนครธรรมจึงได้ดำเนินการให้ทางราชการรับรองสภาพวัด โดยได้ตั้งเป็นวัดเมื่อ พ.ศ. 2430 และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ. 2526 มีเนื้อที่ทั้งหมด 29 ไร่ 3 งาน 14 ตารางวา เดิมวัดนครธรรมไม่มีพระพุทธรูปองค์ประธานในอุโบสถ ทางเจ้าอาวาสจึงได้อัญเชิญพระพุทธรูปที่ประดิษฐานอยู่ที่วัดร้างที่อยู่บ้านจิก ซึ่งไม่มีผู้ใดดูแลรักษาในสมัยนั้นเป็นพระพุทธรูปโบราณนั่งขัดสมาธิสร้างด้วยปูน ได้นำมาประดิษฐานอยู่ในอุโบสถเมื่อปี พ.ศ. 2468 พระพุทธรูปองค์นี้มีชื่อว่า “หลวงพ่อบุณ” เข้าใจว่าสร้างด้วยปูนแต่โดยส่วนมากชาวบ้านมักจะเรียกกันว่า “หลวงพ่อบุณ” จนถึงปัจจุบันนี้ ในการอัญเชิญหลวงพ่อบุณหรือหลวงพ่อบุณมายังวัดนครธรรมได้ใช้ล้อเลื่อนบรรทุกมาขึ้นเขากะนิลาโยงให้ประชาชนได้ช่วยกันห็นุดลากไป ปรากฏว่าวันนั้นเกิดอุทกภัยน้ำพระเนตรหลวงพ่อบุณไหลออกมาอย่างเห็นได้ชัด พร้อมกับมีฝนตกลงมาอย่างหนักโดยที่ไม่มีเมฆฝนตั้งเค้ามาก่อนเลย ตั้งแต่เริ่มชักลากมาจากวัดบ้านจิก ตลอดทางจนมาถึงวัดนครธรรม และ ชาวบ้านเชื่อถือเป็นนิมิตหมายว่า พระพุทธรูปองค์นี้จะนำความสุขความร่มเย็นมาสู่หมู่บ้านของตนอย่างแน่แท้

หน่วยที่ 5 เขาฉกรรจ์

เขาฉกรรจ์ เป็นภูเขาหินปูนมีสี่เขา เกิดจากการยกตัวของเปลือกโลก มีอายุอยู่ระหว่างยุคเพอร์เมียน และยุคคาร์บอนิเฟอรัส (บรรจบ วงษ์พิพัฒน์พงษ์: ภูมิศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงใต้ ของประเทศไทย: ๒๕๒๔ หน้า ๒๘) ลักษณะเป็นภูเขาเตี้ยๆ มีถ้ำอยู่หลายสิบถ้ำ บางถ้ำเป็นที่อยู่อาศัยของค้างคาวตัวเล็กๆนับแสนตัว ซึ่งจะบินออกหากินในตอนเย็นใกล้พลบค่ำ เป็นสายเป็นขบวน นานนับชั่วโมง ผุ่งลงนับพันๆตัวแบ่งพวกกันเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ยกทัพโยธาเข้าหาหันทันให้เห็นอยู่บ่อยๆ ส่วนสำคัญที่ธรรมชาติได้สร้างสรรคคือ ถ้ำทะลุ สามารถเดินขึ้นบันไดไปยังช่องทะลุเพื่อชมทิวทัศน์ เบื้องล่างอีกด้านหนึ่งได้อย่างสวยงาม ด้านทิศเหนือ เป็นที่ตั้งของสวนรุกขชาติเขาฉกรรจ์ อันเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่ถูก จัดไว้ด้วยพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด เรือนยอดไม้ที่แผ่กิ่งก้านกระจายเข้าหากัน ทำให้บรรยากาศร่มรื่น ท่ามกลางโต๊ะหินอ่อนและที่นั่งพักผ่อนกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป เป็นธรรมชาติที่ถูกเจียรนัยแล้วอย่างแท้จริง เขาฉกรรจ์ ตั้งอยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดสระแก้ว ๑๙ กิโลเมตร ติดถนนหมายเลข ๓๐๗ สายสระแก้ว - จันทบุรี นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจควรค่าแก่การไปเที่ยวชมอย่างยิ่ง

ภาพประกอบ 7 เขาฉกรรจ์

หน่วยที่ 6 อุทยานแห่งชาติตาพระยา

ภาพประกอบ 8 อุทยานแห่งชาติตาพระยา

อุทยานแห่งชาติตาพระยาเป็นส่วนหนึ่งในเทือกเขาพนมดงรัก ตั้งอยู่ในแนวทิศตะวันออกยาวไปทางทิศตะวันตก ระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 องศา 5 ลิปดาเหนือถึง 14 องศา 22 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 102 องศา 30 ลิปดาตะวันออก ถึง 103 องศา 14 ลิปดาตะวันออก หรือบริเวณของด้านทิศใต้ของที่ราบสูงโคราช มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 371,250 ไร่ หรือ 594 ตารางกิโลเมตร โดยครอบคลุมเนื้อที่ 2 จังหวัด ได้แก่ สระแก้ว และบุรีรัมย์ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 380 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศกัมพูชา

ความเป็นมา: เนื่องด้วยกรมป่าไม้ได้รับแจ้งจากกองทัพบกที่ 1 ขอให้พิจารณาประกาศจัดตั้งป่าบริเวณเทือกเขาบรรทัด รอยต่อ 3 จังหวัด คือ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีสภาพป่าอุดมสมบูรณ์เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง และป่าเต็งรัง ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ได้พิจารณาแล้วจึงให้นายอภิศักดิ์ จิตตพรพงษ์ นักวิชาการป่าไม้ 5 ปฏิบัติงานประจำอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในขณะนั้น ไปดำเนินการสำรวจ และจัดตั้งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าตาพระยา ป่าดงใหญ่ ป่าบ้านกรวด แปลงที่ห้า และป่าไผ่เคียง ในท้องที่จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นอุทยานแห่งชาติ ตามคำสั่งกรมป่าไม้ ที่ 1640/2534 ลงวันที่ 2 กันยายน 2534 เนื่องจากพื้นที่แห่งนี้เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญแห่งหนึ่งในอดีต (ปี พ.ศ. 2515 - พ.ศ.2531) เคยอยู่ภายใต้อิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย มีการต่อสู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยอย่างรุนแรง เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินอย่างมากจนกระทั่งปี พ.ศ. 2525 ใช้การเมืองนำการทหารจนกองกำลังติดอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยยอมเข้ามาบดตัว แปรสภาพฐานะเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในที่สุดความสงบสุขในพื้นที่แห่งนี้จึงกลับมาเยือนอีกครั้ง

อุทยานแห่งชาติตาพระยาได้ประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติโดยได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าบ้านกรวด แปลงที่ห้า และป่าดงใหญ่ ในท้องที่ตำบลบึงเจริญ ตำบลจันทเพชร ตำบลสายตะกู ตำบลหนองไม้งาม ตำบลปราสาท อำเภอบ้านกรวด ตำบลโนนดินแดง ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง อำเภอละหานทราย ตำบลลำโรงใหม่ ตำบลหนองแวง ตำบลตาจ่ง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ และป่าตาพระยา ในท้องที่ตำบลทพรราช ตำบลทพไทย อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 113 ตอนที่ 65 ก ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2539 เป็นอุทยานแห่งชาติ ลำดับที่ 82

หน่วยที่ 7 ละลุ

ภาพประกอบ 9 ละลุ

ละลุ เป็นภาษาเขมรแปลว่าแผ่นดินทะเล อาจจะหมายถึงแผ่นดินที่ยุบตัวลงไป ซึ่งชาวบ้านก็ใช้ศัพท์นี้เรียกขานกันต่อมา ละลุเป็นลักษณะของภูมิประเทศที่ถูกกัดเซาะจนเป็นหน้าผาเดี่ยวที่มีหลิบลม มีร่อง มียอดแหลม หรือเป็นแท่ง บ้างโผล่พ้นพื้นดินบนลานโล่งเรียบ คล้ายเป็นเจดีย์ เป็นดอกเห็ด เป็นจอมปลวก สูงต่ำไม่เท่ากัน สลับเรียงรายกันเป็นหย่อมๆ บริเวณที่ตั้งของละลุคล้ายเป็นท้องกระทะที่มีขนาดความกว้างประมาณ 200 เมตร และมีความยาวประมาณ 200 เมตร โดยทั่วไปแล้ววัดจากพื้นจนถึงส่วนบนสุด ที่เป็นหน้าผาจะมีความสูงไม่เกิน 5 เมตร (ซึ่งถือว่ามากที่สุด) เมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะทั่วไปแล้ว มีลักษณะเหมือนภูมิประเทศของแพะเมืองผี ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดแพร่ ในภาคเหนือ

หน่วยที่ 8 ตลาดโรงเกลือ

ตั้งอยู่บ้านคลองลึก ตำบลป่าไร่ อำเภอรัญประเทศ ห่างจากประตูชัย ประมาณ 500 เมตร คำว่าโรงเกลือเป็นคำที่ใช้เรียก สถานที่ดังกล่าวมาตั้งแต่เดิมเพราะในอดีตตรงบริเวณนั้นเป็นสถานที่ใช้เก็บเกลือ เพื่อนำไปขาย ให้กับชาวกัมพูชานำไปใช้ทำปลาเค็ม ต่อมา ความจำเป็นต้องใช้เกลือลดน้อยลงประกอบกับเกิดการสู้รบภายในประเทศกัมพูชา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2522 - 2536 ทำให้ทางกัมพูชาประสบกับทุกภิกขภัย ประเทศไทย จึงได้เข้าไปช่วยเหลือแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ตลาดโรงเกลือจัดเป็นตลาดที่ขายเครื่องอุปโภค บริโภค เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่จำเป็นแก่การครองชีพ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2534 และได้ใช้คำว่า " ตลาดโรงเกลือ " แต่ในปัจจุบันตลาดดังกล่าวได้

พัฒนาขึ้นมาเป็นตลาดชายแดนที่มีขนาดใหญ่โตมาก มีสินค้าราคาถูกนานาชนิดทั้งของไทย เขมร เวียดนาม จีน มาวางขายให้กับประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยวชายแดนในแต่ละวัน จะมีประชาชน เข้าเข้ามาจับจ่าย ซื้อของราคาถูก เฉลี่ยวันละ 10,000 คนซึ่งถือได้ว่าเป็นตลาดการค้าชายแดน ที่ทำเงินรายได้เข้าประเทศที่ใหญ่ที่สุด

ภาพประกอบ 10 ตลาดโรงเกลือ

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศาสตราจารย์ (2541: 135) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรม หรือจากการสอบ การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการ ตรวจสอบความสามารถ หรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติ หรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปของการกระทำจริงให้ออกเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ “ข้อสอบภาคปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา อันเป็น ประสพการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่างๆ สามารถวัดได้โดยใช้ ข้อสอบ “ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์”

ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ (2543) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อ คำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอกับให้นักเรียนปฏิบัติจริง

วรณี โสมประยูร (2537: 262) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึง ความสามารถหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ซึ่งพัฒนาขึ้น หลังจากได้รับการอบรมสั่ง สอนหรือฝึกฝนโดยตรง

วาสนา จาตพุ่ม (2535) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง การวัดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสพการณ์การเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบในด้านเนื้อหาวิชาและในด้าน ของการปฏิบัติ ตามจุดประสงค์ของวิชาและเนื้อหาที่สอน

เกตุแก้ว ลาวัณยวุฒิ (2534: 46) ให้ความหมายไว้ว่า คุณลักษณะ และความสามารถของ บุคคลอันเกิดจากการเรียน การสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสพการณ์การเรียนรู้ที่เกิด จากการศึกษาหรือจากการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถ หรือความสัมฤทธิ์ ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมาย และลักษณะวิชาการสอน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือลักษณะของ นักเรียน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ออกเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาซึ่งเป็น ประสพการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งพฤติกรรมความสามารถในด้านต่างๆ สามารถวัดได้โดยใช้ ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ไพศาล หวังพานิช (2532: 127) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง คุณลักษณะและประสพการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรม หรือจากการสอน จึงเป็นการ ตรวจสอบความสามารถ หรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530: 19) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า เป็นการ ตรวจสอบความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพของสมองด้านต่างๆ ของนักเรียนว่าหลังการเรียนรู้เรื่องนั้นๆ แล้ว นักเรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนมากน้อยเพียงใด มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจาก เดิมตามความมุ่งหมายของหลักสูตรในวิชานั้นๆ เพียงใด

พวงแก้ว โคจรานนท์ (2530: 25) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะทางด้านวิชาการ รวมทั้งสมรรถภาพทางสมองด้านต่างๆ เช่น ระดับสติปัญญา การคิด การแก้ปัญหาต่างๆ ของเด็ก ซึ่งแสดงให้เห็นด้วยคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือการรายงานทั้งเขียนและพูด การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนการทำการบ้านในแต่ละรายวิชา

อัจฉรา สุขารมณ; และอรพินท์ ชูชม (2530: 10) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่งซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนที่อาศัยการทดสอบ เช่น จากการสังเกตหรือการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของเกรดที่ได้มาจากโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อนและช่วงเวลาในการประเมินอันยาวนาน หรืออีกวิธีหนึ่งอาจวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

กู๊ด (Good. 1973: 103) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ความรู้ที่ได้รับหรือทักษะที่พัฒนามาจากการเรียนในสถานศึกษาโดยปกติวัดจากคะแนนที่ครูเป็นผู้ให้หรือจากแบบทดสอบ หรืออาจรวมทั้งคะแนนที่ครูเป็นผู้ให้และคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ

จากข้อความข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เป็นคุณลักษณะความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมหรือจากการสอน การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคล ซึ่งแสดงออกในลักษณะของพฤติกรรมต่างๆ ที่สามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาสอน คือ การวัดด้านปฏิบัติและการวัดด้านเนื้อหา จึงกล่าวได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสระแก้วเมืองน่าอยู่ ก็หมายถึง คุณลักษณะความรู้ ความสามารถทางสาระต่างๆ ของจังหวัดสระแก้ว ที่เกิดจากการเรียนการสอน หรือประสบการณ์จากการฝึกอบรม ที่วัดได้จากการแสดงออกของพฤติกรรมต่างๆ

3.2 ประเภทของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2529: 31 - 32) ได้กล่าวถึงประเภทของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. การทดสอบแบบอิงกลุ่มหรือการวัดผลแบบอิงกลุ่ม เป็นการทดสอบหรือการสอบวัดที่เกิดจากแนวความเชื่อในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ว่า ความสามารถของบุคคลใดๆ ในเรื่องใดนั้น

มีไม่เท่ากัน บางคนมีความสามารถเด่น บางคนมีความสามารถด้อย และส่วนใหญ่จะมีความสามารถปานกลาง การกระจายของความสามารถของบุคคล ถ้านำมาเขียนกราฟจะมีลักษณะคล้ายๆ โค้งรูประฆังหรือที่เรียกว่า โค้งปกติ ดังนั้นการทดสอบแบบนี้จึงยึดคนส่วนใหญ่เป็นหลักในการเปรียบเทียบ โดยพิจารณาคะแนนผลการสอบของบุคคลเทียบกับคนอื่นๆ ในกลุ่ม คะแนนจะมีความหมายก็ต่อเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนของบุคคลอื่นที่สอบด้วยข้อสอบฉบับเดียวกัน จุดมุ่งหมายของการทดสอบแบบนี้ ก็เพื่อจะกระจายบุคคลทั้งกลุ่มไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล นั่นก็คือ คนที่มีความสามารถสูงจะได้คะแนนสูง คนที่มีความสามารถด้อยกว่าก็จะได้คะแนนลดหลั่นลงมาจนถึงคะแนนต่ำสุด

2. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์หรือการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ ยึดความเชื่อในเรื่องการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ กล่าวคือ ยึดหลักการว่าในการเรียนการสอนนั้นจะต้องมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดประสบความสำเร็จในการเรียน แม้ว่าผู้เรียนจะมีลักษณะแตกต่างกันก็ตาม แต่ทุกคนควรได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาไปถึงขีดความสามารถสูงสุดของตน โดยอาจใช้เวลาแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ดังนั้นการทดสอบแบบอิงเกณฑ์จึงมีการกำหนดเกณฑ์ขึ้นแล้วนำผลการสอบวัดของแต่ละบุคคลเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่ได้มีการนำผลไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆ ในกลุ่ม ความสำคัญของการทดสอบแบบนี้จึงอยู่ที่การกำหนดเกณฑ์เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ พิชิต ฤทธิ์เจริญ (2545: 96) ได้กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันทั่วไปในสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน ซึ่งแบ่งออกได้อีก 2 ชนิดคือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัยเป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถาม หรือปัญหาให้แล้วให้ผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้ตอบสั้นๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบสั้นๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดแบ่งออกเป็น 4 แบบคือ แบบทดสอบ ถูก – ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่วไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือมีมาตรฐานในการดำเนินการสอน วิธีการให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

ภัทรา นิคมานนท์ (2540: 61 - 68) กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบด้านพุทธิพิสัย ว่า โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบอัตนัย หมายถึง แบบทดสอบที่ถามให้ตอบยาวๆ แสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง ประเภทที่สองคือ แบบทดสอบปรนัย หมายถึง แบบทดสอบประเภทถูก – ผิด จับคู่ เติมคำ และเลือกตอบ โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกประเภทของแบบทดสอบ ได้แก่

1. จำแนกตามกระบวนการในการสร้าง จำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1.1 แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเฉพาะคราวเพื่อใช้ทดสอบผลสัมฤทธิ์และความสามารถทางวิชาการของเด็ก

1.2 แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการหรือวิธีการที่ซับซ้อนมากกว่าแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น เมื่อสร้างขึ้นแล้วมีการนำไปทดลองสอบ และนำผลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพดี มีความเป็นมาตรฐาน

2. จำแนกตามจุดมุ่งหมายในการใช้ประโยชน์ จำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึงแบบทดสอบที่ใช้วัดปริมาณความรู้ความสามารถ ทักษะเกี่ยวกับด้านวิชาการที่ได้เรียนรู้ว่ามีมากน้อยเพียงใด

2.2 แบบทดสอบความถนัด เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถที่เกิดจากการสะสมประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาในอดีต

3. จำแนกตามรูปแบบคำถามและวิธีการตอบ จำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

3.1 แบบทดสอบอัตนัย มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้สอบได้ตอบยาวๆ แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่

3.2 แบบทดสอบปรนัย เป็นแบบสอบถามที่ถามให้ผู้สอบตอบสั้นๆ ในขอบเขตจำกัด คำถามแต่ละข้อวัดความสามารถเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว ผู้สอบไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย

4. จำแนกตามลักษณะการตอบ จำแนกได้เป็น 3 ประเภทคือ

4.1 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ เช่น ข้อสอบวิชาพลศึกษา ให้แสดงท่าทางประกอบเพลง วิชาประดิษฐ์ ให้ประดิษฐ์ของใช้ด้วยเศษวัสดุ การให้คะแนนจากการทดสอบประเภทนี้ครูต้องพิจารณาทั้งด้านคุณภาพของผลงาน ความถูกต้องของวิธีปฏิบัติรวมทั้งความคล่องแคล่ว และปริมาณของผลงานด้วย

4.2 แบบทดสอบเขียนตอบ เป็นแบบทดสอบที่ใช้การเขียนตอบทุกชนิด

4.3 แบบทดสอบด้วยวาจา เป็นแบบทดสอบที่ผู้สอบใช้การได้ตอบด้วยวาจา

5. จำแนกตามเวลาที่กำหนดให้ตอบ จำแนกได้ 2 ประเภท

5.1 แบบทดสอบวัดความเร็ว เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดทักษะความคล่องแคล่วในการคิด ความแม่นยำในความรู้เป็นสำคัญ มักมีลักษณะค่อนข้างง่าย แต่ให้เวลาในการทำข้อสอบน้อย ผู้สอบต้องแข่งขันกันตอบ ใครที่ทำเสร็จก่อนและถูกต้องมากที่สุดถือว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่า

5.2 แบบทดสอบวัดประสิทธิภาพสูงสุด แบบทดสอบลักษณะนี้มีลักษณะค่อนข้างยาก และให้เวลาทำมาก

6. จำแนกตามลักษณะและโอกาสในการใช้ จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

6.1 แบบทดสอบย่อย เป็นแบบทดสอบที่มีจำนวนข้อคำถามไม่มากนัก มักใช้สำหรับประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยย่อย โดยมีจุดประสงค์หลักคือ เพื่อปรับปรุงการเรียนเป็นสำคัญ

6.2 แบบทดสอบรวม เป็นแบบทดสอบที่ถามความรู้ความเข้าใจรวมหลายๆ เรื่องหลายๆ เนื้อหาหลายๆ จุดประสงค์ มีจำนวนมากข้อ มักใช้ตอนสอบปลายภาคเรียนหรือปลายปีการศึกษา จุดมุ่งหมายสำคัญคือใช้เปรียบเทียบแข่งขันระหว่างผู้สอบด้วยกัน

7. จำแนกตามเกณฑ์การนำผลจากการสอบวัดไปประเมิน จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

7.1 แบบทดสอบอิงเกณฑ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดระดับความรู้พื้นฐานและความรู้ที่จำเป็นในการบ่งบอกถึงความรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์

7.2 แบบทดสอบอิงกลุ่ม เป็นแบบทดสอบที่มุ่งนำผลการสอบไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นในกลุ่มที่ใช้ข้อสอบเดียวกัน ถ้าใครมีความสามารถเหนือใครเพียงใด เหมาะสมสำหรับใช้เพื่อการสอบที่มีการแข่งขันกันมากกว่าเพื่อการเรียนการสอน

8. จำแนกตามสิ่งเร้า จำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

8.1 แบบทดสอบทางภาษา ได้แก่ การใช้คำพูดหรือตัวหนังสือไปเร้าผู้สอบตอบโดยการพูดหรือเขียนออกมา

8.2 แบบทดสอบที่ไม่ใช้ภาษา ได้แก่ การใช้รูปภาพ กิริยา ท่าทาง หรืออุปกรณ์ต่างๆ ไปเร้าให้ผู้สอบตอบสนอง

จากข้อความข้างต้นจึงสรุปได้ว่า แบบทดสอบที่ใช้ในปัจจุบันมีมากมายหลายชนิด แต่ละชนิดก็มีจุดมุ่งหมาย และขีดความสามารถในการทดสอบแตกต่างกัน ดังนั้นในการนำแบบทดสอบไปใช้ ต้องระมัดระวังว่าเลือกใช้แบบทดสอบได้ถูกต้องเหมาะสมกับสิ่งที่เราต้องการหรือไม่ การจำแนกประเภทของแบบทดสอบจึงช่วยให้สามารถเข้าใจและเลือกใช้แบบทดสอบได้ถูกต้องยิ่งขึ้น การจำแนกแบบทดสอบสามารถทำได้หลายแบบขึ้นอยู่กับผู้จำแนกว่าจะยึดถืออะไรเป็นเกณฑ์ในการจำแนก

3.3 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545: 97 - 98) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรและการสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง
4. เขียนข้อสอบ
5. ตรวจทานข้อสอบ
6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง
7. ทดลองและวิเคราะห์ข้อสอบ
8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง

พิตร ทองชั้น (2524: 60 - 61) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการสร้างแบบทดสอบ ว่าการสร้างแบบทดสอบจะต้องมีการวางแผนในการสร้างอย่างมีขั้นตอน เพื่อช่วยให้การสร้างแบบทดสอบมีประสิทธิภาพ โดยมีลำดับขั้นตอนในการวางแผนดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย โดยต้องกำหนดให้ชัดเจนและแน่นอนในเรื่องใด อย่างไร เช่น สร้างแบบทดสอบในเรื่องใด และมีการกำหนดน้ำหนักคะแนน และควรทราบกลุ่มนักเรียนที่จะทดสอบว่าเก่ง-อ่อนเพียงใด เพื่อจะได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการสร้างข้อสอบให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน และควรมีการกำหนดวันเวลาในการสอบให้พอเหมาะกับกลุ่มสอบ

2. ขึ้นเตรียม เช่น เตรียมหลักสูตร เนื้อหาวิชาตลอดจนตำราหนังสือแบบเรียน รวมถึงต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตร และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้การทำแบบทดสอบ เช่น กระดาษคำตอบ และครูผู้สอนต้องเลือกแบบและชนิดของข้อทดสอบ เช่น จะใช้แบบเลือกตอบ แบบเรียงความหรือแบบผสม

3. ขึ้นลงมือปฏิบัติ ได้แก่ขึ้นลงมือปฏิบัติในการเขียนข้อสอบตามที่กำหนดไว้ สิ่งที่ต้องยึดถือคือหลักและวิธีการสร้างแบบทดสอบที่ดี ถ้าเกิดข้อสอบข้อใดเกิดปัญหา ควรมีการพูดคุยกับเพื่อนครูหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล ทางด้านเนื้อหาวิชานั้นๆ

4. ขึ้นตรวจสอบ ควรมีการตรวจตราข้อสอบว่ามีข้อบกพร่องดี – ไม่ดีอย่างไร โดยนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ข้อสอบหลังจากที่ได้ทดสอบกับนักเรียนแล้ว

5. ขึ้นจัดพิมพ์ สิ่งที่ต้องคำนึงได้แก่ รูปเล่มต้องจัดให้เรียบร้อย พิมพ์ให้สะอาด ตัวอักษรไม่ผิดพลาด คำชี้แจงในข้อสอบต้องชัดเจน และต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนข้อสอบ เวลา คะแนนเต็ม

นอกจากนี้บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2525: 22 - 29) ได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ว่ามีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นวางแผนการสร้างแบบทดสอบ การวางแผนสร้างแบบทดสอบต้องพิจารณาถึงสิ่งสำคัญ 2 ประการคือ

1.1 จุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้ หลักการสำคัญคือ การนำแบบทดสอบไปใช้จะต้องสัมพันธ์อยู่กับการสอน เช่น สอบเพื่อตรวจสอบความรู้เดิม สอบก่อนทำการสอน การสอบเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และวินิจฉัยข้อบกพร่องของข้อสอบในระหว่างการดำเนินการสอน และการสอบเพื่อสรุปผลการเรียน ดังนั้น จุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้จึงแบ่งได้เป็น 4 จุดประสงค์คือ

1.1.1 ใช้ตรวจสอบความรู้เดิม ก่อนที่จะเริ่มต้นการสอนเพื่อพิจารณาว่าถ้านักเรียนยังขาดความรู้พื้นฐานก็จำเป็นต้องทำการสอนเสริมเสียก่อน แต่ถ้านักเรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอ ก็พิจารณาต่อไปว่านักเรียนมีระดับความสามารถสูงต่ำเพียงใด เพื่อจัดกลุ่มการเรียนและเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน

1.1.2 ใช้ตรวจสอบความก้าวหน้าและปรับปรุงการเรียนการสอน โดยจะทำการสอบในระหว่างดำเนินการสอนเป็นระยะๆ

1.1.3 ใช้วินิจฉัยผู้เรียน เพื่อหาสาเหตุข้อบกพร่องของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.1.4 ใช้สรุปผลการเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียนว่านักเรียนควรได้เกรดอะไร สอบผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

1.2 เนื้อหาวิชาและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งเป็นกระบวนการในการจำแนกแยกแยะว่าวิชานั้นๆ มีหัวข้อเนื้อหาสาระที่สำคัญอะไรบ้าง มีจุดประสงค์ที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมอะไรบ้าง ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์ 2 อย่างคือ

1.2.1 การวิเคราะห์เนื้อหาวิชา ซึ่งต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันของเนื้อหา ความยากง่ายของเนื้อหา ขนาดความยาวของเนื้อหา เวลาที่ใช้สอน

1.2.2 การวิเคราะห์จุดประสงค์ เป็นการจำแนกและจัดหมวดหมู่พฤติกรรมที่ต้องการปลูกฝังหรือต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยใช้เนื้อหาวิชาเป็นสื่อ นำ การวิเคราะห์จุดประสงค์ซึ่งควรดำเนินการดังนี้ รวบรวมจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาทั้งหมด จากหลักสูตร และคู่มือครู หลังจากนั้นจึงเขียนพฤติกรรมที่สำคัญของแต่ละจุดประสงค์ทั้งหมด และนิยามความหมายของพฤติกรรมดังกล่าว

การสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร หรือตารางลักษณะเฉพาะ เป็นตารางสองมิติ มิติที่หนึ่งเป็นจุดประสงค์การสอน ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมด้านต่างๆ และมิติที่สองเป็นหัวข้อเนื้อหาในแต่ละ

ละหัวข้อเนื้อหาและพฤติกรรม กำหนดคะแนนน้ำหนักความสำคัญไว้ ซึ่งคะแนนน้ำหนักความสำคัญนี้จะนำมาใช้ในการเขียนข้อสอบว่าต้องเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมในหัวข้อเนื้อหาวิชาใดมากน้อยเพียงใด

วิธีกำหนดน้ำหนักความสำคัญและจำนวนข้อสอบทำได้ดังนี้

- กำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละหัวข้อเนื้อหา โดยพิจารณาจากเวลาที่ใช้สอนในแต่ละหัวข้อเนื้อหา

- กำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละพฤติกรรม โดยพิจารณาจากความสำคัญของจุดประสงค์ที่ใช้สอน

- กำหนดจำนวนข้อที่จะใช้สอบทั้งหมด โดยพิจารณาจากจุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้

- คำนวณจำนวนข้อสอบในแต่ละหัวข้อเนื้อหา โดยคิดจากน้ำหนักความสำคัญ

- คำนวณจำนวนข้อสอบในแต่ละหัวข้อเป็นรายพฤติกรรม โดยคิดจากน้ำหนักความสำคัญของแต่ละพฤติกรรม

2. ขั้นตอนเตรียมงานและเขียนข้อสอบ ควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

2.1 เตรียมแบบทดสอบฉบับยกร่าง โดยเขียนจากตารางวิเคราะห์หลักสูตร แล้วนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข การเขียนข้อสอบต้องเลือกชนิดข้อสอบ และรูปแบบคำถามให้เหมาะสมและควรเขียนข้อสอบให้มากกว่าข้อสอบที่ต้องการจริง โดยเผื่อไว้ประมาณ 25 - 50%

2.2 ควรเขียนข้อสอบให้ยากพอเหมาะ ข้อสอบถูกผิดควรมีคนตอบถูก 75 % ข้อสอบเลือกตอบ 5 ตัวเลือกควรมีคนตอบถูก 60% ข้อสอบเติมคำควรมีคนตอบถูก 50%

2.3 เมื่อเขียนข้อสอบเสร็จแล้ว ควรนำกลับมาพิจารณาข้อบกพร่องต่างๆ เช่นคำถามต้องไม่กำกวม ไม่คลุมเครือ ไม่ผิดหลักภาษา ไม่ยากและซับซ้อนเกินไป

2.4 ควรเขียนข้อสอบให้เนื้อหาบังคับคำตอบ มากกว่าใช้ฟอร์มข้อความบังคับคำตอบ เช่น การใช้คำว่า อาจจะ บางที จะมีโอกาสเป็นคำตอบถูกมากกว่าผิด

2.5 ควรจัดข้อสอบให้เป็นหมวดหมู่ตามประเภทของข้อสอบ

2.6 ควรสร้างข้อสอบแบบระดมพลังมากกว่าแบบเร่งรีบ

2.7 อย่าจัดข้อสอบให้มีข้อถูกเรียงกันอย่างเป็นระบบ

2.8 ควรออกแบบข้อสอบให้มีวิธีตอบที่สะดวกและง่ายต่อการตรวจให้คะแนน

2.9 ควรเขียนคำสั่งหรือคำชี้แจงให้ละเอียด และชัดเจน

2.10 ควรระลึกอยู่เสมอว่า พฤติกรรมทุกพฤติกรรมไม่สามารถวัดด้วยข้อสอบเพียงข้อเดียวหรือฟอร์มเดียว

2.11 หลีกเลียงข้อสอบแบบถูกผิด เพราะมีโอกาสเดาตอบถูกได้ง่าย

3. ขั้นตอนทดสอบ เมื่อเขียนข้อสอบและจัดพิมพ์เรียบร้อยแล้วก็นำไปทดลองสอบ เพื่อนำผลมาแก้ไขปรับปรุงข้อสอบซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่จะนำไปทดลองสอบให้นักเรียนทั้งคนเก่ง กลางและอ่อนคนละกันไป

3.2 กำหนดเวลาที่ใช้สอบให้เหมาะสมกับจำนวนข้อสอบ สำหรับแบบทดสอบที่สร้างขึ้นครั้งแรกจะพิจารณาเวลาที่ใช้ทำข้อสอบ จากเวลาที่นักเรียน 90% ทำแบบทดสอบเสร็จเป็นการหมดเวลาสอบ

3.3 การคุมสอบต้องพยายามจูงใจให้นักเรียนมีสมาธิ และพยายามทำแบบทดสอบอย่างเต็มความสามารถ เพราะถ้านักเรียนรู้ว่าการทดสอบนี้จะไม่มีการสอบได้สอบตก อาจทำให้นักเรียนตอบแบบทดสอบอย่างขอไปที ซึ่งจะส่งผลต่อคะแนนที่จะนำมาประเมินผลข้อสอบได้

3.4 ครูต้องเตรียมตัวล่วงหน้าในการคุมสอบ อย่าให้มีสิ่งผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้น และการคุมสอบครูควรวางท่าทางให้มีความเป็นกันเองให้มากที่สุด

3.5 สถานที่ทดสอบ ต้องทำให้เหมาะสมที่สุด ห้องสอบต้องปราศจากเสียงรบกวนใดทั้งสิ้น ต้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ที่นั่งสอบเหมาะสม

4. ขั้นตอนประเมินผลแบบทดสอบ เป็นการตรวจสอบแบบทดสอบมีคุณภาพหรือไม่ โดยพิจารณาตามคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบ 10 ประการคือ

4.1 ความแม่นยำ หมายถึง แบบทดสอบสามารถวัดพฤติกรรมได้ตรงตามที่ระบุไว้ในจุดประสงค์และตามที่ทำการสอนจริง

4.2 ความเชื่อมั่น หมายถึง แบบทดสอบให้ผลการสอบสอดคล้องตรงกันทุกครั้ง

4.3 อำนาจจำแนก หมายถึง ข้อสอบที่แบ่งแยกคนเก่งอ่อนออกจากกันได้ กล่าวคือ คนเก่งจะตอบถูก คนอ่อนจะตอบผิด

4.4 ความยากง่าย หมายถึง จำนวนเปอร์เซ็นต์ผู้ตอบถูกโดยทั่วไปแล้วความยากง่ายที่เหมาะสมจะมีคนครึ่งหนึ่งตอบถูก

4.5 ความเป็นปรนัย หมายถึง ข้อสอบที่มีคำถามชัดเจนและการให้คะแนนชัดเจน

4.6 ความเฉพาะเจาะจง หมายถึง คนที่มีความสามารถเฉพาะเรื่องนั้นจะตอบข้อสอบข้อนั้นถูก แต่ถ้ามีความสามารถทั่วไปจะตอบข้อสอบไม่ถูก

4.7 ประสิทธิภาพ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้เวลานั้นประหยัดเวลาการสร้าง การดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนน แต่ให้ผลการสอบถูกต้อง

4.8 ความสมดุล หมายถึง แบบทดสอบสามารถวัดได้ครอบคลุมตามจุดประสงค์และเนื้อหา มีสัดส่วนจำนวนข้อสอบคล้อยตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร

4.9 ความยุติธรรม หมายถึง แบบทดสอบมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสที่จะตอบถูกได้เท่ากัน

4.10 ความเหมาะสมของเวลา หมายถึง แบบทดสอบกำหนดเวลาให้เพียงพอในการตอบข้อสอบจนเสร็จ

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า กระบวนการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ จะมีขั้นตอนสำคัญ คือ ขั้นวางแผน ขั้นเตรียม ขั้นทดลองสอบ และขั้นประเมินผลแบบทดสอบ กระบวนการนี้จะทำติดต่อกันไปเรื่อยๆ จนกว่าจะได้คุณภาพแบบทดสอบตามที่ต้องการ การวางแผนสร้างแบบทดสอบนับว่าเป็นขั้นสำคัญมาก เพราะจะเป็นตัวกำหนดการเขียนข้อสอบให้ถูกต้องตั้งแต่แรก ดังนั้นตารางวิเคราะห์หลักสูตรจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องสร้างขึ้นก่อนที่จะทำการสร้างแบบทดสอบทุกครั้ง

3.4 คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชวาล แพรัตกุล (2520: 123 - 136) กล่าวถึงคุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดีไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. ต้องเที่ยงตรง หมายถึง คุณสมบัติที่จะทำให้ครูบรรลุถึงวัตถุประสงค์ แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูง คือ แบบทดสอบที่สามารถทำนายได้ว่าสิ่งที่เราจะวัดได้อย่างถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย
2. ต้องยุติธรรม คือ โจทย์คำถามทั้งหลายไม่มีช่องทางแนะให้นักเรียนเดาคำตอบได้ ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนเกียจคร้านที่จะดูตำรา แต่ตอบได้ดี
3. ต้องถามลึก วัดความลึกซึ่งถึงวิทยาการ ตามแนวดิ่งมากกว่าที่จะวัดตามแนวกว้างว่ารู้มากน้อยเพียงใด
4. ต้องยั่วเป็นเยี่ยงอย่าง คำถามที่มีลักษณะท้าทาย เชิญชวนให้คิด นักเรียนสอบแล้วมีความรู้เรื่องราวได้กว้างขวางยิ่งขึ้นอีก
5. ต้องจำเพาะเจาะจง เด็กอ่านคำถามแล้วต้องเข้าใจแจ่มชัดว่าคำถามถึงอะไร หรือให้นักเรียนคิดอะไร ไม่ถามคลุมเครือ
6. ต้องเป็นปรนัย หมายถึง คุณสมบัติ 3 ประการ คือ
 - 6.1 แจ่มชัดในความหมายของคำถาม
 - 6.2 แจ่มชัดในวิธีตรวจหรือมาตรฐานการให้คะแนน
 - 6.3 แจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนน

7. ต้องมีประสิทธิภาพ คือ สามารถให้คะแนนที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุดภายในเวลา
แรงงาน และเงินที่น้อยที่สุดด้วย

8. ต้องยากพอเหมาะ

9. ต้องมีอำนาจจำแนก คือ สามารถแยกนักเรียนออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ที่สุทธระดับตั้งแต่
อ่อนสุดจนถึงเก่งสุด

10. ต้องเชื่อมั่นได้ คือ ข้อสอบนั้นสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอนไม่แปรผัน

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี คือ ต้องมีความ
เที่ยงตรง วัดคุณลักษณะต่างๆ ของผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย มีความยุติธรรมไม่เปิดช่องทางให้
นักเรียนเดาคำตอบ มีความชัดเจนในข้อคำถามให้นักเรียนเข้าใจแจ่มชัด มีประสิทธิภาพในด้านความ
เที่ยงตรง ความยาก อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น

3.5 ประโยชน์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พรพิศ เกื้อนมนเทียร (2542: 50 - 51) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนไว้ ดังนี้

1. ใช้สำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
2. ใช้สำหรับปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. ให้แยกประเภทนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ตามความสามารถ
4. ใช้ในการวินิจฉัยสมรรถภาพเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือได้ตรงจุด
5. ใช้เปรียบเทียบความงอกงาม
6. ใช้ตรวจสอบประสิทธิภาพของการเรียน
7. ใช้พยากรณ์ความสำเร็จในการศึกษา
8. ใช้ในการแนะแนว
9. ใช้ในการประเมินผลการศึกษา
10. ใช้ในการศึกษาค้นคว้าวิจัย

เทินซี; และดอบบิน (สุริยัน แสงแก้ว. 2535: 23 - 25; อ้างอิงจาก Chauncey; & Dobbin.

1963: 63-67) กล่าวถึงประโยชน์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ 5 ประการดังนี้

1. เพื่อจัดระดับพัฒนาการ
2. ใช้เป็นประโยชน์ในการแนะแนวนักเรียน
3. เพื่อเป็นประโยชน์ในด้านการวางแผนสร้างหลักสูตรต่อไป
4. เพื่อใช้ในการสอบคัดเลือกและเลื่อนชั้น

5. เพื่อใช้เปรียบเทียบความสามารถในการสอนของครูในโรงเรียนเดียวกันหรือเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน

สุรชัย ขวัญเมือง (2522) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ผู้สอนเห็นเป้าหมายปลายทางได้ชัดเจน หรือรู้พฤติกรรมปลายทางที่คาดหวังได้อย่างแน่ชัดยิ่งขึ้น
2. ทำให้ผู้สอนสามารถประเมินได้ว่านักเรียนมีความสำเร็จในการเรียน คือ เข้าใกล้เป้าหมายเข้าไปแล้วเพียงใด
3. ทำให้ผู้สอนสามารถเห็นทิศทางการพัฒนานักเรียนว่า ไปตรงตามแนวทางที่จะไปสู่เป้าหมายเพียงใด

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีประโยชน์ต่อผู้สอนคือได้รู้ความสามารถและศักยภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อที่จะได้รับการดูแลและช่วยเหลือให้ตรงจุดและสามารถวางแผนการสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนต่อไป

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยในประเทศ

สุลีพร ฤทธิเดช (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้และไม่ใช้แผนที่ความคิด (Mind Mapping) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนกับหลังเรียน ของกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนของกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้โดยไม่ใช้แผนที่ความคิด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับของค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 และกลุ่มควบคุมอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24

นพนภา อ็อกด้วง (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำและหน้าที่ของคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD กับการสอนแบบปกติ ผลจากการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำและหน้าที่ของคำในภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ.05 โดยกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยการเลียนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ปัทมา ไตรคุป (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่องการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยนำความรู้ทางคติชนมาเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับวิธีสอนตามคู่มือครู พบว่ากลุ่มที่สอนโดยนำความรู้ทางคติชนมาเป็นเครื่องมือ สูงกว่ากลุ่มที่สอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุนันท์ กล่อมฤทธิ์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ท 32101 ภาษาไทย เรื่องขุนช้างขุนแผน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ท 32101 ภาษาไทย ไม่แตกต่างกัน และมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ในระดับดี

ฉันทนา การสะอาด (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์นี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

งานวิจัยต่างประเทศ

โนเอท; และคนอื่นๆ (Noeth; et al. 1974: 213 - 215) ศึกษา พบว่า การอ่านเป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปีที่ 1 คณะสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยเพอร์ดู (Purdue) ได้แก้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเข้ารับการศึกษ ความจำด้านภาษา ความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนแต่ละตัวของตัวแปรทั้ง 5 สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาคแรกของนักศึกษาได้เท่ากับการใช้คะแนนจากตัวแปรทุกตัวร่วมกันทำนาย

นาบอร์ (Nabor. 1675: 3214 - A) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับเกรด 5 และ เกรด 6 โดยใช้แบบทดสอบ Lowe test of Education Progress: Science วัดความสามารถในการแก้ปัญหา และใช้แบบทดสอบ Lowe test of Basic Skills From 5 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เดล (Dale. 1974) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนระหว่างการสอนปกติกับการเรียนโดยใช้ชุดการสอนของนักเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการเรียนดีกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ

คล้าก (Clark. 1961: 205) ได้ศึกษาถึงความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเพศ โดยการควบคุมในเรื่องอายุสมองและอายุจริง เพื่อที่จะเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเกรด 3 4 และ เกรด 8 ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นละ 150 คน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนชายหญิงไม่แตกต่างกันในเรื่องเกณฑ์สติปัญญาและทักษะพื้นฐานในการอ่าน การทำเลขคณิต แต่ในเรื่องการใช้ภาษา และการสะกดตัวแล้วพบว่า นักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนชาย

จากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น หากสร้างให้นักเรียนอ่านต้องเป็นหนังสือที่ตรงกับความสนใจ เหมาะสมกับวัยและสติปัญญาของนักเรียน ซึ่งส่งผลให้การอ่านและการเรียนรู้ของนักเรียนพัฒนาขึ้น ทั้งยังทำให้นักเรียนรักการอ่าน สนใจที่จะแสวงหาหนังสืออื่นๆ มาอ่านเพื่อเพิ่มพูนสติปัญญาของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยมงคลวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ที่ศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 120 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 40 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จากจำนวนห้องเรียน 3 ห้องเรียน สุ่มห้องเรียนมา 1 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องสระแก้วเมืองน่าอยู่ ประกอบด้วยเนื้อหา 8 หน่วย โดยใช้เวลาเรียนหน่วยละ 2 คาบ คือ

หน่วยที่ 1 ปราสาทศักดิ์ก๊กอภิม

หน่วยที่ 2 อุทยานแห่งชาติปางสีดา

หน่วยที่ 3 ปราสาทเขาน้อยสิชมพู่

หน่วยที่ 4 วัดนครธรรม

หน่วยที่ 5 เขาฉกรรจ์

หน่วยที่ 6 อุทยานแห่งชาติตาพระยา

หน่วยที่ 7 ละลู่

หน่วยที่ 8 ตลาดโรงเกลือ

2. แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่
3. แบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 8 หน่วย เป็นปรนัย 4 ตัวเลือก
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก

ขั้นตอนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ขั้นตอนการทำหนังสือสำหรับเด็ก พัฒนาการและความสนใจในการอ่านหนังสือเด็ก รวมถึงการประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม วิชาภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่

2. ศึกษาเกี่ยวกับสระแก้วเมืองน่าอยู่ ที่ได้มาจากการสำรวจข้อมูล เพื่อที่จะนำมาใช้ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่

3. หนังสืออ่านเพิ่มเติม ตามหลักเกณฑ์และวิธีการของ จีวีวรรณ คูหาภินันท์ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

3.1 ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการทำหนังสือ จากหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก เพื่อดูแนวทางจัดทำหนังสือ ทั้งโครงเรื่อง แก่นของเรื่อง วิธีเขียน ภาษาที่ใช้ ลักษณะดีเด่นและจุดบกพร่องของหนังสือแต่ละเล่ม และศึกษาลงานของนักเขียนหนังสือสำหรับเด็กที่มีชื่อเสียง

3.2 เขียนโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง ตั้งชื่อเรื่อง กำหนดแกนของเรื่อง เมื่อเขียนเสร็จแล้วอาจนำไปเล่าหรือไปให้เด็กอ่าน เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของเด็กว่าชอบหรือไม่ชอบเพียงใด ถ้าเด็กชอบก็แสดงว่าเรื่องที่เขียนน่าจะใช้ได้ และถ้าเด็กไม่ชอบก็ให้เด็กวิจารณ์แล้วนำไปแก้ไข การเขียนบทสคริปต์ เป็นการนำเรื่องราวที่ได้จากเค้าโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องย่อมาเขียนบอกขั้นตอนของเนื้อเรื่องและรูปภาพ โดยบอกแต่ละหน้าของหนังสือตั้งแต่หน้าปก ใบบรองปกหน้า

3.3 ปกใน จนถึงหน้าสุดท้ายจะมีภาพและคำบรรยายอย่างไรบ้าง เป็นภาพเกี่ยวกับอะไร และคำบรรยายจะเขียนว่าอย่างไร อยู่ส่วนใดของหน้าหนังสือ เริ่มตั้งแต่หน้าปกเป็นต้นไป

3.4 การทำดัมมี่ คือ การทำหนังสือจำลองสำหรับเด็กที่จะทำขึ้นมาอาจจะทำเป็นเล่มเล็ก ๆ ก็ได้ แล้วนำรายละเอียดจากบทสคริปต์มาเขียน และวาดรูปลงไปทีดัมมี่ตั้งแต่ปกจนถึงหน้าสุดท้าย วาดภาพและเขียนคำบรรยายให้กับบทสคริปต์ สำหรับการวาดภาพนั้น ถ้าวาดไม่ได้ก็ให้เขียนเป็นวงกลมแทน และบอกว่าเป็นภาพอะไรก็ได้

3.5 การทำรูปเล่ม คือ การทำหนังสือจริง ๆ ได้แก่ การวาดภาพ คำบรรยาย รวมทั้งการวางหน้า การจัดภาพของหนังสือให้เหมาะสม โดยดูจากดัมมี่ สำหรับขนาดของรูปเล่ม มีหลายชนิดที่นิยม คือ ขนาดเล็ก 13x18.5 เซนติเมตร หรือ 16 หน้ายก ขนาดกว้าง 14.6x21 เซนติเมตรหรือ 16 หน้ายกใหญ่ ลักษณะรูปเล่มจะวางในแนวนอนหรือแนวตั้งก็ได้ การเย็บเล่มจะเย็บจากตรงกลางหนังสือหรือเย็บข้าง

3.6 การตั้งชื่อเรื่องที่น่าสนใจ น่าตื่นเต้น น่าติดตามและทำให้เดาได้ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวนที่เด็กติดใจ ซึ่งเป็นกลวิธีหรือเทคนิคหนึ่งต้องตั้งชื่อให้เด็กเกิดภาพพจน์

4. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ ภาพประกอบ เนื้อเรื่อง การใช้ภาษา คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับโดยใช้แบบประเมิน

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา การประเมินเป็นข้อความที่มีมาตราส่วน 5 ระดับ โดยกำหนดความหมายไว้ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	คุณภาพดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	คุณภาพดี
คะแนน 3	หมายถึง	คุณภาพปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ต้องปรับปรุงคุณภาพ
คะแนน 1	หมายถึง	ไม่มีคุณภาพ

**แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่**

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่	ระดับคะแนนความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์					
1.1 ขนาดและความหนาของหนังสือเหมาะสมในการจับถือได้อย่างสะดวกสำหรับเด็กในวัยนี้					
1.2 ลักษณะของปกหนังสือน่าสนใจชวนให้อยากอ่าน					
1.3 ตัวอักษรที่พิมพ์สวยงาม อ่านง่าย และชัดเจน					
1.4 การพิมพ์ตัวสะกดการันต์ถูกต้องตามหลักภาษาไทย					

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่	ระดับคะแนนความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
2. ภาพประกอบ					
2.1 ลักษณะของภาพส่วนใหญ่สวยงามและชัดเจน					
2.2 ภาพประกอบช่วยขยายข้อความและส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อเรื่อง					
2.3 ภาพประกอบดึงดูดให้อยากอ่านเนื้อเรื่อง					
3. เนื้อเรื่อง					
3.1 เนื้อเรื่องเหมาะกับระดับชั้นเรียนของเด็ก					
3.2 ความยาวของเนื้อเรื่องแต่ละหน่วยเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็กในระดับนี้					
3.3 เนื้อเรื่องแปลกออกไปจากหนังสือเล่มอื่นๆ ที่นักเรียนมีอยู่					
3.4 เนื้อเรื่องมีสารประโยชน์เหมาะที่จะใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6					
3.5 ผู้อ่านรับความเพลิดเพลินจากการอ่าน					
3.6 ผู้อ่านสามารถสรุปเรื่องราวหรือใจความสำคัญของเรื่องแต่ละหน่วยได้					
3.7 กิจกรรมแบบฝึกหัดช่วยพัฒนาทักษะด้านภาษาไทยได้					
4. การใช้ภาษา					
4.1 ความยากง่ายของภาษาเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน					
4.2 การใช้คำศัพท์ต่างๆ เหมาะสม					
4.3 การใช้ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน					
4.4 คำที่เลือกใช้มีความสละสลวยและไพเราะ					
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1 ช่วยให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีหนังสืออ่านเล่นเพิ่มเติมประเภทร้อยแก้ว					
5.2 ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาไทยและมีทักษะในการอ่านบทร้อยแก้ว					

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่	ระดับคะแนนความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
5.3 ช่วยปลูกฝังให้เห็นคุณค่าของสระแก้วเมืองน่าอยู่ อันเป็นสมบัติล้ำค่าของชุมชน					
5.4 ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้อยากเห็น เป็นการนำไปสู่ นิสัยใฝ่ค้นคว้าและรักการอ่าน					
5.5 ช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินใจ					
5.6 เป็นแนวทางหรือตัวอย่างในการจัดทำหนังสืออ่าน เพิ่มเติมสำหรับนักเรียน สำหรับครูและผู้สนใจได้					

ผลการประเมินมาพิจารณาค่าเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการยอมรับคุณภาพของ
หนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 - 5.00 หมายถึง คุณภาพดีมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 - 4.50 หมายถึง คุณภาพดี

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 - 3.50 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 - 2.50 หมายถึง คุณภาพปรับปรุงคุณภาพ

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.50 หมายถึง ไม่มีคุณภาพ

เกณฑ์ในการยอมรับว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพหรือไม่ ผู้วิจัยได้กำหนด
ให้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแนวคิดของ รัชนีญา นาคหอม (2545: 52)

5. ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้หนังสือเพิ่มเติมที่ถูกต้องเหมาะสม

6. การทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

วิธีการหาคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ผู้วิจัย
ได้ทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วง
วิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยดำเนินการทดลองดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนทดลองรายบุคคล (One to one try – out) ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลอง
ให้กับนักเรียน 3 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ใน
ระดับเก่ง ปานกลาง อ่อนอย่างละ 1 คน

2. ขั้นตอนทดลองกลุ่มเล็ก (Small group try – out) ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน 18 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับ เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 6 คน โดยเริ่มจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและทำแบบทดสอบหลังเรียน

3. ขั้นตอนทดลองภาคสนาม (Field try – out) ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดในระหว่างเรียน ถูก คิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนถูก คิดเป็นร้อยละ 80

4. เมื่อพิจารณาข้อมูล 80 ตัวแรกและ 80 ตัวหลัง ถ้าได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ถือว่าเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สมบูรณ์แต่ถ้าไม่ถึงเกณฑ์ 80/80 ถือว่าไม่สมบูรณ์ต้องปรับปรุงแก้ไข

5. ขั้นตอนการนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องสระแก้วเมืองน่าอยู่ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 40 คน

แบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 8 หน่วย

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม จากหนังสือหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาของ พิชิต ฤทธิ์จรูญ

2. วิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละหน่วยของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

3. สร้างแบบฝึกหัดจากเนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

4. นำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสาระวิชาภาษาไทย ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดความหมายของคะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพดีมาก

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพดี

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ต้องปรับปรุงคุณภาพ

คะแนน 1 หมายถึง ไม่มีคุณภาพ

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1	ความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์					
2	ความถูกต้องของเนื้อหา					
3	ความชัดเจนของการอธิบายเนื้อหา					
4	เนื้อหามีความต่อเนื่องกัน					
5	ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับผู้เรียน					
6	ความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน					
7	ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้					
8	ความเหมาะสมของจำนวนข้อคำถามในแต่ละหน่วย					
9	ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์					
10	ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาและการนำไปใช้					

5. นำผลการประเมินมาพิจารณาค่าเฉลี่ยค่าความสอดคล้อง IOC เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพแบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง มีคุณภาพระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับดี

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับปรับปรุงคุณภาพ

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับใช้ไม่ได้

เกณฑ์ในการยอมรับว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพหรือไม่ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงเกณฑ์จากแนวคิดของ ธีรบุญ นาคหอม (2545: 52) โดยกำหนดให้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากหนังสือหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาของ พิชิต ฤทธิ์จรูญ

2. วิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละหน่วยของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

3. คัดเลือกเนื้อหา นำมาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

4. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่แบบปรนัย 4 ตัวเลือก เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก (Multiple Choice) จำนวน 50 ข้อ
5. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข
6. นำแบบทดสอบไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของคำถามและความเหมาะสมทางภาษาที่ใช้เกณฑ์การให้คะแนนโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีระดับการประเมิน 3 ระดับ
 - +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 จากนั้นนำผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยค่าดัชนีความสอดคล้องควรมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนของลักษณะกลุ่มพฤติกรรมที่วัด
7. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try – out) กับนักเรียนโรงเรียนตาพระยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 100 คนจาก 3 ห้องเรียน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)
8. นำแบบทดสอบที่นักเรียนทำแล้วมาตรวจให้คะแนน ข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ได้ตอบให้ 0 คะแนน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยใช้โปรแกรม SPSS คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายระหว่าง 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป ส่วนข้อที่ไม่ถึงเกณฑ์ให้ตัดออก เลือกข้อสอบที่ใช้ได้
9. นำแบบทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากสูตร KR-20 (Kuder Richardson - 20)
10. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้มาใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ในการทดสอบสมมติฐานมีรูปแบบเป็นกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังอ่าน (Randomized One Group Pretest Posttest Design) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530: 60 - 61) ดังตาราง

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการวิจัยในการทดสอบสมมติฐาน

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

เมื่อ	E	แทน กลุ่มตัวอย่าง
	T ₁	แทน การสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนอ่าน
	X	แทน การอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่องสระแก้วเมืองน่าอยู่
	T ₂	แทน การสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังอ่าน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 137) โดยคำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบ (ล้วน สายยศ. 2538: 77) โดยคำนวณจากสูตร

$$S^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum x$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum x^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความตรง (Validity) โดยทำการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (ณัฏฐพงษ์ เจริญพิทย์. 2542: 235) จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าความยากง่าย (difficulty index: p) และค่าอำนาจจำแนก (discrimination index: r) ของแบบทดสอบ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อสอบในรายข้อ (Item Analysis) (ณัฏฐพงษ์ เจริญพิทย์. 2542: 215) โดยคำนวณจากสูตร

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากง่ายของคำถามแต่ละข้อ
	R	แทน	จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนั้นถูก
	N	แทน	จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนั้นถูกทั้งหมด

ค่าอำนาจจำแนก

$$r = \frac{R_H - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	r	แทน	อำนาจจำแนก
	R_H	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
	R_L	แทน	จำนวนนักเรียนที่ทำถูกในกลุ่มอ่อน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งและอ่อน

2.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ แบบคูเดอร์ ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 (Kuder-Richardson 20 หรือ K-R 20) (ล้วน สายยศ. 2538: 197 – 198) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อ
	P	แทน	สัดส่วนผู้ตอบถูกต้องผู้เข้าสอบทั้งหมด
	q	แทน	สัดส่วนผู้ตอบผิดต่อผู้เข้าสอบทั้งหมด
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่นของการจัดอันดับ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเคนดัลที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์คอนคอร์ดแดนซ์ (ล้วน สายยศ. 2538: 206)

$$W = \frac{12S}{K^2(n^3 - n)}$$

เมื่อ	W	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของการจัดอันดับ
	S	แทน	ผลรวมทั้งหมดของอันดับคะแนนของข้อคำถามแต่ละข้อ ที่เบี่ยงเบนออกจากคะแนนอันดับเฉลี่ย
	K	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม

3. หาประสิทธิภาพของหนังสือตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าร้อยละ (เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528: 294 – 295)

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดในระหว่างเรียน ถูก คิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่นักเรียนทั้งหมดทำทดสอบหลังเรียนถูก คิดเป็นร้อยละ 80

$$\text{สูตรที่ 1 } E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน

$\sum x$ แทน คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน

A แทน คะแนนเต็มของการสอบระหว่างเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียน

$$\text{สูตรที่ 2 } E_2 = \frac{\left[\frac{\sum F}{N} \right]}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังจากการเรียน) คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

$\sum F$ แทน คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียน

4. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test dependent เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ. 2538: 104)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้รับจากการทดสอบก่อนเรียนกับทดสอบหลังเรียน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนกับทดสอบหลังเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์คิดเป็นร้อยละของคะแนนจากการ ทำแบบทดสอบหลังเรียน
K	แทน	คะแนนเต็ม
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	คะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานด้วยคะแนนที่
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของนัยสำคัญทางสถิติ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาและศึกษาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว มีลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

เมื่อผลการวิจัยสิ้นสุดลงผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม (E_1/E_2) ได้ผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ตามเกณฑ์ 80/80

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน			แบบทดสอบหลังเรียน			ประสิทธิภาพ
คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E_1	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E_2	E_1 / E_2
40	34.25	85.63	30	25.90	86.33	85.63/86.33

จากตาราง 2 พบว่าประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยมงคลวิทยามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85.63/86.33

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สวรรค์แก้วเมืองน่าอยู่ ปะราภพผล ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สวรรค์แก้วเมืองน่าอยู่

ผลการทดสอบ	n	K	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนการทดลอง	40	30	19.70	2.88	9.879**	.000
หลังการทดลอง	40	30	25.90	2.23		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยมงคลวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 40 คน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สวรรค์แก้วเมืองน่าอยู่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ที่สร้างขึ้นให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลัง การเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 3 ห้องเรียน ห้องละ 40 คน รวมนักเรียน 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 40 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552
ใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 16 คาบ คาบละ 60 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 ประกอบด้วยเนื้อหา 8 หน่วย ได้แก่

หน่วยที่ 1 ปราสาทสด๊กก๊อกธม

หน่วยที่ 2 อุทยานแห่งชาติปางสีดา

หน่วยที่ 3 ปราสาทเขาน้อยสีชมพู

หน่วยที่ 4 วัดนครธรรม

หน่วยที่ 5 เขาฉกรรจ์

หน่วยที่ 6 อุทยานแห่งชาติตาพระยา

หน่วยที่ 7 ละลุ

หน่วยที่ 8 ตลาดโรงเกลือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่
2. แบบทดสอบระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 8 หน่วย
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่

วิธีการดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนซับม่วงวิทยา
อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 40 คน ใช้ระยะเวลาในการ
ทดลอง 16 คาบ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 60 นาที โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ขั้นตอนการทำหนังสือสำหรับเด็ก พัฒนาการและความสนใจในการอ่านหนังสือเด็กรวมถึงการประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม วิชาภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่
2. ศึกษาเกี่ยวกับจังหวัดสระแก้วเมืองโดยการสำรวจข้อมูล เพื่อที่จะนำมาใช้ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่
3. สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์และวิธีการของ จิวรรณ คุณาภินันท์ โดยมีขั้นตอนและองค์ประกอบ ดังนี้
 - 3.1 ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการทำหนังสือ
 - 3.2 เขียนโครงเรื่อง
 - 3.3 จัดลำดับภาพและคำบรรยาย
 - 3.4 การทำรูปเล่มจำลอง
 - 3.5 การทำรูปเล่ม
 - 3.6 การตั้งชื่อเรื่อง
4. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ ภาพประกอบ เนื้อเรื่อง การใช้ภาษา คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับโดยใช้แบบประเมิน โดยได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54
5. ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ถูกต้องเหมาะสม
6. การทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ขั้นตอนการหาคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ผู้วิจัยได้ทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน ชับม่วงวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยดำเนินการทดลองดังต่อไปนี้

ขั้นตอนทดลองรายบุคคล

ผู้วิจัยได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน ชับม่วงวิทยา จำนวน 3 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในด้านต่างๆ โดยการบันทึก สังเกตพฤติกรรมในขณะที่ทดลอง และสัมภาษณ์ถึงปัญหาในการเรียนรู้จากหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้วิจัยพบว่ายังมีปัญหาและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1. ภาพประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรเป็นภาพสี และควรมีจำนวนภาพประกอบมากขึ้น เนื่องจากสามารถแสดงความสวยงามและรายละเอียดของสถานที่ได้มากขึ้น รวมถึงเป็นการสร้างความสนใจในการอ่านของนักเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ครบถ้วนสมบูรณ์และเหมาะสมดีแล้ว

2. เนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมบางส่วนยังเยิ่นเย้อ และการจัดลำดับความยากง่ายยังมีความสับสน ทำให้นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจได้ยาก ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ขึ้น

ขั้นตอนทดลองกลุ่มเล็ก

ผู้วิจัยได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 18 คน โดยให้ผู้เรียนเริ่มจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน แบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่เป็นข้อบกพร่องและปัญหาต่างๆขณะทดลอง โดยการสังเกตขณะเรียนและการสัมภาษณ์นักเรียน ปัญหาที่พบและสิ่งที่ต้องปรับปรุง มีดังนี้

1. แบบทดสอบบางข้อยาวเกินไป มีการใช้คำฟุ่มเฟือยในข้อคำถาม ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว

2. คำถามบางข้อในแบบทดสอบมีเนื้อหาไม่ชัดเจน เข้าใจได้ยาก ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเรียบร้อยแล้ว

ขั้นตอนทดลองภาคสนาม

ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้ทดลองภาคสนามกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนทดลองภาคสนาม

ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 40 คน โดยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากหนังสือหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาของ พิชิต ฤทธิ์บุญ (2545)
2. วิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละหน่วยของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
3. คัดเลือกเนื้อหา นำมาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
4. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่แบบปรนัย 4 ตัวเลือก เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก (Multiple Choice) จำนวน 50 ข้อ
5. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข
6. นำแบบทดสอบไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของคำถามและความเหมาะสมทางภาษาที่ใช้เกณฑ์การให้คะแนนโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีระดับการประเมิน 3 ระดับ และนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ไปปรับปรุงแก้ไข
7. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try – out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตาพระยา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 100 คน
8. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยใช้โปรแกรม SPSS คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป
9. นำแบบทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากสูตร KR-20 โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .71
10. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้มาใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของแบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม จากหนังสือหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาของ พิชิต ฤทธิ์บุญ (2545)
2. วิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละหน่วยของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
3. สร้างแบบฝึกหัดจากเนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

4. นำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสวาระวิชาภาษาไทย ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยได้ค่าเฉลี่ยในการประเมินคุณภาพแบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมเท่ากับ 4.54

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการ ดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ตามเกณฑ์ 80/80 จากการหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ก่อนการเรียนกับ หลังการเรียน โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Group

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสวาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 85.63/86.33
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสวาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นทั้งหมด จำนวน 50 ข้อ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อให้ได้ข้อที่มีค่าความเชื่อมั่น จำนวน 30 ข้อ ได้ค่าความยากง่าย (p) เท่ากับ .59 ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ .38 และมีค่าความเชื่อมั่นที่ .71 ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติมสวาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสวาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสวาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ จากผลการวิจัยอภิปราย ได้ดังนี้

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.63/86.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เพราะหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมและเรียบเรียงเนื้อหาจากหนังสือวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาจังหวัดสระแก้วและเอกสารประชาสัมพันธ์จังหวัดสระแก้ว โดยผู้วิจัยถ่ายภาพสีจากสถานที่จริงประกอบเนื้อหาคำอธิบายให้สอดคล้องกับเนื้อหา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและศึกษาข้อมูลในสถานที่จริงทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน นำเสนอเนื้อหาในรูปสารคดี ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายถูกต้องตามการใช้ภาษาไทย จึงทำให้หนังสือมีสาระน่าอ่าน มีสีสันสวยงาม ดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ประกอบกับรูปเล่มของหนังสือมีขนาดพอเหมาะและสะดวกในการนำไปศึกษา โดยกระบวนการจัดทำหนังสือนั้นได้ผ่านการตรวจสอบด้านเนื้อหา รูปแบบ การนำไปใช้ ความยากง่ายและประเมินคุณภาพจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 จึงทำให้ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีความสมบูรณ์เหมาะสม มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และสามารถนำไปใช้หนังสือในการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตรี สิ้นสนธิเทศ (2551: บทคัดย่อ) ที่ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ตำนานเมืองลพบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ตำนานเมืองลพบุรี ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และสอดคล้องกับ เทียมจันทร์ ศรีสังข์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ชีวิตมีสีสัน ทิอรัญประเทศ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ความถูกต้องของหนังสือ ในด้านเนื้อหาสาระมีความถูกต้อง ประสิทธิภาพของหนังสือด้านรูปแบบด้านการนำไปใช้หนังสือประกอบการเรียนการสอน ด้านความยากง่ายต่อการทำความเข้าใจของหนังสือมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ดี จากเหตุผลและงานวิจัยที่สอดคล้องดังกล่าวจึงทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ ได้รับการพัฒนาอย่างมีระบบ ตามขั้นตอนที่ถูกต้อง มีการประเมินคุณภาพจาก

ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับดี มีการทดลองหาข้อบกพร่องและทำการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างสมบูรณ์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ เป็นสื่อที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากเนื้อหาที่เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับจังหวัดสระแก้วกับเนื้อหาความรู้ใหม่ ๆ ที่แทรกอยู่ในหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยความรู้เดิมของผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนรู้และมีอิทธิพลต่อความรู้ใหม่ของเรื่องที่กำลังเรียนรู้เป็นอย่างมาก นักเรียนเกิดความรู้ภาคภูมิใจในโบราณสถาน อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏสามารถตอบคำถามและถ่ายทอดเรื่องราว ประวัติความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ ได้ และนักเรียนยังทำแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนัฐดา ฤทธิ์แดง (2542: บทคัดย่อ) ที่ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ประเพณีท้องถิ่นสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากเหตุผลและงานวิจัยที่สอดคล้องดังกล่าวข้างต้น ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ครูผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึงเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ วัย ความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน หากเนื้อหาเป็นเชิงสารคดีไม่ควรมีความซับซ้อนและผู้วิจัยควรใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย หรือใช้ภาษาที่ยากต่อการทำความเข้าใจของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคิดเห็น และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้นักเรียนอ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกับตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ ทักษะและความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกตุแก้ว โสมประยูร. (2537). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ขวัญจิต สังข์ทอง. (2542). หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องสมุนไพรในครัวเรือนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา ไบกาชยี่. (2534). แนวทางการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- . (2542). เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). การทำหนังสือเด็ก. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ฉันทนา การสะอาด. (2547). การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสวธคม. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ชนัฐดา ฤทธิ์แดง. (2542). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ประเพณีท้องถิ่นสมุทรปราการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ชวาล แพร์ตกุล. (2547). เทคนิคการวัดผลสำหรับโรงเรียนทุกแห่ง ผู้ออกข้อสอบและผู้เข้าสอบทุกคน. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ชูลีพร ฤทธิเดช. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิด (Mind Mapping). วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(การสอนภาษาไทย). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์. (2542). การวัดผลการเรียนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตร.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2539). การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- เทียมจันทร์ ศรีสังข์. (2542). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ชีวิตมีสีสันที่อัญประเทศสำหรับวิชาท้องถิ่นของเรา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.

- ธัญญา นาคหอม. (2545). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง. ปริญญาโท กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นพณา อีอกด้วง. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องคำและหน้าที่ของคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD กับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การสอนภาษาไทย). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- นภดล จันทรพิบูล. (2532, มีนาคม-เมษายน). หนังสือคือประตูสู่โลกกว้าง. *ครูปริทัศน์*. 14.
- นภลัย สุวรรณธาดา. (2524). การสร้างหนังสืออ่านประกอบเรื่อง หิโตปเทศคำกลอนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นุช ม่วงเก่า. (2533). การนำเสนอโครงการกิจกรรมการอ่านในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พุกชะวัน. (2521). *วรรณกรรมเด็ก*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์. (2525). เอกสารการสอนวิชาวัดผล 301: การสร้างแบบทดสอบ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปราณี เชียงทอง. (2526). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปัทมา ไตรคุป. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเรื่อง การเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยนำความรู้ทางคติชนมาเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับวิธีการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(การสอนภาษาไทย). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- พรพิศ เกื่อนมณเฑียร. (2542). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการฝึกด้วยเกมที่ใช้คำถามต่างกัน. ปริญญาโท กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พวงแก้ว โคจรานนท์ (2530). *บุคลิกภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนประถมสังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองอุดร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). *การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2545). *การสร้างและการพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพศาล หวังพานิช. (2532, พฤษภาคม-สิงหาคม). การออกข้อสอบวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา. *วารสารวัดผลการศึกษา*. 11(13): 4-32.
- พิตร ทองชั้น. (2524). *หลักการวัดผล*. กรุงเทพฯ: พีระพัฒนา.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2545). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: แฮาส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2540). *การประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์.
- ภิญญาพร นิตยประภา. (2534). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ภิญโญ สาร. (2521). *หลักการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- โรงเรียนชัยม่วงวิทยา. (2550). *รายงานสรุปการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์*. สระแก้ว: โรงเรียนชัยม่วงวิทยา. ถ่ายเอกสาร.
- ลมูล รัตตากร. (2529). *การเขียนและการแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น*. นครปฐม: แผนกการบริหารกลาง.
- ล้วน สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- . (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2537). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วรศักดิ์ ชันทอง. (2544). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้วยความเมตตา* *กรุณาที่มีการนำเสนอเนื้อหาเป็นกรณีตัวอย่างสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การประถมศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- วันเพ็ญ สุภักดิ์. (2528). *การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราวกับวิธีอ่านแล้วทำแบบฝึกหัด*. ปรินญาณินพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วาสนา จาดพุ่ม. (2535). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราษฎร์บูรณะ เขต ราษฎร์บูรณะ. กรุงเทพฯ: ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิริยะ สิริสิงห์. (2524). การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมคิด วงศ์ษา. (2546). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง บ้านแม่หลวง สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- สมศรี ทองชั้น. (2524). การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษาตอนปลาย เรื่องนิทาน พื้นบ้านท้องถิ่นโคราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สาคร ธรรมศักดิ์. (2541). ผลการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มแบบร่วมมือที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สายสุนีย์ สกุลแก้ว. (2534). การพัฒนาชุดทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 . วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- สาวิตรี สิ้นสนธิเทศ. (2551). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ตำนานเมืองลพบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวินิตศึกษาในพระบรม ราฐูปถัมภ์ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุกุลธีร์ จรัสศรีสุนทร. (2551). สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “การอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมของไทย” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุดใจ เหล่าสุนทร. (2525). ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬารัตน์การพิมพ์.

- สุนันท์ กล่อมฤทธิ์. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ท 32101 ภาษาไทย เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี วิณวันก์. (2548). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ฟิชสมุนไพรมาน้ำรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสระบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรัชย์ ขวัญเมือง. (2522). วิธีสอนและการวัดผลวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู.
- สุริยัน แสงแก้ว. (2535). การศึกษาผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และเวลาที่ใช้ในการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีทางการศึกษา . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระจอมเกล้า พระนครเหนือ.
- หทัย ตันหยง. (2529). การสร้างสรรค์วรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- อัครา สุชาธมณ; และอรพินท์ ชูชม. (2530) รายงานการวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางเรียนปกติ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อโนมา ไม่นอม. (2542). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของวัยรุ่น เรื่อง การ สร้างเสน่ห์ด้วยการกิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาวิ ห้วยโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- Amsdens, Ruth H. (1960). *Children's Preferences in Picture Story Book Variable. Jurnal of Education Research*. New York: The Mac Millian Comary.
- Anuar, H. (1979, March). Children's Information Services in Southeast Asia. *The School Librarian*. 27: 11-13.
- Bundy , B.A. (1983). *The Development of a Survey to Ascertain the Reading Reference of Fourth, Fifth and Sixth*. New York: Nofstar Univesity.

- Clark, Willies W. (1961, February). Boys and Girls. Are There Significant Differences. *The Journal of Educational Research*. 54: 205.
- Dale, M.E. (1974). A comparative Study of Achievement Between College Students Being Taught in the Traditional Manner and Those Taught with Learning Modules. *Dissertation Abstracts International*. 64: 81–A
- French , Jone E. (1952). *Children's Preferences for Picture of Pictorial Pattern*. In the Elementary School Journal.
- Fusco , E.T. (1983). *The Relationship Between Children's Cognitive Level of Development and their Responses to Literature*. New York: Holster University.
- Good, Carter Victor. (1973). *Dictionary of Education*. New York: Mc.Graw-Hill Book Company Inc.
- Nabor, OG. (1975, December). A Comparative Study of Academic Achievement and Problem – Solving Abilities of Black Pupils at the Intermediate Level on Computer Supported Instruction and Self – contained Instructional Program. *Dissertation Abstracts International*. 36: 3241 – 3241A.
- Noeth, Richard J.; et al. (1974} January). Predicting Success in the Study of Veterinary Science and Medicine. *The Journal of Education Research*. 67: 213-215.
- Tinker, Miles A. (1968). *Teaching Elementary Reading*. New York: Appleton Centry Frofts, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือในการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม

ภาควิชาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์

ภาควิชาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์สุวัฏ สร้อยทอง

โรงเรียนตาพระยา

อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

ภาคผนวก ข

- ตัวอย่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

๕

เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่

อุทยานแห่งชาติปางสีดา

นางสาวกัญญาพร แก้วรักษา

อุทยานแห่งชาติปางสีดา

อุทยานแห่งชาติปางสีดา

อุทยานแห่งชาติปางสีดา

สบายดีกันไหมคะเพื่อน ๆ วันนี้ส้มเซ็ง
จะพาเพื่อน ๆ เปลี่ยนบรรยากาศไปเที่ยว แหล่ง
เรียนรู้ธรรมชาติที่น่าสนใจแห่งหนึ่ง นั่นก็คือ
อุทยานแห่งชาติ **ปางสีดา** พร้อมแล้วไปกัน
เลย.....

อุทยานแห่งชาติปางสีดา มีอาณาเขตอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองสระแก้ว อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว และ อ.นาดี จ.ปราจีนบุรี ที่ทำการอุทยานอยู่หมู่ที่ 7 ต.ท่าแยก อ.เมืองสระแก้ว จ.สระแก้ว

ลักษณะทั่วไป

อุทยานแห่งชาติปางสีดามีพื้นที่ทั้งหมด 844 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 527,500 ไร่ เป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อน เป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาบรรทัด ซึ่งทอดยาวมาจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติทับลาน ต่อไปยังอุทยานแห่งชาติตาพระยาจนจรดกัมพูชา ป่าบริเวณนี้มีจุดเด่น คือ น้ำตกปางสีดา เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และเป็นการรักษาป่าต้นน้ำลำธาร และสภาพป่าธรรมชาติโดยรอบ กรมป่าไม้ได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปดำเนินการสำรวจ และจัดตั้งอุทยานขึ้นโดยให้ชื่อว่า “วนอุทยานปางสีดา” ให้อยู่ในความควบคุมของสำนักงานป่าไม้เขตปราจีนบุรี ป่าแห่งนี้มีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ ประกอบด้วยทรัพยากรธรรมชาติสำคัญและมีค่า เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า และพืชพันธุ์ที่หายาก มีน้ำตกหลายแห่ง เช่น น้ำตกปางสีดา น้ำตกน้ำโดน น้ำตกผาดะเคียน น้ำตกแควมะค่า (เป็นน้ำตกที่ใหญ่ที่สุดและงดงามที่สุดในอุทยานแห่งชาตินี้ สูงถึง 70 เมตร อยู่ลึกเข้าไปในผืนป่าต้องเดินเท้าเข้าไปจากปากทาง 6 กิโลเมตร) น้ำตกถ้ำค้างคาว ฯลฯ และยังเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำของแม่น้ำบางปะกง ซึ่งเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ที่หล่อเลี้ยงประชาชนในภาคตะวันออก

อุทยานแห่งชาติปางสีดาเดิมเป็นหน่วยงานหนึ่งในโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการ ที่จะจัดป่าในบริเวณให้เป็นสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนใน ท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวทั่วไป อีกทั้งยังเป็นการรักษาป่าต้นน้ำลำธารและสภาพป่าโดยรอบ กรมป่าไม้จึงได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกดำเนินการสำรวจและจัดตั้งเป็นวนอุทยาน ชื่อว่า “วนอุทยานปางสีดา” เมื่อปี พ.ศ. 2521 อยู่ในความดูแลของสำนักงานป่าไม้ จังหวัดปราจีนบุรี มีนายเดชา พงษ์พานิช นักวิชาการป่าไม้ 3 ทำหน้าที่หัวหน้าวนอุทยาน

น้ำตกหน้าผาใหญ่

ต่อมาได้มีการสำรวจพื้นที่โดยรอบที่มีเขตติดต่อกับบริเวณดังกล่าวมีสภาพป่า ที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญและมีค่า เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า และทิวทัศน์ที่สวยงาม สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงชันสลับซับซ้อน มีน้ำตกหลายแห่ง เช่น น้ำตกปางสีดา น้ำตกนาโตน น้ำตกผาน้อย น้ำตกผาตะเคียน น้ำตกแควมะค่า น้ำตกถ้ำค้างคาว ฯลฯ และยังเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของแม่น้ำบางปะกง ซึ่งเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ที่หล่อเลี้ยงพื้นที่เกษตรกรรมในภาคตะวันออก สมควรดำเนินการให้จัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ ตามหนังสือวนอุทยานปางสีดา ที่ กส 07008(ปด)/22 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2523 เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติดั้งเดิมไว้ เพื่อประโยชน์ในการท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อการศึกษาค้นคว้าของประชาชนส่วนรวม ทั้งเป็นการสนองมติดคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2522 ที่ให้พิจารณาจัดตั้งอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้เป็นการเพียงพอ ต่อมาจึงได้โอนความรับผิดชอบมาให้กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งให้เป็นอุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติปางสีดา กองอุทยานแห่งชาติได้นำรายงานการสำรวจเบื้องต้นและข้อคิดเห็น เสนอคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ ซึ่งมีมติในการประชุม ครั้งที่ 2/2533 เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2533 เห็นสมควรให้ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ ป่าเขาสะโตน และป่าท่ากระบาก ในท้องที่ตำบลแก่งดินสอ อำเภอนาดี ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกปี่ฆ้อง ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ โดยประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 99 ตอนที่ 24 ลง

วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2525 นับเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 41 ของประเทศไทย เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกานี้ คือ เนื่องจากบริเวณที่ดินป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ ป่าเขาสะโตน และป่าท่ากะบาก ประกอบด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญและมีคุณค่า เช่น ป่าไม้ ของป่า สัตวนา นานชนิด กับมีสภาพธรรมชาติที่งดงามยิ่งหลายแห่ง เช่น น้ำตกปางสีดา สมควรกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาตินั้นให้คงอยู่เช่นเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป เพื่อประโยชน์อื่นแก่รัฐและประชาชน

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่ของอุทยานแห่งชาติปางสีดา เป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อน และเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาพนมดงรัก ซึ่งทอดยาวมาจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติทับลานไปยังอุทยานแห่งชาติตาพระยาจรดประเทศกัมพูชา โดยมีความลาดชันจากทิศเหนือไปยังทิศใต้ สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 50 - 878 เมตร มียอดเขาใหญ่เป็นยอดเขาที่สูงที่สุด เทือกเขาเหล่านี้เป็นต้นกำเนิดของลำห้วยลำธารหลายสาย เช่น ห้วยชมพู ห้วยสวนน้ำหอม ห้วยสาริกา ห้วยวังมืด และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของแม่น้ำบางปะกง

ลักษณะภูมิอากาศ

มีสภาพภูมิอากาศเป็นแบบฝนเมืองร้อน อากาศแห้งแล้งและชุ่มชื้นสลับกัน ในฤดูมรสุมจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดผ่าน ทำให้ลักษณะอากาศเป็นแบบชุ่มชื้น และมีฝนตลอดฤดูกาล แต่ในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือ หรือฤดูหนาวจะมีอากาศแห้งแล้ง ฤดูร้อน เริ่มต้นแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาว ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 28 องศาเซลเซียส

พืชพรรณและสัตว์ป่า

อุทยานแห่งชาติปางสีดา ครอบคลุมไปด้วยพื้นที่ป่าประมาณร้อยละ 95 ประกอบไปด้วยป่าดิบชื้น พบทั่วไปในเขตอุทยานแห่งชาติ บริเวณพื้นที่ที่สูงจากระดับน้ำทะเล 400-1,000 เมตร ไม้ที่พบอยู่ทั่วไป ได้แก่ ยางกล่อง ยางขน ยางเลี่ยน กระบาก ยางปาย เคี่ยมคะนอง ทะโล้ จำปีป่า พะอง ก่อ่น้ำ ก่อเดือย ฯลฯ ไม้พุ่มมีหลายชนิด เช่น ส้มกุ้ง ข้าวสารหลวง ชะโอน คานหามเสือ เป็นต้น ส่วนบริเวณฝั่งลำธารจะมีพวก ลำพูป่า กระพุ่ม มหาเสฉา กูดพร้าว ละอองไฟฟ้า พืชอิงอาศัยที่พบโดยทั่วไปได้แก่ กระปอกเล็ก ชายผ้าสีดา กูดอ้อม เอื้องกุหลาบพวง และเอื้องปากเปิด เป็นต้น

ชายผ้าสีดำ

เอื้องปากเปิด

เห็ดสีสวย

ป่าอันอุดมสมบูรณ์

สัตว์ป่าที่พบได้ภายในอุทยาน

ต้นไม้ใหญ่

ชนิดของป่าในอุทยานแห่งชาติปางสีดา

อุทยานแห่งชาติปางสีดา เป็นป่าดิบชื้นผสมกับป่าดิบแล้ง พบขึ้นในบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบสูง จากระดับน้ำทะเล 100-400 เมตร ไม้ที่พบขึ้นอยู่ทั่วไป ได้แก่ ยางนา ยางแดง สะเดาปีก ตะเคียนทอง มะค่าโมง ตาเสือ หมาขนาวลิง ลาน ฯลฯ พืชชั้นล่าง เช่น พืชในสกุลขิงข่า กระเจียว และกล้วยป่า เป็นต้น ป่าในอุทยานแห่งชาติปางสีดาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. **ป่าประเภทที่ผลัดใบ (Deciduous Forest)** เป็นป่าที่ประกอบด้วยพรรณไม้ที่ผลัดใบในฤดูแล้ง และผลิใบใหม่ในฤดูฝน แบ่งย่อยออกได้เป็น 2 ชนิด

- **ป่าเบญจพรรณ (Mixed Deciduous Forest)** ป่าชนิดนี้มีลักษณะเป็น ป่าโปร่ง มีไม้ชั้นบนเป็นพรรณไม้ผลัดใบหลาย ๆ ชนิดขึ้นปะปนกัน เช่น มะค่าโมง ประดู่ ตะแบกใหญ่ ช่อ ตีนนกแดง สมอพิเภก กว้าว พืชชั้นล่างได้แก่ ไม้ป่าและหญ้าต่าง ๆ

ป่าเบญจพรรณ

- ป่าเต็งรัง (Dry Dipterocarp) สภาพโดยทั่วไปเป็นป่าโปร่ง มีต้นไม้ชั้นกระจัดกระจายไปทั่วพื้นที่ และมักจะมีลำต้นเล็กและเตี้ย ไม้พื้นล่างเป็นพวกหญ้าเพ็กและหญ้าคา สภาพดินเป็นดินลูกรัง ซึ่งมีสีแดงหรือดินปนทรายที่มีสีแดงหรือขาว มักขาดธาตุอาหารหลายอย่าง และมักมีไฟไหม้ลูกลามทุกปี พันธุ์ไม้ ในป่าชนิดนี้ได้แก่ ไม้เต็ง รัง เหียง พลวง มะขามป้อม รกฟ้า

ป่าเต็งรัง

2. ป่าประเภทไม่ผลัดใบ (Evergreen Forest) ป่าประเภทนี้ประกอบด้วยพันธุ์ไม้ที่มีลักษณะไม่ผลัดใบ มีใบสีเขียวชอุ่มตลอดทั้งปีทั้งนี้เพราะไม่มีระยะเวลาผลัดใบ ที่แน่นอน หรือ ระยะเวลาผลัดใบก็จะมีใบใหม่ขึ้นมาแทนที่ทันทีในเวลาอันสั้น ป่าประเภทนี้มีอยู่โดยทั่วไปจากระดับต่ำ จนถึงสูงสุดแบ่งออกได้เป็น 3 ชนิดดังนี้

- **ป่าดงดิบชื้น (Moist Evergreen Forest)** ป่าดงดิบชื้นจะมีไม้คล้ายคลึงกับพรรณไม้ ในป่าดิบแล้ง แต่จะมีไม้วงศ์ยางขึ้นอยู่ด้วยเป็นจำนวนมาก เช่น ยางกล่อง ยางขน ยางเลี่ยน กระบาก

ป่าดงดิบชื้น

- **ป่าดงดิบแล้ง (Dry Evergreen Forest)** ไม้ชั้นบนที่พบได้แก่ ยางนา ยางแดง สะเดาปักษ์ เคี่ยมคะนอง พะยอม ตะเคียนทอง ตะเคียนหิน ตะแบกใหญ่ มะค่าโมง เป็นต้น ไม้ชั้น รองลงมา ได้แก่ กระบากลัก ตาเสือ กระโดนแดง พืชชั้นล่างส่วนใหญ่เป็นไม้วงศ์กระเจียว ซึ่งปะปน กับกล้วยป่าและเตย

ป่าดงดิบแล้ง

- ป่าดิบเขา (Hill Evergreen Forest) พบในบริเวณที่มีอากาศเย็นบนภูเขาที่สูงจากระดับน้ำทะเล 1,000 เมตรขึ้นไป ไม้ที่พบขึ้นอยู่ทั่วไป ได้แก่ พญาไม้ มะขามป้อมดง สนสามพันปี ก่อ น้ำ ก่อต่าง กำลังเสือโคร่ง ฯลฯ พืชชั้นล่างเป็นพวกไม้พุ่มชนิดต่างๆ เช่น กำลังกาสาตัวผู้ กล้วยไม้ดิน หญ้าข้าวกล้า สามร้อยยอด เป็นต้น

ป่าดิบเขา

ด้วยสภาพป่าอันอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้และลักษณะภูมิประเทศทำให้บริเวณนี้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหลายสายเหมาะสมที่จะเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า จึงมีสัตว์ป่าที่มีขนาดใหญ่จนถึงขนาดเล็ก รวมทั้งนกไม่ต่ำกว่า 200 ชนิด อาศัยอยู่กระจัดกระจายทั่วไป สัตว์ป่าที่พบได้แก่ ช้าง กระทิง วัวแดง เสือโคร่ง เก้ง กวางป่า กระซัง ชะนีมงกุฏ นากเล็กเล็บสั้น เม่นแผงคอใหญ่ ค้างคาวปีกขน ไก่ฟ้าพญาลอ นกยางเขียว นกพญาปากกว้างออกสีเงิน นกแต้วแล้วธรรมดา นกเด้าดิน ตะกวด กิ้งก่าบิน ตะกวด เขียดตาปาด เขียดทราย อึ่งแม่หนาว เป็นต้น บริเวณลำห้วยลำธารต่างๆ เช่น ห้วยน้ำเย็น ห้วยโสมง ห้วยพลับพลึง พบปลาชนิดต่างๆ ได้แก่ ปลาสวาย ปลาช่อน ปลาแค้ว ปลากระโทงดำ เป็นต้น

แผนที่เดินทางท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติปางสีดา

กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เช่น การศึกษาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ นานาชนิด มีกิจกรรมเดินป่า พาดูนกและดูผีเสื้อมากกว่า 400 กว่าชนิด และมีน้ำตกที่สวยงามมากมายหลายแห่งในพื้นที่ ห้าแสนกว่าไร่

ผีเสื้อนานาพันธุ์

อุทยานแห่งชาติปางสีดาเป็นป่าที่น่าสนใจมาก โดยเฉพาะการศึกษา เรื่องสัตว์ป่า เพราะมี สัตว์ป่า สัตว์ป่าหายากและนกกว่า 300 ชนิด เช่น นกเงือก นกยูง จุดหนึ่งที่พบสัตว์ป่ามากก็คือ บริเวณ ห้วยคลองพลู ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กับไร่ร้าง ปัจจุบันมีสภาพเป็นทุ่งหญ้า ที่สัตว์ป่าหลายชนิด มักจะมากิน น้ำ สัตว์ที่พบในบริเวณนี้ คือ ช้างป่า กระต๊อง เก้ง กวาง หมูป่า หรือแม้แต่เสือลายพาดกลอน นอกจากนี้ ภายในอุทยาน ฯ ยังมีสถานที่ ที่น่าสนใจอีกหลายแห่ง ได้แก่

จุดชมวิวกม.25

จุดชมวิวกม.25 ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ 25 กิโลเมตร ลักษณะเป็นหุบเขา กว้างทิวทัศน์สวยงาม เหมาะสำหรับชมพระอาทิตย์ตกในยามเย็น

น้ำตกปางสีดา

น้ำตกปางสีดา เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วไป ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองสระแก้ว เป็นน้ำตกที่เหมาะสมสำหรับคนที่ชอบเล่นน้ำตก น้ำใส สะอาด และมีความปลอดภัย เนื่องจากชั้นน้ำตกแต่ละชั้นมีขนาดไม่สูงชัน ซึ่งในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่น้ำตกสวยงามที่สุด อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 800 เมตร สิ่งหนึ่งที่ท่านต้องเตรียมมาคืออาหารและเครื่องดื่ม รวมถึงการช่วยกันอนุรักษ์ธรรมชาติ ด้วยการรักษาความสะอาดเมื่อได้ใช้บริการเรียบร้อยแล้ว

น้ำตกผาตะเคียน

น้ำตกผาตะเคียน อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 3 กิโลเมตร ห่างจากน้ำตกปางสีดา ประมาณ 2.5 กิโลเมตร ตลอดเส้นทางขึ้นสู่น้ำตกมีร่มไม้หนาทึบ เป็นน้ำตกชั้นสุดท้าย ที่อยู่ในสายเดียวกับน้ำตกปางสีดา มีลักษณะเป็นหน้าผาสูงประมาณ 20 เมตร หน้าผาน้ำตกจะไหลทิ้งตัวลดหลั่นเป็นชั้น ๆ สวยงามมาก เหมาะสำหรับเดินศึกษาธรรมชาติ

กลุ่มน้ำตกแควมะค่า

กลุ่มน้ำตกแควมะค่า จากที่ทำการอุทยาน ฯ ถึงหลักกิโลเมตรที่ 40 ให้เดินเท้าต่ออีกประมาณ 6 กิโลเมตร ตัวน้ำตกทิ้งตัวจากหน้าผาสูงประมาณ 70 เมตร เหมาะสำหรับเดินป่าและสามารถกางเต็นท์ได้ ใกล้ ๆ กันยังมี น้ำตกarak ไทร้อยย ห่างจากน้ำตกแควมะค่าประมาณ 500 เมตร

น้ำตกลานหินใหญ่ ห่างจากน้ำตกแควมะค่าประมาณ 1.5 กิโลเมตร น้ำตกสวนมัน สวนทอง ห่างจากน้ำตกแควมะค่าประมาณ 3 กิโลเมตร และน้ำตกม่านธารา ห่างจากน้ำตกแควมะค่าประมาณ 4 กิโลเมตร กลุ่มน้ำตกแห่งนี้ ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 2-3 วัน เนื่องจากเป็นกลุ่มน้ำตกที่อยู่ลึกเข้าไปในผืนป่า

น้ำตกลานหินใหญ่

น้ำตกถ้ำค้างคาว จากที่ทำการอุทยาน ฯ ถึงหลักกิโลเมตรที่ 22 ให้เดินเท้าต่อไปอีกประมาณ 10 กิโลเมตร บริเวณน้ำตกมีค้างคาว อาศัยอยู่ในถ้ำมากมาย

น้ำตกถ้ำค้างคาว

ทุ่งหญ้าบุตาปอด เป็น ทุ่งหญ้ายาวลักษณะคล้ายกับทุ่งหญ้ามอสสิงโตในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในอดีตบริเวณนี้เคยเป็นหมู่บ้านเก่า ต่อมาเมื่อมีการอพยพชาวบ้านออกไป จึงกลายเป็นทุ่งหญ้ารกร้าง และมีสัตว์ป่าเข้ามาอาศัยหากินจำนวนมาก ทางอุทยานแห่งชาติได้จัดทำหอดูสัตว์ไว้ด้วย มีทางเดินเข้าไปได้สองทาง จากถนนภายในอุทยานแห่งชาติตรงกิโลเมตรที่ 3.5 และ กิโลเมตรที่ 6 ทั้งสองทางใช้ระยะทางเท่ากัน คือ 2 กิโลเมตร จึงจะถึงทุ่งหญ้าบุตาปอด

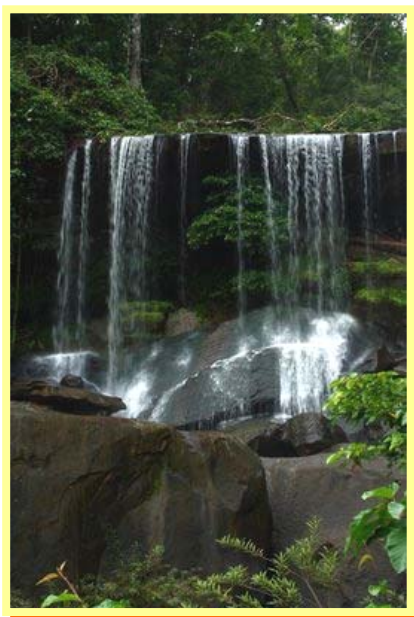
ทุ่งหญ้าบุตาปอด

น้ำตกผาตะเคียน อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติประมาณ 2.4 กิโลเมตร สามารถเดินทางทำได้สองทาง เหมาะสำหรับเดินศึกษาธรรมชาติ น้ำตกไหลตกลงมาจากหน้าผาสูง 15 เมตร กว้าง 10 เมตร ช่วงหน้าฝนสายน้ำไหลตกลงมาอย่างรุนแรงจนเกิดเสียงดังกึกก้องและละอองน้ำฟุ้งกระจายไปทั่ว แต่ช่วงหน้าแล้งมีน้ำน้อยมาก น้ำตกผาตะเคียนเกิดจากลำธารสายเดียวกับน้ำตกปางสีดา โดยอยู่ขึ้นไปทางต้นน้ำ

น้ำตกผาตะเคียน

น้ำตกม่านธารา อยู่ห่างจากที่ทำการประมาณ 40 กิโลเมตร การเดินทางยังไม่สะดวก ต้องค้างแรมในป่าทึบ

น้ำตกม่านธารา

ดอกไม้แปลกตา

น้ำตกลานแก้ว เป็นน้ำตกที่สวยงามด้วยสายน้ำที่ไหลตกกระแทกกับแผ่นหินเบื้องล่าง จนน้ำแตกกระเซ็นไปทั่วราวกับเกล็ดแก้ว อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติถึงหลักกิโลเมตรที่ 22 เดินเท้าต่ออีกประมาณ 10 กิโลเมตร ก่อนถึงน้ำตกลานแก้วจะผ่านน้ำตกถ้ำค้างคาว ที่เป็นสายน้ำไหลตกลงมาเป็นทางยาวลงสู่แอ่งน้ำเบื้องล่าง บริเวณใต้น้ำตกเป็นถิ่นอาศัยของฝูงค้างคาว

น้ำตกลานแก้ว อุทยานแห่งชาติปางสีดา จังหวัดสระแก้ว

น้ำตกลานแก้ว

ภูเขาเจดีย์แก่งยามาก เป็นภูเขาขนาดเล็ก ๆ รูปเจดีย์อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติปางสีดาประมาณ 50 กิโลเมตร ภูเขาเจดีย์แก่งยามากเกิดจากการที่เม็ดทรายอัดตัวเรียงซ้อนกันเป็นชั้น ๆ เมื่อไหลผ่านผิวน้ำกระทบความร้อนจากแสงอาทิตย์ โมเลกุลของน้ำระเหยออกจากหินและถูกกัดเซาะตามธรรมชาติ ครั้นผ่านไปประมาณ 50 ล้านปี ก็เกิดเป็นกลุ่มก้อน มีรอยแตกลักษณะคล้ายรูปเจดีย์สูง 4 เมตร มีเส้นรอบวงวัดที่ฐานประมาณ 25 เมตร

แหล่งจระเข้น้ำจืด ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ประมาณ 5 กิโลเมตร เข้าไปทางหมู่บ้านคลองผักขม – พุ่งโพธิ์อีกประมาณ 50 กิโลเมตร เป็นแหล่งจระเข้น้ำจืด ซึ่งเหลือเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย อยู่ในบริเวณห้วยน้ำเย็นที่มีวังน้ำขนาดใหญ่หลายแห่งซึ่งล้นแล้วแต่เป็นแหล่งอาศัยของจระเข้น้ำจืด แทบทั้งสิ้น

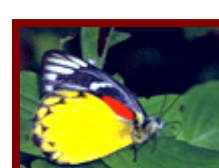
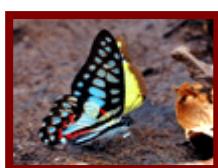
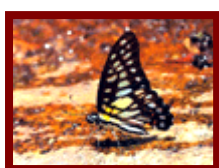
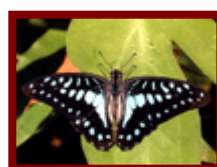
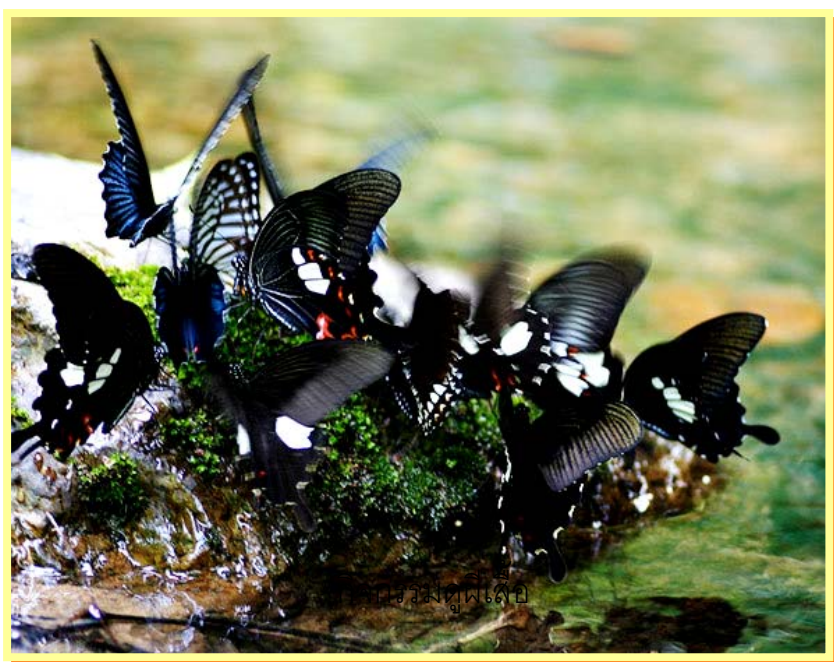
สถานที่สำหรับกางเต็นท์ในอุทยาน

บรรยากาศยามเช้า

กิจกรรมดูผีเสื้อที่ปางสีดา

เป็นกิจกรรมที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้ความสนใจ เพราะในช่วงเดือนต้นเมษายนผีเสื้อที่เป็นดักแด้เริ่มที่จะออกมาบินอวดสีสัน ให้กับทุกท่าน ได้ชม และช่วงพฤษภาคม-มิถุนายน จังหวัดสระแก้วจะจัดเทศกาลดูผีเสื้อทุกปี ซึ่งในปี 2552 นี้ เป็นการจัดครั้งที่ 5

ยลแมลงปีกสวยราชนิแห่งแมลง “เทศกาลดูผีเสื้อที่ปางสีดา”
เดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม 2552 ณ อุทยานแห่งชาติปางสีดา จังหวัดสระแก้ว

สายฝนเริ่มโปรยปรายสู่ผืนดินยอดไม้ผลใบอ่อนสีเขียวสดที่บอกเล่าเรื่องราวของความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์พืช สู่ห่วงโซ่อาหารของพันธุ์สัตว์นานาชนิด ทั้งสัตว์ใหญ่ ช้าง กระทิง กวางหรือจะเป็นแมลงตัวเล็กอย่างเช่นแมลงชนิดต่าง ๆ รวมถึงราชนิแห่งแมลงอย่างตัวอ่อนของผีเสื้อก็ใช้ใบอ่อนของต้นไม้เป็นอาหารก่อนจะเจริญพันธุ์เป็นผีเสื้อที่มีปีกสวยสดงดงามแตกต่างกันไป ผีเสื้อซึ่งสามารถพบเห็นได้ทุกหนทุกแห่งทั่วประเทศ นอกจากสวนไม้ดอกไม้ประดับ ท้องทุ่งใกล้บ้าน ผืนป่าตามอุทยาน

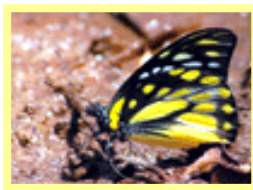
แห่งชาติต่างๆ ล้วนมีผีเสื้ออาศัยอยู่แต่ที่มีมากที่สุดชมได้ตลอดปีต้องมาดูที่ผืนป่าตะวันออก “ อุทยานแห่งชาติปางสีดา จังหวัดสระแก้ว ”

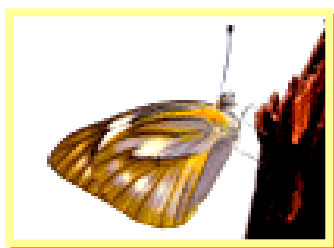
กิจกรรมดูผีเสื้อจึงเป็นหนึ่งกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวหัวใจสีเขียว ด้วยเหตุผลหลายประการ อุปกรณ์ คล้ายกับอุปกรณ์ดูนก ราคาไม่แพง หาได้ง่าย การดูผีเสื้อสามารถดูได้ตลอดทั้งวันเพราะผีเสื้อแต่ละชนิดมีช่วงเวลาการออกหากินแตกต่างกัน แต่ที่เหมาะสมที่สุดคือช่วงเช้าเพราะเป็นเวลาที่ผีเสื้อจะเกาะนิ่งตามใบไม้ เพื่อผึ่งแดดให้ร่างกายและปีกอบอุ่นแข็งแรงก่อนที่จะออกหากินสามารถสังเกตผีเสื้อได้อย่างใกล้ชิด เริ่มต้นตั้งแต่เช้าช่วงเวลาประมาณ 09.00 น. แสงแดดอ่อนๆ ยามเช้า

จุดแรก ที่ขอแนะนำ คือ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว สามารถพบเห็นตั้งแต่บริเวณลานทางเดินเท้า และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โดยจะพบผีเสื้อวงศ์บินเร็วตั้งแต่เช้า ในฤดูฝนจะพบผีเสื้อสกุลบาทรอนหลายชนิดลงกินผลไม้สุกได้ตั้งแต่ต้นมะม่วงในเดือนเมษายน จะพบดักแด้ผีเสื้อหนอนคูนจำนวนมากนับหมื่นในบริเวณรอบ ๆ ศูนย์บริการ

จุดที่สอง บริเวณน้ำตกปางสีดา หากฉีดน้ำทิ้งสักพัก จะเห็นผีเสื้อลงมากินเกลือแร่ หากเดินตามน้ำตกจะพบกับผีเสื้อ นานาชนิด โดยเฉพาะวงศ์ผีเสื้อหางติ่ง และผีเสื้อหนอนกะหล่ำ

จุดที่สาม บริเวณน้ำตกลานหินลาด เริ่มต้นจากกิโลเมตรที่ 6 โดยเดินผ่านทุ่งกระทิง สองข้างทางจะพบกับผีเสื้อสกุลผีเสื้อป่านานาพันธุ์ เช่น กาหลิบแดง พระเสาร์ใหญ่ และที่ปลายทางจะพบกับ “ น้ำตกลานหินลาด ” และชม “ กล้วยไม้ป่า ” ดอกไม้งามช่วงหน้าฝน

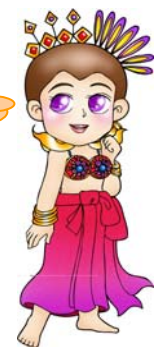
จุดที่สี่ ห้วยน้ำเย็น เป็นที่ตั้งของหน่วย ปด.5 อากาศเย็นสบายตลอดปี หากเดินไปตามลำห้วยจะพบกับ ผีเสื้อที่หายากหลายชนิด เช่น ผีเสื้อลายซีกแซก ฟ้ามุ่ยเดออร์ ตาแมวม่วง

จุดสุดท้าย แหล่งน้ำซับ กม.26 เริ่มต้นจากชุดวิว กม.25 ชมความเขียวขจีของผืนป่า ตะวันออก และเป็นป่าต้นน้ำ ของแม่น้ำบางปะกง เดินเท้าต่อไปอีกประมาณ 1 กิโลเมตรเศษ จะพบแหล่งน้ำซับอยู่กลางถนน ซึ่งผีเสื้อจะพากันมากินโป่ง สองฟากฝั่งเต็มไปด้วย ผีเสื้อวงศ์

เป็นยังไงบ้างคะเพื่อน ๆ เหนื่อยไหมคะ สัมผัสพาไปเที่ยวแล้วเพื่อน ๆ จำได้บ้างรึเปล่าถ้าหายเหนื่อยแล้วไปทำแบบฝึกหัดกันดีกว่า

แบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม
เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่
หน่วยที่ 2 อุทยานแห่งชาติปางสีดา

1. อุทยานแห่งชาติปางสีดาเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำใด
 - ก. แม่น้ำเมย
 - ข. แม่น้ำสาละวิน
 - ค. แม่น้ำบางปะกง
 - ง. แม่น้ำแม่กรอง
2. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศของอุทยานแห่งชาติปางสีดา
 - ก. อากาศแห้งแล้ง
 - ข. อากาศหนาว
 - ค. มีนาคม
 - ง. เมษายน
3. ข้อใดเป็นป่าประเภทผลัดใบ
 - ก. ป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง
 - ข. ป่าเบญจพรรณและป่าสน
 - ค. ป่าเบญจพรรณและป่าดิบชื้น
 - ง. ป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้ง
4. “มีลักษณะเป็นหน้าผาสูง 20 เมตร หน้าผาน้ำตกจะไหลเป็นชั้น ๆ” หมายถึงข้อใด
 - ก. น้ำตกแควมะค่า
 - ข. น้ำตกม่านธารา
 - ค. น้ำตกปางสีดา
 - ง. น้ำตกผาตะเคียน
5. ข้อใดเป็นลักษณะของเจดีย์แก่งยามาก
 - ก. เกิดจากยาสมุนไพรในป่ามารวมตัวกัน
 - ข. เกิดจากเม็ดทรายอัดตัวเรียงซ้อนกันเป็นชั้นและถูกกัดเซาะตามธรรมชาติ
 - ค. เกิดจากดินเหนียวจากน้ำตกไหลมารวมกันแล้วเกิดการกัดเซาะ
 - ง. เกิดจากศิลาแลงถูกดวงอาทิตย์ละลายตามกาลเวลา

เฉลยแบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม
เรื่องสระแก้วเมืองน่าอยู่
หน่วยที่ 2 อุทยานแห่งชาติปางสีดา

1. ค
2. ก
3. ก
4. ง
5. ข

ง่ายมาก ๆ เลยใช่ไหมล่ะ เพื่อน ๆ
ต้องทำได้แน่ ถ้าใครไม่ผิดเลยถือว่าเยี่ยมมาก
แต่ถ้าผิดเกิน 3 ข้อ ลองอ่านใหม่ดูอีกที่ต้องทำได้
แน่เลย สัมผัสจะเป็นกำลังใจให้ค่ะ

บรรณานุกรม

- กระทรวงวัฒนธรรม. (2546). *ปกิณกวัฒนธรรม จังหวัดสระแก้ว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดสระแก้ว*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กวี วรกวิน. (2547). *แผนที่ความรู้ท้องถิ่นไทย ภาคตะวันออก*. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการจำกัด.
- ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียมจำกัด (2551). *มรดกไทยมรดกโลกคุณค่าและความหมาย*. กรุงเทพฯ: บริษัทวิวัฒนาการพิมพ์จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต1. (2549). *แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้จังหวัดสระแก้ว*. สระแก้ว: ช.ดำรงชัยการพิมพ์.
- สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช (2549). *อุทยานแห่งชาติธรรมชาตินันทนาการ*. กรุงเทพฯ: กรมอุทยานแห่งชาติ.

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องสระแก้วเมืองน่าอยู่

1. ตลาดโรงเกลือตั้งอยู่ในอำเภอใดของจังหวัดสระแก้ว
 - ก. อำเภอวัฒนานคร
 - ข. อำเภออรัญประเทศ
 - ค. อำเภอตาพระยา
 - ง. อำเภอโคกสูง
2. ถ้าต้องการผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองสิ่งใดที่เจ้าหน้าที่ห้ามนำเข้า
 - ก. ร่ม
 - ข. โทรศัพท์
 - ค. กล้องถ่ายรูป
 - ง. น้ำอัดลม
3. พ่อค้าแม่ค้าที่ทำการค้าขายอยู่ในโรงเกลือส่วนใหญ่มีเชื้อสายใด
 - ก. จีนและเวียดนาม
 - ข. ลาวและจีน
 - ค. เวียดนามและมาเลเซีย
 - ง. จีนและเขมร
4. สินค้าที่มีขายในโรงเกลือมีมากมาย เช่น เครื่องเคลือบ ถ้วยชาม เสื้อผ้า ผ้าผืน เครื่องจักรสาน และเครื่องใช้ไฟฟ้าส่วนมากเครื่องใช้ไฟฟ้ามาจากประเทศใด
 - ก. ประเทศจีน
 - ข. ประเทศกัมพูชา
 - ค. ประเทศฝรั่งเศส
 - ง. ประเทศรัสเซีย
5. คำว่า “ธม” ที่มาจากภาษาเขมรมีความหมายว่าอย่างไร
 - ก. เล็ก
 - ข. น้อย
 - ค. ดม
 - ง. ใหญ่

6. ชื่อที่เรียกขานใดไม่ใช่ชื่อปราสาทศักดิ์สิทธิ์
 - ก. ปราสาทเมืองโปรว
 - ข. ปราสาทเมืองพรว
 - ค. ปราสาทศักดิ์สิทธิ์
 - ง. ปราสาทเขาได้น
7. สังคมของศาสนานินดูแบ่งคนเป็น 4วรรณะ พราหมณ์ หมายถึงคนชนชั้นใด
 - ก. พวกที่ใช้แรงงาน
 - ข. พวกช่างต่าง ๆ และพวกค้าขาย
 - ค. นักบวชหน้าที่ปกครองและป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ
 - ง. นักบวช
8. วรรณะใดถือว่าเป็นวรรณะสูงสุด
 - ก. พราหมณ์
 - ข. กษัตริย์
 - ค. แพศย์
 - ง. ศูทร
9. ช่างขอมมีความเชื่อวรรณกรรมเรื่องใดจึงออกแบบบันไดของปราสาทศักดิ์สิทธิ์ให้สูงขึ้นเพื่อให้รู้ว่าเป็นภูเขา
 - ก. รามเกียรติ์
 - ข. พระลอนรลักษณ์
 - ค. พระมะเหลเถไถ
 - ง. มหาเทพยวามายณะตอนท้าวกุรุพห
10. เดิมวัดนครธรรมมีชื่อเรียกว่าอย่างไร
 - ก. วัดสระแก้ว
 - ข. วัดสระลพ
 - ค. วัดหลวงพ่อบา
 - ง. วัดมงคล

11. หลวงพ่อขาวเป็นพระพุทธรูปปางสมาธิสร้างด้วยปูนถูกค้นพบเมื่อปี พ.ศ.2468ที่วัดใด
 - ก. วัดบ้านจิก
 - ข. วัดบ้านผักขะ
 - ค. วัดบ้านเมืองดำ
 - ง. วัดบ้านด่าน
12. วันพิธีอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุได้มีปรากฏการณ์อันน่าอัศจรรย์ใดเกิดขึ้น
 - ก. ฝนตกมาอย่างหนักโดยไม่มีเมฆฝนตั้งเค้า
 - ข. มีลมพายุแรง
 - ค. ฟ้ามืดทั้งที่เป็นกลางวัน
 - ง. ฟ้ามืดทั้งที่ไม่มีฝนตก
13. ข้อใดไม่ใช่ชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐาน ณ วัดนครธรรม
 - ก. หลวงพ่อขาว
 - ข. พระบรมสารีริกธาตุ
 - ค. พระสยามเทวาธิราช
 - ง. พระปฐม
14. ต้นไม้ชนิดใดไม่ได้อยู่ในป่าเบญจพรรณ
 - ก. มะค่าโมง
 - ข. ไม้เต็งรัง
 - ค. ประดู่
 - ง. ตะแบกใหญ่
15. ป่าประเภทใดไม่ได้จัดอยู่ในป่าประเภทไม่ผลัดใบ
 - ก. ป่าดิบชื้น
 - ข. ป่าดิบแล้ง
 - ค. ป่าเบญจพรรณ
 - ง. ป่าดิบเขา
16. “เทศกาลดูผีเสื้อที่ปางสีดา”ประจำปี 2552 จัดขึ้นในเดือนใด
 - ก. มีนาคม
 - ข. สิงหาคม
 - ค. ธันวาคม
 - ง. พฤษภาคม

17.ผีเสื้อที่เราเห็นสวยงามในน้ำตกปางสีดาชอบกินอะไร

- ก. ทราาย
- ข. ผลไม้
- ค. เกล็ดแร่
- ง. น้ำ

18.เพื่อศึกษาตามแนวตะวันออกของอุทยานแห่งชาติตาพระยาเป็นต้นกำเนิดของลำน้ำใด

- ก. ลำน้ำห้วยยาง
- ข. ลำน้ำรอง
- ค. ลำน้ำตาพระยา
- ง. ลำน้ำแม่กลอง

19.ร่องรอยของการเคยเป็นค่ายอพยพชาวกำพูขามีชื่อเรียกว่าอะไร

- ก. ตาพระยา
- ข. กันแสงน้อย
- ค. กันแสงธม
- ง. กันแสงเจ็ด

20.จุดชมวิวที่ต้องเดินทางขึ้นไปทางโนนดินแดงเป็นจุดชมวิวชื่ออะไร

- ก. จุดชมวิวผาแดง
- ข. จุดชมวิวผาธม
- ค. จุดชมวิวเพื่อเขาบรรทัด
- ง. จุดชมวิวลานหินตัด

21.ศาลม้อักษรเขียนบนแผ่นดินเปรลายพระหัตถ์ของรัชกาลที่ 5อยู่ที่ใด

- ก. เส้นทางบ้านใหม่ไปตาพระยา
- ข. เส้นทางบ้านใหม่ไปโนนดินแดง
- ค. เส้นทางบ้านใหม่ไปโคกหลาน
- ง. เส้นทางโคกเพร็กไปทับไทย

22.ในเขาดกรรจมีถ้ำเล็กถ้ำน้อยอยู่กี่ถ้ำ

- ก. 73ถ้ำ
- ข. 72ถ้ำ
- ค. 62ถ้ำ
- ง. 63ถ้ำ

23. เขาฉกรรจ์มีสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพสักการะ 2 แห่ง ได้แก่ ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และอีกแห่งหนึ่งเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ใด
- หลวงพ่อบุญรอด
 - ศาลหลวงปู่ทวด
 - พระบรมสารีริกธาตุ
 - พระสยามเทวาธิราช
24. "เขาฉกรรจ์" เป็นชื่อที่เพี้ยนเสียงมาจากคำว่า
- เขาคี – กันท์
 - เขาฉะ – กันท์
 - เขาคำ – กันท์
 - เขาฉอ – กันท์
25. ถ้าทะเลมีเรื่องราวเกี่ยวกับวรรณคดีเรื่องใด
- รามเกียรติ์
 - สิงห์ไตรภพ
 - ขุนช้างขุนแผน
 - สังข์ศิลป์ชัย
26. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับพระแม่ทศกัณฐิกา
- เป็นทั้งนางฟ้าและเทวดาในร่างเดียวกัน
 - เป็นอสูรแปลงกาย
 - เป็นคนที่เทวดามอบของขวัญให้
 - เป็นเทวี 3 องค์ที่แบ่งภาคมาเกิด
27. เพราะเหตุใดพระอินทร์จึงแปลงร่างเป็นจระเข้ใหญ่กัดอสูรรัมมะตาย
- เพราะหมั่นใส่อสูรรัมมะ
 - เพราะเป็นวิบากกรรมของรัมมะ
 - เพราะเห็นว่าจะเป็นภัยใหญ่ในอนาคต
 - เพราะรัมมะชั่วช้าสมควรตาย

28. ลุงโตมอายุ 59 ปี ไม่ได้เรียนหนังสือ ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมดีกว่าทุกคนในหมู่บ้าน นักเรียนคิดว่าลุงโตมเหมาะที่จะทำงานในตำแหน่งใดในหมู่บ้าน
- ก. ผู้ใหญ่บ้าน
 - ข. กำนัน
 - ค. กวน्हอ
 - ง. เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
29. ข้อใดไม่ใช่โบราณวัตถุที่พบในบริเวณพื้นที่ละลุ
- ก. เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำด้วยสำริด
 - ข. ไห
 - ค. ถ้วย
 - ง. ชาม
30. ถ้าอยากเห็นเสาดินเป็นสีทองให้มาเที่ยวชมได้ในเวลาใด
- ก. เวลาเช้า
 - ข. เวลาเย็น
 - ค. เวลาค่ำ
 - ง. เวลาเช้าและเวลาเย็น

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวกัญญาพร แก้วรักษา
วันเดือนปีเกิด	24 พฤษภาคม 2521
สถานที่เกิด	อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	89 หมู่ 2 ตำบลโคกกลาง อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว รหัสไปรษณีย์ 27180
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู คศ.1

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2544	ครุศาสตรบัณฑิต ค.บ. (วิชาเอกภาษาไทย) จาก สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2552	การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) การสอนภาษาไทย จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร